

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

**ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης: συγκριτική μελέτη του
ρεπερτορίου από τις περιοδείες της ορχήστρας υπό τη διεύθυνση των
αρχιμουσικών Δημήτρη Μητρόπουλου και Lorin Maazel**

Οδυσσέας Ι. Παπακυριάκου

Επιβλέπων: Τάσος Κολυδάς, Εργαστηριακό – Διδακτικό Προσωπικό

3μελής επιτροπή αξιολόγησης:

**Τάσος Κολυδάς, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Τριγκαρντ Λερχ-Καλαβρυτινού, Καθηγήτρια, Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Ιωάννης Φούλιας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Μουσικών Σπουδών**

ΑΘΗΝΑ

Ιανουάριος 2020

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης: συγκριτική μελέτη του ρεπερτορίου από τις περιοδείες της ορχήστρας υπό τη διεύθυνση των αρχιμουσικών Δημήτρη Μητρόπουλου και Lorin Maazel

Οδυσσέας Ι. Παπακυριάκου

A.M.: 1569201500046

Επιβλέπων: Τάσος Κολυδάς, Εργαστηριακό – Διδακτικό Προσωπικό

Η παρούσα εργασία κρίθηκε από 3μελή επιτροπή και βαθμολογήθηκε με βαθμό 'Αριστα/Λιαν Καλώς/Καλώς.

Σημείωμα του/της συγγραφέα

Το δοκίμιο αυτό αποτελεί πτυχιακή εργασία η οποία συντάχθηκε για το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και υποβλήθηκε προς εξέταση τον Ιανουάριο του 2020. Ο συγγραφέας βεβαιώνει ότι το περιεχόμενο του παρόντος έργου είναι αποτέλεσμα προσωπικής εργασίας και ότι έχει γίνει η κατάλληλη αναφορά στην εργασία τρίτων, όπου κάτι τέτοιο ήταν απαραίτητο, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής δεοντολογίας.

Οι απόψεις που παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία εκφράζουν αποκλειστικά τον συγγραφέα και όχι τον επιβλέποντα Καθηγητή.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
Περιεχόμενο και σκοπός της έρευνας	4
Μεθοδολογία.....	6
Σύνοψη της εργασίας.....	9
Πίνακας συντομογραφιών.....	10
Κεφάλαιο 1	12
1.1. Η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης	12
1.1.1. Ίδρυση	12
1.1.2. Οι Αρχιμουσικοί της ΦΟΝΥ από την ίδρυσή της έως σήμερα	14
1.2. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος	15
1.2.1. Τα πρώτα του βήματα στην Ελλάδα (1896-1920)	15
1.2.2. Βρυξέλλες (1920-21) και Βερολίνο (1921-24)	17
1.2.3. Αθήνα (1924-37).....	18
1.2.4. Μινεσότα, Αμερική (1937-49).....	22
Κεφάλαιο 2	24
2.1. Ο Μητρόπουλος στη ΦΟΝΥ (1950-1957).....	24
2.1.1. Η καλλιτεχνική σταδιοδρομία του Μητρόπουλου κατά την περίοδο της συνεργασίας με την ΦΟΝΥ	25
2.1.2. Οι περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ	27
2.2. Το ρεπερτόριο της ΦΟΝΥ κατά τις περιοδείες υπό τη διεύθυνση του Μητρόπουλου	28
2.2.1. Αριθμοί συναυλιών	29
2.2.2. Συνθέτες.....	29
2.2.3. Έργα	31
2.2.4. Μουσικά είδη	35
2.3. Συμπεράσματα.....	37
Κεφάλαιο 3	40
3.1. Ο Lorin Maazel.....	40
3.1.1. Σημαντικότεροι σταθμοί στην πορεία του ως μαέστρος	40
3.1.2. Ενασχόληση με την όπερα και τη σύνθεση	41
3.1.3. Προσωπικό όραμα.....	43
3.2. Ο Maazel στη ΦΟΝΥ	44
3.2.1. Η συμβολή του Maazel στη ΦΟΝΥ κατά την περίοδο της συνεργασίας τους.....	44
3.2.2. Οι περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ	46

3.3. Το ρεπερτόριο της ΦΟΝΥ κατά τις περιόδους υπό τη διεύθυνση του Maazel	46
3.3.1. Αριθμοί συναυλιών	46
3.3.2. Συνθέτες.....	47
3.3.3. Έργα	49
3.3.4. Μουσικά είδη	55
3.4. Συμπεράσματα.....	57
Κεφάλαιο 4	59
4.1. Χρονική περίοδος, προορισμοί και αριθμοί συναυλιών	59
4.2. Συνθέτες	60
4.3. Έργα.....	63
4.4. Μουσικά Έιδη	68
4.5. Συμπεράσματα.....	71
Επίλογος	74
Βιβλιογραφία	76

Εισαγωγή

Περιεχόμενο και σκοπός της έρευνας

Η διαμόρφωση των προγραμμάτων των συμφωνικών συναυλιών δύναται να αποτελέσει σημαντικό ενδεικτικό στοιχείο για τις προτιμήσεις και το καλλιτεχνικό όραμα του εκάστοτε μαέστρου.¹ Ο Δημήτρης Μητρόπουλος είναι αναμφισβήτητα ένας Έλληνας μαέστρος, του οποίου η συμβολή στην παγκόσμια μουσική σκηνή έγινε έντονα αισθητή από το 1924 που εμφανίστηκε για πρώτη φορά ως μαέστρος στην Αθήνα, μέχρι το 1960 που απεβίωσε κάνοντας πρόβα με την ορχήστρα του θεάτρου της Σκάλας του Μιλάνου.² Η επαγγελματική του σταδιοδρομία ως μαέστρος περιλαμβάνει συνεργασίες με τις μεγαλύτερες ορχήστρες του κόσμου, μια εκ των οποίων είναι και η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης,³ στην οποία διετέλεσε μοναδικός μόνιμος αρχιμουσικός από το 1950 μέχρι το 1957.⁴ Από τότε η ΦΟΝΥ έχει συνεργαστεί με αρκετούς αρχιμουσικούς, καθένας εκ των οποίων ενδεχομένως διαμόρφωσε διαφορετικά τα προγράμματα των συναυλιών του. Ένας από αυτούς ήταν και ο Lorin Maazel, ο οποίος διηύθυνε την ορχήστρα από το 2002 μέχρι το 2009, παίζοντας σημαντικό ρόλο στην πορεία της ΦΟΝΥ κατά τον 21ο αιώνα. Στην παρούσα μελέτη εξετάζονται τα προγράμματα των συναυλιών στις περιόδους του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ και συγκρίνονται με τα προγράμματα των συναυλιών στις περιόδους του Maazel με την ίδια ορχήστρα, αναδεικνύοντας τις διαφορές και τις ομοιότητες που υπάρχουν στη διαμόρφωση των προγραμμάτων των δύο μαέστρων.

Η επιλογή των μαέστρων, καθώς και των προγραμμάτων των περιόδων τους και όχι συναυλιών άλλου τύπου, πληροί συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Αρχικά, είναι πολύ σημαντικό να επιλεγθούν μαέστροι των οποίων τα προγράμματα των συναυλιών είναι προσβάσιμα. Η Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης διατηρεί ένα εξαιρετικά λεπτομερές ψηφιακό αρχείο στον ιστότοπό της, περιλαμβάνοντας τα προγράμματα όλων των συναυλιών που έχει δώσει η ορχήστρα –ή τουλάχιστον αυτών που έχουν καταγραφεί– από την ίδρυσή της το 1842 έως

¹ Τάσος Κολυδάς, “Το ρεπερτόριο της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νέας Υόρκης με μαέστρο τον Δημήτρη Μητρόπουλο”, στο: Ιωάννης Φούλιας κ.ά. (επιμ.), *Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Πενήντα χρόνια μετά* (Πρακτικά Συνεδρίου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 12-13 Νοεμβρίου 2010), Edition Orpheus, Αθήνα 2011, σ. 204.

² Απόστολος Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος* (δεύτερη έκδοση) [πρώτη έκδοση: 1985], Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1995, σ. 130.

³ Στο εξής θα αναφέρεται και ως ΦΟΝΥ.

⁴ Κώστιος, *ό.π.*, σ. 94.

σήμερα.⁵ Ο Μητρόπουλος επιλέγεται αφενός λόγω της συμβολής του ως μαέστρος στη παγκόσμια μουσική σκηνή και αφετέρου λόγω της εθνικότητάς του, καθώς πρόκειται για έναν ξακουστό Έλληνα μαέστρο, πιανίστα και συνθέτη, του οποίου η ζωή και το έργο φαίνεται ότι έχουν κερδίσει το ενδιαφέρον των Ελλήνων –και όχι μόνο– μουσικολόγων. Για τον μαέστρο του οποίου το ρεπερτόριο συγκρίνεται με αυτό του Μητρόπουλου αναζητήθηκαν οι αρχιμουσικοί που έχουν διευθύνει τη ΦΟΝΥ κατά τον 21ό αιώνα, καθώς η διαφορά πενήντα περίπου ετών από την περίοδο που διηύθυνε ο Μητρόπουλος δύναται να αποκαλύψει ενδιαφέρουσες αλλαγές στο ρεπερτόριο. Τελικά, από τους δύο μαέστρους του 21 αιώνα που είχαν ολοκληρώσει τη συνεργασία τους με τη ΦΟΝΥ μέχρι την εκκίνηση της εργασίας –του Lorin Maazel που διετέλεσε αρχιμουσικός της ΦΟΝΥ μεταξύ 2002 και 2009 και του Alan Gilbert μεταξύ 2009 και 2017–⁶ επιλέχθηκε ο Maazel, αφενός γιατί ήταν και αυτός συνθέτης –όπως και ο Μητρόπουλος– και αφετέρου γιατί με μια σύντομη βιβλιογραφική έρευνα φάνηκε να υπάρχουν περισσότερες διαθέσιμες πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του.

Οι λόγοι για τους οποίους η μελέτη εστιάζει στο ρεπερτόριο των περιοδειών των δύο μαέστρων –και όχι σε άλλου τύπου συναυλιών– με τη ΦΟΝΥ έχουν να κάνουν με τον χαρακτήρα αυτών των συναυλιών. Αρχικά, οι περιοδείες αποτελούν έναν από τους δεκάδες διαφορετικούς τύπους συναυλιών που έδωσαν οι δύο μαέστροι με την ΦΟΝΥ, μερικοί από τους οποίους περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων συναυλίες, χαρακτηριζόμενες ως «συναυλίες σταδίου», «σε πάρκα», «δωματίου» και «ιδιωτικές συναυλίες δωματίου».⁷ Αυτές οι συναυλίες αποτελούσαν μόνο ένα μικρό μέρος των συναυλιών των δύο μαέστρων, με αποτέλεσμα να μην φανερώνουν τις γενικότερες τάσεις που επικρατούσαν. Από την άλλη, οι μαέστροι έδωσαν εκατοντάδες «συναυλίες συνδρομητών», οι οποίες, όμως, συχνά εξυπηρετούσαν τις προτιμήσεις των συνδρομητών. Έτσι, αυτές οι συναυλίες είναι δύσκολο να αποκαλύψουν τις τάσεις της ΦΟΝΥ ή των δύο μαέστρων, καθώς το ρεπερτόριο τους επηρεαζόταν σημαντικά από τους συνδρομητές. Συνεπώς, η μελέτη των προγραμμάτων των περιοδειών της ορχήστρας αποτελεί τον καταλληλότερο τύπο συναυλιών για την ανάδειξη των τάσεων των δύο μαέστρων, καθώς οι συναυλίες απευθύνονταν σε ένα ευρύτερο ακροατήριο από αυτό της Νέας Υόρκης, το οποίο ενδεχομένως να ήταν λιγότερο εξειδικευμένο στην έντεχνη μουσική, με

⁵ New York Philharmonic, “Digital Archives”, [χ.χ.] <https://archives.nyphil.org/> (τελευταία πρόσβαση: 15.05.2019).

⁶ New York Philharmonic, “History: Music Directors”, [χ.χ.] <https://nyphil.org/about-us/history/music-directors> (τελευταία πρόσβαση: 22.03.2019).

⁷ New York Philharmonic, “Digital Archives”, ό.π.

αποτέλεσμα να μην ασκεί επιρροή στη διαμόρφωση των προγραμμάτων. Επομένως, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να αναδειχθούν οι κύριες τάσεις των μαέστρων στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ και με τη σύγκρισή τους να επισημανθούν ενδεχόμενες ομοιότητες και διαφορές.

Μεθοδολογία

Σχετικά με τη μεθοδολογία, η εργασία ακολουθεί τη μέθοδο της ιστορικής μουσικολογίας. Αρχικά, γίνεται μια βιβλιογραφική έρευνα, η οποία εξυπηρετεί την ανάγκη να δοθεί ένα θεωρητικό υπόβαθρο τόσο για τη ζωή και το έργο των δύο μαέστρων, όσο και για το προφίλ της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νέας Υόρκης. Συνεπώς, αντλούνται πληροφορίες από δευτερογενείς πηγές, όπως μονογραφίες ιστορικών και μουσικολόγων, άρθρα περιοδικών και πρακτικά συνεδρίων, αλλά και από πρωτογενείς πηγές, οι οποίες παρέχουν εξαιρετικά χρήσιμες πληροφορίες. Συγκεκριμένα, η αλληλογραφία του Μητρόπουλου με τη φίλη του Καίτη Κατσογιάννη αποτελεί πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τα συναισθήματα και τις σκέψεις του Μητρόπουλου κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Αμερική, ενώ τα τεκμήρια των συναυλιών που είναι αναρτημένα στον ιστότοπο της ΦΟΝΥ βοηθούν καθοριστικά στην εξακρίβωση ορισμένων δεδομένων, όπως λόγου χάρη για το αν υπήρξε διάλειμμα σε μια συναυλία ή για το ποια μέρη ενός έργου εκτελέστηκαν.

Επίσης, γίνεται έρευνα και σε αρχειακούς καταλόγους, ώστε να συλλεχθούν όλα τα δεδομένα για τα προγράμματα των συναυλιών στις περιοδείες των δύο μαέστρων. Το αρχείο στο οποίο βασίζεται η έρευνα είναι η ψηφιακή βάση δεδομένων από τον ιστότοπο της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νέας Υόρκης, στον οποίο παρέχεται εύκολη πρόσβαση σε όλους τους τύπους συναυλιών που έχει δώσει η ορχήστρα.⁸ Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης ο τύπος που επιλέγεται είναι «tour» στο πεδίο «event type» της φόρμας αναζήτησης, ενώ στο πεδίο «conductor» επιλέγεται ο Μητρόπουλος και στη συνέχεια ο Maazel. Όλα τα δεδομένα για τις συναυλίες των περιοδειών των δύο μαέστρων καταγράφονται στην εφαρμογή Excel και ταξινομούνται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι πιο εύκολη η ποσοτική ανάλυσή τους. Συνεπώς, από τη μελέτη των δεδομένων προκύπτουν συμπεράσματα για τη διαμόρφωση του ρεπερτορίου του Μητρόπουλου και του Maazel, τα οποία στη συνέχεια συγκρίνονται για να αναδείξουν ομοιότητες και διαφορές στο ρεπερτόριο των δύο μαέστρων.

Τα προγράμματα των δύο μαέστρων εξετάζονται κυρίως ως προς τέσσερις παραμέτρους. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τους συνθέτες που παρουσιάζουν οι δύο μαέστροι,

⁸ New York Philharmonic, “Digital Archives”, ό.π.

τα έργα που επιλέγουν να εκτελέσουν, το μουσικό είδος των έργων, καθώς και τη μουσική περίοδο. Πολλές φορές οι μαέστροι επιλέγουν περισσότερα του ενός έργα από έναν συνθέτη, γι' αυτό και στις αναλύσεις των προγραμμάτων παρουσιάζονται οι επικρατέστερες τιμές επί του συνόλου των εκτελέσεων τόσο για τους συνθέτες, όσο και για τα έργα. Επίσης, η παράμετρος του μουσικού είδους αποσκοπεί στη διερεύνηση του αν ακολουθείται από τους μαέστρους η επικρατέστερη τάση της εποχής για τη διαμόρφωση των συμφωνικών συναυλιών –σύμφωνα με την οποία πρώτα παρουσιάζεται μια Οβερτούρα, στη συνέχεια ένα Κοντσέρτο και ως τρίτο κομμάτι μια Συμφωνία—⁹ καθώς και στην εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις επικρατέστερες τιμές των μουσικών ειδών που εκτελέστηκαν.

Για την υπαγωγή των έργων σε μουσικά είδη χρησιμοποιούνται τα κριτήρια και η ορολογία που περιγράφονται στο κεφάλαιο «Είδη και μορφές» του βιβλίου *Ατλας της μουσικής*.¹⁰ Ωστόσο γίνονται μερικές τροποποιήσεις, ώστε να δημιουργηθούν σαφείς κατηγορίες στις οποίες μπορούν να ενταχθούν όλα τα έργα των δύο μαέστρων. Πρώτον, δημιουργείται μια κατηγορία ονομαζόμενη «άλλα ορχηστρικά κομμάτια» στην οποία υπάγονται έργα που η ένταξή τους σε ένα μουσικό είδος είναι αδύνατη ή αμφίβολη. Τα κομμάτια αυτά περιγράφονται αναλυτικά στο κεφάλαιο με την εξέταση του ρεπερτορίου του κάθε μαέστρου, αλλά ενδεικτικά, πρόκειται για έργα ελεύθερης μορφής –όπως ραψωδίες ή καπρίτσια– ή φωνητικά έργα που μεταγράφηκαν για ορχήστρα. Δεύτερον, στις συναυλίες των δύο μαέστρων πολλές φορές εκτελούνται αποσπάσματα μεγαλύτερων έργων, όπως συμφωνιών ή σουιτών, τα οποία δεν υπάγονται σε ξεχωριστά είδη, αλλά σημειώνονται ως «μέρη σουίτας», για παράδειγμα, στην περίπτωση που το απόσπασμα προέρχεται από κάποια σουίτα. Τρίτον, παρότι οι χοροί πολλές φορές αποτελούν μέρη μιας σουίτας ή ενός άλλου μεγαλύτερου έργου, στα προγράμματα και των δύο μαέστρων εκτελούνται συλλογές χορών – η αποσπάσματά αυτών των συλλογών– που δεν αποτελούν μέρος ενός άλλου έργου. Συνεπώς, δημιουργείται μια κατηγορία «χοροί», στην οποία υπάγονται τα χορευτικά ορχηστρικά έργα που δεν αποτελούν μέρος κάποιο άλλου έργου. Τέταρτον, δημιουργείται μια κατηγορία «εθνικοί ύμνοι» στην οποία εντάσσονται οι ορχηστρικές εκδοχές των εθνικών ύμνων των χωρών που εκτελέστηκαν στα προγράμματα των δύο μαέστρων. Πέμπτον, τα φωνητικά αποσπάσματα από όπερες που εκτελέστηκαν υπάγονται στα «φωνητικά τμήματα όπερας» τα

⁹ Κώστιος, ό.π., σ. 272.

¹⁰ Ulrich Michels, *Ατλας της μουσικής*, Τόμος 1 (μτφρ. Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής & Ακουστικής), Φίλιππος Νάκας, Αθήνα 1995 [πρωτότυπη έκδοση: *Atlas Musik*, Band 1, D.T.V. & Bärenreiter, München 1985], σ. 110-157.

οποία περιλαμβάνουν συντομότερα ή εκτενέστερα αποσπάσματα από όπερες. Τέλος, τα διαφορετικών ειδών σολιστικά κομμάτια που παρουσιάστηκαν ως *encore* από τους σολίστες των συναυλιών υπάγονται σε μια ξεχωριστή κατηγορία ανάλογα με το σολιστικό όργανο ως «κομμάτια για πιάνο», «κομμάτια για βιολί» και «κομμάτια για τσέλο».

Τόσο οι συνθέτες όσο και τα έργα που παρουσιάζονται στα προγράμματα των συναυλιών εντάσσονται σε μια μουσική περίοδο, εξετάζοντας αν αναδεικνύεται κάποια τάση ως προς τη μουσική περίοδο που επέλεξαν να παρουσιάσουν οι μαέστροι. Η υπαγωγή των κομματιών και των συνθετών στις μουσικές περιόδους γίνεται βάσει της χρονολογίας σύνθεσης του μουσικού κομματιού που εκτελέστηκε, καθώς ο σκοπός αυτής της ταξινόμησης στην παρούσα εργασία είναι να αναδείξει πότε γράφτηκαν τα έργα που παρουσιάζει ο Μητρόπουλος και ο Maazel και όχι να τα κατατάξει σε μια μουσική περίοδο ανάλογα με το ιδίωμά τους. Συνεπώς, στη μουσική περίοδο του Μπαρόκ υπάγονται τα έργα που γράφτηκαν από το 1600 έως το 1750, σε αυτή του Κλασικισμού αυτά που γράφτηκαν από το 1751 μέχρι το 1827 και στο Ρομαντισμό αυτά που γράφτηκαν από το 1828 έως το 1900.¹¹ Επίσης, για τον ίδιο λόγο, τα έργα που γράφτηκαν από το 1901 και ύστερα εντάσσονται όλα στον 20ό αιώνα, χωρίς να γίνεται διαχωρισμός ανάλογα με το συνθετικό τους ύφος, όπως λόγου χάρη, σε ιμπρεσιονισμό, εξπρεσιονισμό και νεοκλασικισμό.

Οι τέσσερις αυτές παράμετροι –ήτοι ο συνθέτης, το έργο, το μουσικό είδος και η μουσική περίοδος– αποτελούν τους κύριους άξονες βάσει των οποίων εξετάζεται το ρεπερτόριο των δύο μαέστρων στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ. Ωστόσο, από το ψηφιακό αρχείο της ορχήστρας αντλούνται και άλλα ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με τα προγράμματα των συναυλιών, όπως τα έργα που παίχτηκαν εκτός του προγράμματος της συναυλίας –ως *encore*– η τοποθεσία και η χρονολογία της συναυλίας καθώς και το αν και πότε υπήρξε διάλειμμα. Τα δεδομένα αυτά καταγράφονται επίσης στην εφαρμογή Excel και λαμβάνονται υπόψιν στη μελέτη του ρεπερτορίου των δύο μαέστρων, καθώς αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία ενός συναυλιακού προγράμματος. Ένα ακόμη στοιχείο που παρέχεται στο ψηφιακό αρχείο της ΦΟΝΥ για τις συναυλίες των δύο μαέστρων είναι το ονοματεπώνυμο των σολιστών που συμμετείχαν στα κοντσέρτα, το οποίο όμως δεν καταγράφεται στην εφαρμογή Excel και δε λαμβάνεται υπόψιν στη παρούσα μελέτη.

¹¹ Ulrich Michels, *Ατλας της μουσικής*, Τόμος 2 (μτφρ. Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής & Ακουστικής), Φίλιππος Νάκας, Αθήνα 1995 [πρωτότυπη έκδοση: *Atlas Musik*, Band 2, D.T.V. & Bärenreiter, München 1985], σ. 301 και 367.

Σύνοψη της εργασίας

Η παρούσα εργασία αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια, των οποίων έπεται το τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών, ενώ ακολουθούν τα παραρτήματα, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα δεδομένα που καταγράφηκαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας στην εφαρμογή Excel, ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να εξακριβώσει την ακρίβεια των συμπερασμάτων. Συγκεκριμένα, το πρώτο κεφάλαιο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος του κεφαλαίου παρουσιάζονται βασικές πληροφορίες για τη ΦΟΝΥ, αναφέροντας τις συνθήκες ίδρυσής της. Γίνεται αναφορά τόσο στις οικονομικές, όσο και στις κοινωνικές συγκυρίες της εποχής που ιδρύεται η ορχήστρα, ενώ επισημαίνεται και η συμβολή της στην καλλιτεχνική πορεία της Νέας Υόρκης. Επίσης, ξεχωριστή αναφορά γίνεται και στους μαέστρους που έχουν διατελέσει μόνιμοι αρχιμουσικοί της ορχήστρας, ώστε να αποτυπωθεί πληρέστερα ο χαρακτήρας της. Το δεύτερο μέρος του κεφαλαίου αφιερώνεται στο Δημήτρη Μητρόπουλο, παρουσιάζοντας εν συντομία τη ζωή και το έργο του πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με τη ΦΟΝΥ. Συγκεκριμένα, περιγράφονται οι κυριότερες μουσικές του δράσεις κατά χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από τα πρώτα του χρόνια στην Ελλάδα, συνεχίζοντας στις Βρυξέλλες και το Βερολίνο, επιστρέφοντας στην Αθήνα και μεταναστεύοντας πλέον στη Μινεσότα των Ηνωμένων Πολιτειών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο εξετάζεται το έργο του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ. Συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος του δεύτερου κεφαλαίου γίνεται μια αναφορά στη γενικότερη καλλιτεχνική του πορεία κατά την περίοδο της συνεργασίας του με τη ΦΟΝΥ, επισημαίνοντας μερικές καθοριστικές στιγμές για τη σταδιοδρομία του, ενώ αναφέρονται εν συντομία και μερικές πληροφορίες σχετικά με τις περιόδους του. Στο δεύτερο μέρος του κεφαλαίου αναλύεται το ρεπερτόριο της ΦΟΝΥ στις περιόδους υπό τη διεύθυνση του Μητρόπουλου, εξετάζοντας τον αριθμό των συναυλιών που έδωσε ανά περίοδα, τους συνθέτες που παρουσίασε στα προγράμματά του, τα έργα που εκτέλεσε, καθώς και τα μουσικά είδη αυτών. Τέλος, στο τρίτο μέρος του κεφαλαίου συνοψίζονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από την ανάλυση του ρεπερτορίου του.

Το τρίτο κεφάλαιο της εργασίας αφιερώνεται στον Lorin Maazel και λόγω της έμφασης που δόθηκε στο Μητρόπουλο στο πρώτο κεφάλαιο, είναι το εκτενέστερο κεφάλαιο της εργασίας, οργανωμένο σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος γίνεται μια σύντομη αναφορά στο έργο και τη ζωή του Lorin Maazel πριν αναλάβει τη διεύθυνση της ΦΟΝΥ, εξετάζοντας τους σημαντικότερους σταθμούς στην πορεία του ως μαέστρος, την ενασχόλησή του με την όπερα και τη σύνθεση, καθώς και το προσωπικό του όραμα. Στο δεύτερο μέρος εξετάζεται η συμβολή

του στη ΦΟΝΥ κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους, ενώ αναφέρονται και μερικές πληροφορίες για τις περιοδείες που πραγματοποίησε με την ορχήστρα. Στο τρίτο μέρος του κεφαλαίου αναλύεται το ρεπερτόριο των περιοδειών που παρουσίασε με τη ΦΟΝΥ, εξετάζοντας –κατά παρόμοιο τρόπο με το δεύτερο κεφάλαιο– τον αριθμό των συναυλιών που έδωσε ανά ήπειρο και περιοδεία, τους συνθέτες και τα έργα που εκτελέστηκαν, καθώς και τα μουσικά είδη αυτών. Στο τελευταίο μέρος του κεφαλαίου συνοψίζονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση του ρεπερτορίου των περιοδειών του Maazel με τη ΦΟΝΥ.

Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας συγκρίνεται το ρεπερτόριο που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ, αναδεικνύοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές που προκύπτουν. Συγκεκριμένα, το πρώτο από τα πέντε μέρη του κεφαλαίου αναφέρεται στις χρονικές περιόδους που ο Μητρόπουλος και ο Maazel πραγματοποίησαν τις περιοδείες τους, στις περιοχές τις οποίες επισκέφθηκαν, καθώς και στον αριθμό των συναυλιών που έδωσαν σε κάθε περιοχή. Το δεύτερο μέρος αφιερώνεται στους συνθέτες που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι, κάνοντας αναφορά και στους κοινούς συνθέτες που παρουσιάστηκαν στα προγράμματά τους. Στο τρίτο μέρος συγκρίνονται τα έργα που εκτελέστηκαν από τους δύο μαέστρους, ενώ στο τέταρτο μέρος συγκρίνονται τα μουσικά είδη των έργων. Τέλος, στο πέμπτο μέρος συνοψίζονται τα κυριότερα στοιχεία που αναδύθηκαν από τη σύγκριση του ρεπερτορίου του Μητρόπουλου και του Maazel στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ.

Η εργασία ολοκληρώνεται με το τμήμα του epilόγου, στο οποίο παρουσιάζονται μερικές σκέψεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της έρευνας, καθώς και ιδέες για πιθανή μελλοντική έρευνα.

Πίνακας συντομογραφιών

Αυτό το τμήμα της εισαγωγής έχει σκοπό να επεξηγήσει τις συντομογραφίες που παρουσιάζονται στην εργασία, ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να τη μελετήσει απρόσκοπτα. Οι συντομογραφίες παρουσιάζονται στην αριστερή στήλη του πίνακα, ενώ οι επεξηγήσεις τους παρουσιάζονται στη δεξιά.

ΦΟΝΥ	Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης
ΣΟΜ	Συμφωνική Ορχήστρα της Μιννεάπολης
ΕΡΤ	Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση
κ.ά.	Και άλλα
σ.	Σελίδα, ή σελίδες
ό.π.	Όπως παραπέμψαμε

βλ.	Βλέπε
μτφρ.	Μετάφραση
επιμ.	Επιμέλεια
χ.χ.	Χωρίς χρονολογία
εφ.	Εφημερίδα

Κεφάλαιο 1

1.1. Η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης

Η Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης αποτελεί μια από τις δημοφιλέστερες ορχήστρες του κόσμου, με δεκάδες χιλιάδες συναυλίες στο ενεργητικό της, τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες, όσο και στην υπόλοιπη υφήλιο.¹² Πρόκειται για την τρίτη συμφωνική ορχήστρα που ιδρύθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες και μια από τις παλαιότερες του κόσμου, ιδρυμένη το 1842 από ντόπιους μουσικούς, με ηγέτη τον Αμερικανό Ureli Corelli Hill.¹³ Το αρχικό της όνομα ήταν «Philharmonic Society of New York» και σύμφωνα με τη Lawrence, σκοπό είχε την προώθηση της οργανικής μουσικής.¹⁴

1.1.1. Ίδρυση

Καθοριστικό ρόλο στην ίδρυση της ΦΟΝΥ έπαιξαν οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της εποχής. Κατά τη δεκαετία του 1840, η κοινότητα της Νέας Υόρκης αριθμούσε περίπου τριακόσιους πενήντα χιλιάδες κατοίκους, πολλοί από τους οποίους είχαν το ενδιαφέρον και την οικονομική δυνατότητα να γεμίσουν τις μεγάλες αίθουσες συναυλιών της εποχής¹⁵. Παρότι η οικονομία της Αμερικής την περίοδο εκείνη βρισκόταν ακόμη σε ύφεση,¹⁶ η οργάνωση των συναυλιών απαιτούσε μικρή επένδυση, καθώς το κόστος του εισιτηρίου για μια συναυλία κυμαινόταν γύρω στο ένα δολάριο, αρκετό για να αποφέρει κέρδος στην ορχήστρα προσιτό για τον κόσμο.¹⁷

Σχετικά με τις κοινωνικές συγκυρίες, φαίνεται ότι οι μεγάλοι δάσκαλοι μουσικής της εποχής είχαν τη θέληση και την υπευθυνότητα να δημιουργήσουν συνεταιρισμούς για τη διάδοση και τη θεσμοθέτηση της τέχνης τους.¹⁸ Σε αυτό φαίνεται να βοήθησε το πολιτικό και φιλοσοφικό κίνημα της εποχής, η επονομαζόμενη Jacksonian Era, μεταξύ 1825 και 1860, που πήρε το όνομα της από τον πρώτο πρόεδρο της εποχής, Andrew Jackson και χαρακτηριζόταν

¹² New York Philharmonic, “History: Overview”, [χ.χ.] <https://nyphil.org/about-us/history/overview> (τελευταία πρόσβαση: 22.03.2019).

¹³ Howard Shanet, *Philharmonic. A history of New York's orchestra*, Doubleday & Company, New York 1975, σ. 84.

¹⁴ Vera Brodsky Lawrence, *Strong on music: The New York music scene in the days of George Templeton Strong, 1836-1875*, Volume 1, Oxford University Press, New York 1988, σ. xx–xxi.

¹⁵ Shanet, ό.π., σ. 13 και 79.

¹⁶ Victor Zarnowitz, *Business cycles: Theory, history, indicators, and forecasting*, University of Chicago Press, Chicago, 1992, σ. 222.

¹⁷ Shanet, ό.π., σ. 79.

¹⁸ Ο.π.

από δημοκρατικό πνεύμα και ίσα πολιτικά δικαιώματα.¹⁹ Έτσι, η ΦΟΝΥ, αποτελώντας την τρίτη απόπειρα των μουσικών της Νέας Υόρκης για τη σύσταση ορχήστρας, ήταν ένας καθαρά δημοκρατικός σύλλογος που οργάνωνε συναυλίες και μοίραζε τα κέρδη στο τέλος της κάθε σεζόν.²⁰ Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ότι το κοινό της Νέας Υόρκης την εποχή εκείνη έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για τη μουσική. Για παράδειγμα, σύμφωνα με τον Shanet,²¹ η όπερα *Fidelio* του Beethoven παρουσιάστηκε το 1839 για δεκατέσσερις συνεχόμενες παραστάσεις στο Park Theatre της Νέας Υόρκης, ένα θέατρο με χωρητικότητα δύο χιλιάδων θεατών, ενώ παίχτηκε ακόμη δύο φορές μέσα στην ίδια σεζόν. Η απήχηση που είχε αυτό το έργο στο κοινό, είναι ενδεικτική του ενδιαφέροντος που έτρεφαν οι Νεοϋορκέζοι για την κλασική μουσική. Γίνεται επομένως αντιληπτό, ότι τόσο οι μουσικοί της Νέας Υόρκης της δεκαετίας του 1840, όσο και το κοινό στο οποίο απευθύνονταν, είχαν το κοινωνικό και το οικονομικό υπόβαθρο για να εδραιώσουν μια ορχήστρα και να θέσουν τα θεμέλια για το κύρος που έμελλε να αποκτήσει η ΦΟΝΥ.

Η ίδρυση της ΦΟΝΥ φαίνεται πως έδωσε λύση στο πρόβλημα της σύστασης των ορχηστρών που υπήρχε την εποχή εκείνη στη Νέα Υόρκη. Λόγω απουσίας ενός θεσμοθετημένου ορχηστρικού σώματος, οι ορχήστρες στεγάζονταν στα θέατρα της περιοχής, όπου, παρά τη μονιμότητα τους, είχαν μικρό μέγεθος και έπαιζαν μουσική που υποστήριζε τη δράση του θεάτρου, οβερτούρες, ή και άλλα οργανικά κομμάτια μεταξύ των θεατρικών έργων που παρουσιάζονταν σε μια βραδιά.²² Οι ορχήστρες αυτές είχαν σχετικά μικρό αριθμό μουσικών, μεταξύ δεκαοκτώ και είκοσι πέντε, εξαιτίας του περιορισμένου διαθέσιμου χώρου στη σκηνή των θεάτρων ή της έλλειψης οικονομικών πόρων που απαιτούνταν για τη σύσταση μιας μεγαλύτερης συμφωνικής ορχήστρας.²³ Τις εκτελέσεις μεγάλων ορχηστρικών έργων αναλάμβαναν οι δύο βραχύβιες φιλαρμονικές που είχαν ιδρυθεί έως τότε, ή εφήμερα μουσικά σύνολα από μουσικούς που εργάζονταν ως ελεύθεροι επαγγελματίες και δεν είχαν μόνιμη θέση σε κάποιον οργανισμό.²⁴ Επομένως, η συμβολή της ΦΟΝΥ στη μουσική σκηνή της Νέας Υόρκης ήταν καθοριστική, καθώς προσέφερε ένα μόνιμο θεσμό που έδινε θέση σε περισσότερους από πενήντα μουσικούς,²⁵ δημιουργώντας τη δυνατότητα εκτέλεσης μεγάλων συμφωνικών έργων.

¹⁹ Mark Warren, *Democracy and Trust*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999, σ. 166.

²⁰ Shanet, *ό.π.*, σ. 80.

²¹ *Ο.π.*, σ. 34.

²² *Ο.π.*, σ. 64.

²³ *Ο.π.*, σ. 64-65.

²⁴ *Ο.π.*, σ. 65-66.

²⁵ *Ο.π.*, σ. 90.

Η ίδρυση της ΦΟΝΥ επισφραγίστηκε με την πρώτη συναυλία της ορχήστρας που πραγματοποιήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου του 1842 στην αίθουσα Apollo Rooms της Νέας Υόρκης μπροστά σε ένα κοινό περίπου εξακοσίων ατόμων.²⁶ Παρουσιάστηκε η *Συμφωνία Αρ. 5* του Beethoven και στη συνέχεια διάφορες επιλογές όπερας και μουσικής δωματίου υπό τη διεύθυνση του ιδρυτή της ορχήστρας Ureli Corelli Hill, καθώς και των Denis G. Etienne και Henry C. Timm.²⁷ Σύμφωνα με τον τύπο της εποχής, το ντεμπούτο της ορχήστρας στέφθηκε με εξαιρετική επιτυχία σηματοδοτώντας την αφετηρία της «Νέας Μουσικής Εποχής του δυτικού κόσμου»,²⁸ κάτι που φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από το ημερολόγιο του δικηγόρου George Templeton Strong, όπως αναφέρει ο Shanet:

Άκουσα την πρώτη συναυλία της Φιλαρμονικής χθες το βράδυ [...]. Μια ορχήστρα με περισσότερους από εξήντα μουσικούς, εξαιρετικά εκπαιδευμένους, & αποτελούμενη από όλα τα διαθέσιμα ταλέντα της πόλης, έδωσε μια ερμηνεία πολύ διαφορετική απ' ό,τι έχω ακούσει σε άλλες περιστάσεις [...].²⁹

1.1.2. Οι Αρχιμουσικοί της ΦΟΝΥ από την ίδρυσή της έως σήμερα

Πολλοί είναι οι μόνιμοι αρχιμουσικοί που έχουν αναλάβει τη διεύθυνση της ορχήστρας από την ίδρυσή της, αλλά αξίζει να γίνει μια αναφορά στο όνομά τους, καθώς το έργο τους έχει παίξει καθοριστικό ρόλο για την πορεία της ΦΟΝΥ. Όπως φαίνεται από τις ημερομηνίες που ακολουθούν, υπήρχαν περίοδοι που δεν ήταν ορισμένος ένας μόνιμος αρχιμουσικός ή περίοδοι που τη διεύθυνση ανέλαβαν δύο αρχιμουσικοί. Σύμφωνα, λοιπόν, με το αρχείο της ορχήστρας στη διαδικτυακή της,³⁰ ο πρώτος αρχιμουσικός της ΦΟΝΥ ήταν ο Ureli Corelli Hill την περίοδο 1842-1847, ενώ ακολούθησε ο Theodore Eisfeld τα χρόνια 1848-1865 και ο Carl Bergmann από το 1855 μέχρι το 1876. Στη συνέχεια ανέλαβε ο Leopold Damrosch 1876-1877, ο Theodore Thomas 1877-1891, ο Anton Seidl 1891-1898, ο Emil Paur 1898-1902, ο Walter Damrosch 1902-1903, ο Wassily Safonoff 1906-1909, ενώ από το 1909 μέχρι το 1911 ο Gustav Mahler, ο οποίος αναδόμησε τη διάταξη των οργάνων της ορχήστρας. Ο Josef Stransky που διηύθυνε την ορχήστρα από το 1911 μέχρι το 1923 διέυρνε σημαντικά το ρεπερτόριο της ορχήστρας και τον διαδέχτηκε ο Willem Mengelberg τα χρόνια 1922-1930. Ο περίφημος Arturo Toscanini, που συχνά συναντάται ως «Ο Μαέστρος», ανέλαβε τη διεύθυνση της ορχήστρας το 1928 μέχρι το 1936, όταν τον διαδέχτηκε ο Sir John Barbiolli μέχρι το 1941. Το

²⁶ Ο.π., σ. 88-90.

²⁷ Ο.π., σ. 89.

²⁸ Ο.π., σ. 88.

²⁹ Ο.π., σ. 90.

³⁰ New York Philharmonic, "History: Music Directors", ό.π.

1943 μέχρι το 1947 ανέλαβε ο Artur Rodzinski, ενώ από το 1949 μέχρι το 1950 τον διαδέχτηκε ο Leopold Stokowski, ο οποίος για αυτό το διάστημα μοιράστηκε τη θέση με τον Δημήτρη Μητρόπουλο, του οποίου η θητεία τελείωσε το 1957. Ακολούθησε ο Leonard Bernstein 1958-1969, ο Pierre Boulez 1971-1977, ο Zubin Mehta 1978-1991 και ο Kurt Masur 1991-2002. Κατά τον 21ο αιώνα διηύθυνε ο Lorin Maazel 2002-2009, ο Alan Gilbert 2009-2017, ενώ από το 2018 μέχρι σήμερα αρχιμουσικός της ορχήστρας είναι ο Jaap van Zweden.

1.2. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος

Πριν εξεταστεί αναλυτικά το έργο του Μητρόπουλου, αξίζει να γίνει μια αναφορά στη ζωή και το έργο του, πριν αναλάβει τη διεύθυνση της ορχήστρας. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος ήταν ένας σημαντικότερος μαέστρος διεθνούς φήμης, δίνοντας συναυλίες με τις πιο αξιόλογες ορχήστρες της εποχής σε πολλά μέρη του κόσμου. Πέρα από μαέστρος όμως, ήταν ικανότερος συνθέτης και πιανίστας, κάτι που διαπιστώνεται εύκολα τόσο από τις εμφανίσεις κοντσέρτων που έκανε με τον διπλό ρόλο του πιανίστα και του μαέστρου, όσο και από την ποιότητα και την πρωτοτυπία των συνθέσεών του, με τις οποίες, σύμφωνα με τον Κώστιο,³¹ έγινε ο πρώτος Έλληνας συνθέτης –και από τους πρώτους παγκοσμίως– που εγκατέλειψε την τονική αρμονία και με ιδιαίτερα προσωπικό τρόπο εφάρμοσε το δωδεκάφθογγο σύστημα του Schoenberg. Στη συνέχεια αυτού του εισαγωγικού κεφαλαίου, γίνεται μια σύντομη αναφορά στη ζωή και το έργο του Μητρόπουλου, εξετάζοντας τα πρώτα του βήματα στην Ελλάδα, την διαμονή του στις Βρυξέλλες και το Βερολίνο, την επιστροφή του στην Ελλάδα, καθώς και την εγκατάστασή του στην Αμερική, πριν αναλάβει τη διεύθυνση της ΦΟΝΥ.

1.2.1. Τα πρώτα του βήματα στην Ελλάδα (1896-1920)

Ο Δημήτρης Μητρόπουλος γεννήθηκε στην Αθήνα στις 18 Φεβρουαρίου του 1896 –με το παλιό, ιουλιανό ημερολόγιο– και πέθανε στην Ιταλία στις 2 Νοεμβρίου του 1960.³² Πολλά μέλη της οικογένειάς του από την μεριά του πατέρα του, Ιωάννη, ήταν ιερείς, με καταγωγή από το χωριό Τρεσταινά –ή Μελισσόπετρα όπως αποκαλείται σήμερα– της Αρκαδίας, ενώ η μητέρα του, Αγγελική Αναγνωστοπούλου, ήταν Αθηναία.³³ Η οικογένεια του Μητρόπουλου κατοικούσε κοντά στο δερματοπωλείο που άνοιξε ο πατέρας του στην οδό Αγίου Μάρκου 15

³¹ Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Ο συνθέτης”, 4 Μαΐου 2011, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/gia5osynthetis.html> (τελευταία πρόσβαση: 24.03.2019).

³² Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Βιογραφικό (α΄)”, 5 Μαΐου 2011, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/biographical/why-where-when.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).

³³ Απόστολος Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 23.

όταν εγκαταστάθηκε στην Αθήνα το 1893, ενώ στα εννέα του χρόνια απέκτησε και μια αδελφή, την Ελένη, η οποία όμως πέθανε νέα από φυματίωση.³⁴

Οι μουσικές του σπουδές ξεκίνησαν επίσημα στο Ωδείο Αθηνών το 1910, ωστόσο ο Μπελώνης αναφέρει ότι νωρίτερα είχε μαθητεύσει και δίπλα στον Ιταλό πιανίστα Delbuono.³⁵ Παράλληλα με τη φοίτησή του στην τάξη πιάνου του Γεωργίου Αγαπητού, γράφτηκε και στην τάξη θεωρητικών του Φιλοκτήτη Οικονομίδη, ενώ την ακαδημαϊκή χρονιά 1912-1913 τη θεωρητική του εκπαίδευση ανέλαβε ο Βέλγος συνθέτης, μαέστρος και βιολονίστας Armand Marsick,³⁶ ο οποίος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στη ζωή του νεαρού Μητρόπουλου. Όντας πια στην τάξη της κατωτέρας, ο Μητρόπουλος συνέχισε μαθήματα πιάνου με τον Θησέα Πίνδιου και συμμετείχε στη χορωδία του Ωδείου, ενώ την ίδια χρονιά παρουσιάστηκε για πρώτη φορά μπροστά στο κοινό, παίζοντας μια δική του σύνθεση για βιολί και πιάνο, ενώ ο Marsick έπαιξε το μέρος του βιολιού.³⁷ Ο Marsick, εντυπωσιασμένος από το ταλέντο του μαθητή του, όχι μόνο παρακινούσε τη συμμετοχή του σε συναυλίες, αλλά φρόντισε ήδη από το προηγούμενο καλοκαίρι να διευρύνει τους ορίζοντές του, φιλοξενώντας τον μαζί με το συμμαθητή του Γιώργο Σκλάβο στη Ρώμη, ώστε να εκτεθεί στη μουσική ζωή της πολιτισμικής αυτής πρωτεύουσας.³⁸ Την επόμενη χρονιά, 1913-1914, ο Μητρόπουλος εκδήλωσε μια ραγδαία πρόοδο στο πιάνο και συνέχισε στη μέση τάξη του Ωδείου με τον Ludwig Wassenhoven, με τον οποίο απόκτησε και το δίπλωμά του με χρυσό βραβείο στις 25 Ιουνίου του 1919.³⁹ Ήδη από το 1915, στις 19 Απριλίου, όπως αναφέρει ο Κώστιος στο αφιέρωμα της ΕΡΤ για τον Μητρόπουλο,⁴⁰ πάλι με παρακίνηση του Marsick, ο Μητρόπουλος έκανε την πρώτη του εμφάνιση ως μαέστρος, ενώ συνέχισε τις θεωρητικές του σπουδές στο Ωδείο Αθηνών, μελετώντας αντίστιξη και φούγκα με τον Marsick. Στη συνέχεια, το καλοκαίρι του 1920, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ωδείου αποφάσισε να στείλει τον Μητρόπουλο να συνεχίσει τις σπουδές του στο Βασιλικό Ωδείο των Βρυξελλών με υποτροφία υπό την χορηγία του κ. Εμμανουήλ Μπενάκη.⁴¹ Αξίζει να σημειωθεί, ότι ο νεαρός Μητρόπουλος συμμετείχε κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 1916-1917 στην ορχήστρα του Ωδείου Αθηνών παίζοντας κρουστά,⁴² κάτι

³⁴ Ο.π., σ. 23-24 και 34.

³⁵ Yannis Belonis, "Dimitri Mitropoulos' lonesome passage to modern music", *Musicology* 8, 2008, σ. 46.

³⁶ Ο.π., σ. 24-25.

³⁷ William R. Trotter, *Priest of music: The life of Dimitri Mitropoulos*, Amadeus Press, Oregon, 1995, σ. 34.

³⁸ Κώστιος, ό.π., σ. 25.

³⁹ Ο.π., σ. 26-29.

⁴⁰ ΕΡΤ [Παραγωγός], "Παρασκήνιο: Μικρό αφιέρωμα στον Δημήτρη Μητρόπουλο", 1979 [οπτικοακουστικό αρχείο], <https://archive.ert.gr/7283/> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019), 8'33"-8'44".

⁴¹ Κώστιος, ό.π., σ. 30-31.

⁴² Ο.π., σ. 26.

που τον εξέθεσε από νεαρή ηλικία σε ποικίλους μαέστρους και σε ποικίλες τεχνικές διεύθυνσης.

Πριν φύγει για τις Βρυξέλλες σε ηλικία 24 ετών, ο Δημήτρης Μητρόπουλος ήταν ήδη αναγνωρισμένος τόσο για τις δεξιότητές του στο πιάνο όσο και στη σύνθεση, έχοντας συνθέσει περίπου 20 έργα.⁴³ Ως πρώτη χρονολογημένη σύνθεσή του θεωρείται το *Romance d' Esmeralda* για φωνή και πιάνο, γραμμένη το 1911, που βασίζεται σε ποίηση του Victor Hugo, ενώ ακολουθεί το *Σκέρτσο* για πιάνο, το *Κομμάτι Πιάνου* και το *Κομμάτι Κοντσέρτου*, για βιολί και πιάνο, με το οποίο ο Μητρόπουλος έκανε το ντεμπούτο του με τη διπλή ιδιότητα του πιανίστα και του συνθέτη.⁴⁴ Το καλοκαίρι του 1919, μετά την αποφοίτησή του από το Ωδείο Αθηνών, έγραψε το περίφημο τραγούδι *Κασσιανή* σε ποίηση του Κωστή Παλαμά, το οποίο σύμφωνα με τον Κώστιο,⁴⁵ το αφιέρωσε στην ερωμένη του, Κατίνα Παξινού, με την οποία πιθανότατα γνωρίστηκε το 1918 στο Ωδείο Αθηνών, συνοδεύοντάς το τραγούδι της στο πιάνο. Η σχέση τους φαίνεται να ήταν ιδιαίτερα παραγωγική, εφόσον οι δυο τους ανέλαβαν από κοινού να ανεβάσουν την όπερα του Μητρόπουλου σε τρεις πράξεις, *Soeur Béatrice*, με την Κατίνα Παξινού να έχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο της Βεατρίκης.⁴⁶ Η όπερα παρουσιάστηκε στο Αθηναϊκό κοινό για δυο παραστάσεις το Μάιο του 1920, τη δεύτερη εκ των οποίων παρακολούθησε και ο Γάλλος συνθέτης Camille Saint-Saëns, γράφοντας ένα φιλοφρονητικό άρθρο για το νεαρό Έλληνα συνθέτη όταν επέστρεψε στην πατρίδα του.⁴⁷ Αξίζει να σημειωθεί, ότι το ιδίωμα της μουσικής του Μητρόπουλου αυτή την περίοδο είναι «ρομαντικό», όπως αναφέρει ο Κώστιος,⁴⁸ με έντονη προσωπική έκφραση, που ωστόσο φαίνεται να ακολουθεί τις ωδειακές τεχνικές, όπως φαίνεται και από μια κριτική για τη Βεατρίκη, που την χαρακτηρίζει «σχολική μουσική».⁴⁹

1.2.2. Βρυξέλλες (1920-21) και Βερολίνο (1921-24)

Το καλοκαίρι του 1920, ο Μητρόπουλος εγκαταστάθηκε στις Βρυξέλλες, όπου και παρέμεινε για ένα χρόνο παρακολουθώντας ιδιωτικά μαθήματα σύνθεσης με τον Paul Gilson και οργάνου

⁴³ Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Χρονολογικός κατάλογος έργων”, 3 Μαΐου 2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info1synoptikoskatalogos.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).

⁴⁴ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 25-26.

⁴⁵ Απόστολος Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος: Κατάλογος έργων*, Ορχήστρα των χρωμάτων, Αθήνα, 1996, σ. 3.

⁴⁶ Trotter, ό.π., σ. 38.

⁴⁷ Ό.π., σ. 39.

⁴⁸ Κώστιος, “Δημήτρης...: Ο συνθέτης”.

⁴⁹ Trotter, ό.π., σ. 39.

με τον Alphonse Desmet.⁵⁰ Παρά τις ξακουστές δεξιότητες που είχε ως πιανίστας, φαίνεται ότι έτρεφε και μια ιδιαίτερη αγάπη προς το όργανο, καθώς όπως αναφέρει η Αγραφιώτη,⁵¹ στο διαδικτυακό περιοδικό TAR, «για ώρες ο Μητρόπουλος αγαπούσε να αυτοσχεδιάζει στο όργανο». Κατά την παραμονή του στις Βρυξέλλες συνέθεσε την *Ελληνική Σονάτα για πιάνο*, το ντεμπούτο της οποίας πραγματοποιεί ο ίδιος σε ρεσιτάλ στο Βερολίνο, καθώς και το τραγούδι *L' Allouette et ses Petits για φωνή και πιάνο*.⁵²

Σύντομα ωστόσο, το φθινόπωρο του 1921, μετακόμισε στο Βερολίνο, όπου εντάχθηκε στον κύκλο του φημισμένου πιανίστα, μαέστρου και συνθέτη Ferruccio Busoni, από τον οποίο επηρεάστηκε σημαντικά.⁵³ Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται από το αφιέρωμα της ΕΡΤ για τον Μητρόπουλο,⁵⁴ όταν ο Μητρόπουλος έπαιξε μια σύνθεσή του στον Busoni, αυτός αποκρίθηκε λέγοντας «πάρα πολύ πάθος», υποστηρίζοντας ότι το πάθος και η μουσική είναι ασυμβίβαστα, κάτι που συντάραξε τον Μητρόπουλο και αποτέλεσε αφορμή για να εγκαταλείψει σταδιακά τη σύνθεση και να ασχοληθεί με τη διεύθυνση. Σχετικά με τη σχέση του Μητρόπουλου με τον Busoni, η τελευταία έκδοση του μουσικού λεξικού Grove αναφέρει ότι ο Μητρόπουλος υπήρξε μαθητής του,⁵⁵ ενώ ο Trotter αφιερώνει ένα ολόκληρο κεφάλαιο στα χρόνια της μαθητείας του μαζί του.⁵⁶ Ωστόσο, σύμφωνα με τον Κώστιο,⁵⁷ δεν υπάρχουν στοιχεία που να επιβεβαιώνουν ότι ο Μητρόπουλος μαθήτευσε δίπλα στον Busoni, αλλά υποστηρίζει ότι επηρεάστηκε βαθιά από αυτόν και από διακεκριμένους καλλιτέχνες του κύκλου του. Ακόμη, κατά τις σαιζόν 1922-1924, ο Μητρόπουλος προσλήφθηκε επίσημα ως μουσικός εκγυμναστής στη Γερμανική Όπερα Unter den Linden, αλλά πολύ συχνά ανέλαβε χρέη τόσο μαέστρου όσο και πιανίστα, αποκομίζοντας εξαιρετικές κριτικές από τον Γερμανικό τύπο.⁵⁸

1.2.3. Αθήνα (1924-37)

Φαίνεται, λοιπόν, ότι ο Μητρόπουλος είχε όλα τα εφόδια για να θεμελιώσει μια λαμπρή καριέρα στο εξωτερικό, ωστόσο, το καλοκαίρι του 1924 επιστρέφει –μόνιμα όπως νόμιζε–

⁵⁰ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 31-32.

⁵¹ Έφη Αγραφιώτη, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Αφιέρωμα σε έναν ασκητή του ήχου”, *TAR*, Νοέμβριος 2007, <http://www.tar.gr/content/content.php?id=988> (τελευταία πρόσβαση: 25.03.2019).

⁵² Κώστιος, ό.π., σ. 33.

⁵³ Κώστιος, “Δημήτρης...: Βιογραφικό (α’)”

⁵⁴ ΕΡΤ, ό.π., 10’25’’-11’23’’.

⁵⁵ Ioannis Fulias, λήμα “Mitropoulos, Dimitri”, στο *Grove Music Online*, Oxford University Press, 2014, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.18799>, (τελευταία πρόσβαση: 9.12.2019).

⁵⁶ Trotter, ό.π., σ. 41-50.

⁵⁷ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 33-34.

⁵⁸ Ο.π., σ. 34-35.

στην Ελλάδα.⁵⁹ Παρ' ότι η παραμονή του στη πατρίδα του δεν ήταν μόνιμη, κράτησε αρκετά χρόνια, μέχρι το 1937 που εγκαταστάθηκε στην Αμερική, όταν όπως αναφέρει η φίλη του Καίτη Κατσογιάννη στο αφιέρωμα της ΕΡΤ για τον Μητρόπουλο:

απεφάσισε να συμφιλιωθεί με τον τόπο όπου ήταν αναγκασμένος να μένει λόγω της ποιότητας των ορχηστρών του και γι' αυτό, προσπάθησε αν μπορούσε να αποξενωθεί και από την Ελλάδα και φοβότανε να γυρίσει, μήπως τον πιάσει πάλι αυτή η νοσταλγία που με τόσο κόπο κατανίκησε.⁶⁰

Ωστόσο, τον καιρό που έμεινε στην Ελλάδα αναβάθμισε σημαντικά τις ορχήστρες της Αθήνας. Όπως αναφέρει η Ρωμανού οι νεοσύστατες ορχήστρες της Αθήνας αντιμετώπιζαν πολλά προβλήματα, αλλά δεν εμπόδισαν τον Μητρόπουλο να παράξει εξαιρετικά σημαντικό έργο, «συμβάλλοντας όσο κανείς άλλος στην ποιοτική αναβάθμιση των ορχηστρών της πόλης».⁶¹ Πιο συγκεκριμένα, μεταξύ 1924 και 1925 ο Μητρόπουλος διηύθυνε τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ελληνικού Ωδείου, από το 1925 μέχρι το 1927 τη Συμφωνική Ορχήστρα του Συλλόγου Συναυλιών και από το 1927 μέχρι το 1937 τη Συμφωνική Ορχήστρα του Ωδείου Αθηνών, δίνοντας δεκάδες συναυλίες σε κάθε σεζόν.⁶²

Έτσι, οι εκτελέσεις του Μητρόπουλου έχουν ως αποτέλεσμα τη διεύρυνση του ρεπερτορίου που παιζόταν στην Αθήνα, τη διάδοση της έντεχνης Ελληνικής μουσικής, καθώς και τη συνεργασία με περίφημους καλλιτέχνες του εξωτερικού. Σχετικά με το ρεπερτόριο, ο Μητρόπουλος φρόντιζε να παρουσιάζει έργα σύγχρονων συνθετών, όπως ο Debussy, ο Stravinsky, ο Schönberg και ο Milhaud, ώστε να διευρύνει τα ακούσματα των Αθηναίων ακροατών.⁶³ Αυτές οι παραστάσεις απαιτούσαν αρκετές και κουραστικές πρόβες για να προετοιμαστούν, αλλά συχνά αποδοκιμάζονταν τόσο από το κοινό, όσο και από τον τύπο, που φαίνεται ότι εξέφραζαν μια προτίμηση για πιο καθιερωμένα έργα.⁶⁴ Ωστόσο, το κοινό της Αθήνας είχε διευρυνθεί αρκετά με την άφιξη των προσφύγων από τη Μικρά Ασία, με αποτέλεσμα τέτοιες συναυλίες να έχουν κάποια θετική ανταπόκριση.⁶⁵ Επιπλέον, αξιοσημείωτο είναι το έργο του Μητρόπουλου όσον αφορά τη διάδοση της Ελληνικής μουσικής, καθώς συχνά ενέτασσε στα προγράμματά του έργα Ελλήνων συνθετών, όπως την

⁵⁹ Κώστιος, ό.π., σ. 36.

⁶⁰ ΕΡΤ, ό.π., (19'07''-19'51'').

⁶¹ Καίτη Ρωμανού, *Έντεχνη Ελληνική μουσική στους νεότερους χρόνους*, Εκδόσεις Κουλτούρα, Αθήνα, 2006, σ. 205.

⁶² Κώστιος, ό.π., σ. 36-37.

⁶³ Ο.π., σ. 42.

⁶⁴ Ο.π., σ. 41-42.

⁶⁵ Ρωμανού, ό.π., σ. 205.

Κυρά Φροσύνη του Σκλάβου, το *Δαχτυλίδι της Μάνας* του Καλομοίρη, τα *Έργα σε Κύματα Μαρτενό* του Λεβίδη κ.ά.,⁶⁶ ενώ πολλά είναι και τα έργα Ελλήνων συνθετών, όπως του Περπέσα, του Πετρίδη και του Σισιλιανού, που παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά υπό τη διεύθυνσή του.⁶⁷ Ακόμη, ο Μητρόπουλος εμπλούτισε τη μουσική ζωή της Αθήνας συμπράττοντας με διεθνούς φήμης σολίστες και τραγουδιστές, όπως οι πιανίστες Egon Petri, Wilhelm Kempff και Arthur Rubinstein, καθώς και οι τραγουδίστριες Ninon Vallin, Elisabeth Schumann και Lotte Lehmann.⁶⁸

Παρά τη στροφή που έκανε ο Μητρόπουλος προς τη διεύθυνση ορχήστρας, δεν σταμάτησε να ασχολείται με τη σύνθεση. Την περίοδο που έμεινε στην Ελλάδα έγραψε αρκετά έργα, πολλά εκ των οποίων σε αρκετά πρωτοποριακό ιδίωμα, όπως οι *10 Inventions για φωνή και πιάνο* και η περίφημη *Ostinata in tre parti για βιολί και πιάνο*, τα οποία όμως αποδοκιμάστηκαν από το Αθηναϊκό κοινό, όταν πρωτοπαρουσιάστηκαν το 1927.⁶⁹ Με αυτά τα έργα ο Μητρόπουλος διεύρυνε τις συνθετικές του τεχνικές, καθώς υιοθέτησε στοιχεία πολύ προχωρημένα για την εποχή, ακόμα και για τους πιο πιστούς ακόλουθους του Schönberg.⁷⁰ Συγκεκριμένα, η *Ostinata* είναι γραμμένη στο δωδεκαφθογγικό σύστημα, ενώ οι *10 Inventions*, χωρίς να είναι αποκλειστικά σειραϊκές, απομακρύνονται από την παραδοσιακή τονικότητα.⁷¹ Άλλα έργα αυτής της περιόδου είναι το *Passacaglia, Intermezzo e Fuga για πιάνο*, το *Κομμάτι Πιάνου*, καθώς και το τραγούδι *Αφροδίτη Ουρανία για φωνή και πιάνο* σε ποίηση του Σικελιανού, που γράφτηκαν το 1924 και οι *Τέσσερεις Κυθηραϊκοί Χοροί για πιάνο*, γραμμένοι το 1926.⁷² Το 1928 συνέθεσε το *Concerto Grosso*, που το αφιέρωσε στον οικονομικό του ευεργέτη Μιλτιάδη Νεγρεπόντη. Έκτοτε μειώθηκε η συνθετική του δραστηριότητα, συνθέτοντας πάλι το 1934 το τραγούδι για γυναικεία χορωδία *Αμαλία*, ενώ λίγο αργότερα έγραψε και σκηνική μουσική για την *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή. Με την σκηνική μουσική για τον *Ιπόλυτο* του Ευριπίδη που έγραψε το 1937 ολοκλήρωσε το συνθετικό του έργο και αφιερώθηκε αποκλειστικά στη διεύθυνση ορχήστρας.⁷³

⁶⁶ Κώστιος, ό.π., σ. 60. Ρωμανού, ό.π., σ. 218.

⁶⁷ Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Παγκόσμιες πρώτες εκτελέσεις”, 3 Μαΐου 2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info4pagosmiesprotes.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).

⁶⁸ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 43-46.

⁶⁹ Ο.π., σ. 45.

⁷⁰ Trotter, ό.π., σ. 62.

⁷¹ Ο.π.

⁷² Κώστιος, “Δημήτρης...: Χρονολογικός κατάλογος...”, ό.π.

⁷³ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 46.

Αξίζει να γίνει μια αναφορά και στις μεταγραφές που πραγματοποίησε ο Μητρόπουλος, εμπλουτίζοντας με σπουδαία έργα το ρεπερτόριο της ορχήστρας. Συγκεκριμένα, από έργα του J. S. Bach μετέγραψε για ορχήστρα την *Τρίτη Παρτίτα για βιολί και πιάνο*, BWV 1006 καθώς και δύο *Πρελούδια και Φούγκες για όργανο*, BWV 542 και BWV 544 ενώ για ορχήστρα εγχόρδων μετέγραψε το Πρελούδιο από την όπερα *Διδώ και Αινείας* του Purcell.⁷⁴ Σύμφωνα με μια πιο νέα δημοσίευση του Κώστιου,⁷⁵ στις μεταγραφές του Μητρόπουλου για ορχήστρα προστίθεται και η *Φούγκα αρ. 5, σε Λα-μείζονα* από τις *Six Études pour piano* op. 52 του Camille Saint-Saëns.

Μια ακόμη χαρακτηριστική πτυχή του Μητρόπουλου είναι οι διπλές εμφανίσεις που έκανε, έχοντας το ρόλο του μαέστρου και του πιανίστα συγχρόνως. Σύμφωνα με τη Ρωμανού,⁷⁶ αυτές οι διπλές ερμηνείες έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη διάδοση της φήμης του, ανοίγοντας τους δρόμους για διεθνή αναγνώριση. Η πρώτη του διπλή ερμηνεία χρονολογείται στις 18 Δεκεμβρίου του 1927, όταν έπαιξε τις *Συμφωνικές Παραλλαγές για Πιάνο και Ορχήστρα*, FWV 46 του César Franck και διηύθυνε από τη θέση του πιάνου, ενώ σύντομα παρουσίασε και το *Τρίτο Κοντσέρτο για Πιάνο* του Prokofiev και το *Δεύτερο Κοντσέρτο για Πιάνο* του Brahms.⁷⁷ Η διεθνής του σταδιοδρομία ξεκίνησε το 1930, όταν έπαιξε για δεύτερη φορά το *Τρίτο Κοντσέρτο* του Prokofiev, αυτή τη φορά με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα του Βερολίνου, αποκομίζοντας εγκωμιαστικές κριτικές.⁷⁸ Έκτοτε προσκαλούνταν συνεχώς από μεγάλες ορχήστρες της Ευρώπης, δίνοντας ρεσιτάλ στη Ρώμη, το Παρίσι, τη Βενετία, το Βελιγράδι, το Τουρίνο, το Μιλάνο, τη Μόσχα, τις Βρυξέλλες, τη Βαρσοβία και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές πόλεις,⁷⁹ ανοίγοντας το δρόμο για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Έτσι, το 1936, μετά από πρόσκληση του αρχιμουσικού της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης, έδωσε την πρώτη του συναυλία στο Providence της Αμερικής.⁸⁰ Η συναυλία στέφθηκε με τέτοια επιτυχία, ώστε όχι μόνο να επαναλάβει το πρόγραμμα για πέντε μέρες στη Βοστώνη, αλλά και να προσκληθεί

⁷⁴ Ο.π.

⁷⁵ Κώστιος, “Δημήτρης...: Χρονολογικός κατάλογος...”, ό.π.

⁷⁶ Ρωμανού, ό.π., σ. 205.

⁷⁷ Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Έργα για πιάνο και ορχήστρα”, 3 Μαΐου 2010 <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info3repertoriosolist.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).

⁷⁸ Ρωμανού, ό.π.

⁷⁹ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 51-54.

⁸⁰ Ο.π., σ. 55.

ξανά την επόμενη σεζόν στις Ηνωμένες Πολιτείες, αυτή τη φορά διευθύνοντας και τη Συμφωνική Ορχήστρα της Μιννεάπολης⁸¹ στη Μινεσότα στις 29 Ιανουαρίου του 1937.⁸²

1.2.4. Μινεσότα, Αμερική (1937-49)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Συμφωνικής Ορχήστρας της Μιννεάπολης αποφάσισε να προσλάβει το Μητρόπουλο ως μόνιμο αρχιμουσικό για τη σεζόν 1937-1938, δίνοντας την πρώτη του συναυλία στις 7 Ιανουαρίου του 1938.⁸³ Η απόφασή του να αφήσει την Ελλάδα και να εγκατασταθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες, φαίνεται να ήταν κάτι αναγκαίο για την εξέλιξή του, όμως του προκαλούσε μεγάλη θλίψη, ενώ ήλπιζε να αποκτήσει η Αθήνα μια μόνιμη ορχήστρα για να μπορέσει να επιστρέψει στην πατρίδα του. Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό διαβάζοντας το γράμμα που έγραψε στη φίλη του Καίτη Κατσογιάννη το 1940, όπως αναφέρεται στο Αφιέρωμα της ΕΡΤ για το Μητρόπουλο:

Αγαπημένη μου φίλη, να σου πω την μαύρη αλήθεια, αν αφαιρέσεις το ότι έχω μια καλή ορχήστρα στα χέρια μου, ως ζωή εδώ μου είναι απολύτως αφόρητη και αν μείνω κάμποσο καιρό, έστω και ασχολούμενος, θα πάθω από μαρασμό. Παρ' όλο το θαυμασμό που έχω στον τόπο αυτό, δεν μπορώ να πω πως κατόρθωσα να συνδεθώ ψυχικά κι' αυτό μου κάνει τη ζωή μου αφόρητα μονήρη, τόσο που έρχονται ώρες που τα νεύρα μου σπάζουν και κλαίω σαν παιδί. Διερωτώμαι μόνο αν αξίζει τον κόπο να υποφέρω τόσο στη ζωή μου για να έχω μερικές καλές εκτελέσεις στην ορχήστρα.⁸⁴

Παρ' όλα αυτά, τα καλοκαίρια του 1938 και του 1939, ο Μητρόπουλος πέρασε ένα μικρό διάστημα στην Ελλάδα δίνοντας μερικές συναυλίες, κάτι όμως που δε θα μπορούσε να πραγματοποιήσει πάλι σύντομα, λόγω των δυσμενών συνθηκών του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.⁸⁵ Έτσι, παρέμεινε μόνιμα στην Αμερική, ως αρχιμουσικός της ΣΟΜ δίνοντας δεκάδες συναυλίες κάθε χρόνο σε πολλές Πολιτείες της Αμερικής.⁸⁶

Η συμβολή του Μητρόπουλου στη μουσική ζωή του τόπου αυτά τα δώδεκα χρόνια ως αρχιμουσικός της ΣΟΜ ήταν εξαιρετικά σημαντική. Είχε αναλάβει τη διεύθυνση τριών σειρών συναυλιών: των Συνδρομητών, τις Λαϊκές και τις Συναυλίες για τους Νέους, στις τελευταίες εκ των οποίων ενέτασσε και σύντομες ομιλίες πριν αρχίσει η συναυλία, ώστε να εκπαιδεύσει τους νέους για τα έργα και τους συνθέτες που θα άκουγαν.⁸⁷ Επιπλέον, από το χειμώνα της

⁸¹ Στο εξής θα αναφέρεται και ως ΣΟΜ.

⁸² Trotter, ό.π., σ. 82.

⁸³ Ο.π., σ. 95.

⁸⁴ ΕΡΤ, ό.π., (17'38''-18'14'')

⁸⁵ Κώστιος, ό.π., σ. 70.

⁸⁶ Ο.π., σ. 86-87.

⁸⁷ Ο.π., σ. 63.

σεζόν 1939-1940 θεσπίστηκε και η Χειμερινή Περιοδεία της ΣΟΜ, η οποία διήρκησε όλα τα χρόνια που διηύθυνε ο Μητρόπουλος και σε περίοδο περίπου ενός μήνα παρουσιάστηκε σε περίπου είκοσι διαφορετικές πόλεις, αποσπώντας διθυραμβικές κριτικές.⁸⁸ Ακόμη, λόγω του επικείμενου πολέμου, η Αμερική αντιμετώπιζε την περίοδο αυτή μεγάλες οικονομικές δυσκολίες,⁸⁹ που είχαν αντίκτυπο και στην πολιτισμική ζωή της χώρας. Ωστόσο, η ΣΟΜ, με ηγέτη τον Μητρόπουλο, κατάφερε όχι μόνο να αντιμετωπίσει τις οικονομικές δυσκολίες που υπέστη, αλλά και να βελτιώσει το καλλιτεχνικό της επίπεδο, εμπλουτίζοντας την πολιτισμική ζωή όλης της χώρας.⁹⁰ Παράλληλα, ο Μητρόπουλος συμμετείχε σε αρκετά μουσικά φεστιβάλ, ενώ από τη σεζόν 1944-1945 ανέλαβε και την καλλιτεχνική διεύθυνση του μουσικού οργανισμού Robin Hood Dell στη Φιλαδέλφεια, μια θέση που διατήρησε μέχρι το καλοκαίρι του 1948.⁹¹

Όσο περνούσαν τα χρόνια και ο Μητρόπουλος έκανε έντονη την παρουσία του σε όλη την Αμερική με τις εντυπωσιακές του συναυλίες, του ανοίγονταν όλο και πλατύτεροι ορίζοντες για την καριέρα του. Μια καθοριστική στιγμή για την μετέπειτα πορεία του ως μαέστρος ήταν όταν τη σεζόν 1940-1941 προσκλήθηκε από τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης για να παίξει δεκατέσσερις συναυλίες.⁹² Οι λαμπρές κριτικές που αποκόμισε είχαν ως αποτέλεσμα να προσκεκληθεί συχνά τα επόμενα χρόνια ως μαέστρος, διευθύνοντας μερικές από τις μεγαλύτερες ορχήστρες των Ηνωμένων Πολιτειών, όπως τη Συμφωνική Ορχήστρα του Σικάγο, τη Robin Hood Dell Symphony Orchestra στη Φιλαδέλφεια και τη Hollywood Bowl Orchestra στο Λος Άντζελες.⁹³ Την τελευταία του συναυλία ως αρχιμουσικός της ΣΟΜ την έδωσε στις 18 Μαρτίου του 1949, κλείνοντας έτσι μια περίοδο συνεργασίας 12 χρόνων με αυτή την ορχήστρα και ανοίγοντας τους δρόμους για τη συνεργασία του με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης.⁹⁴

⁸⁸ Trotter, *ό.π.*, σ. 126-127.

⁸⁹ Warren, *ό.π.*, σ. 14.

⁹⁰ Κώστιος, *ό.π.*, σ. 75.

⁹¹ *Ο.π.*, σ. 81 και 85.

⁹² *Ο.π.*, σ. 75.

⁹³ Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Ορχήστρες που έπαιξαν υπό τη διεύθυνση του Μητρόπουλου”, 3 Μαΐου 2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info2orchistresyp0.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).

⁹⁴ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, *ό.π.*, σ. 86-87.

Κεφάλαιο 2

Έχοντας αναφερθεί στη ζωή και το έργο του Μητρόπουλου πριν αναλάβει μόνιμα τη διεύθυνση της ΦΟΝΥ και έχοντας σκιαγραφήσει το προφίλ αυτής της ορχήστρας στην αρχή του πρώτου κεφαλαίου, στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται το έργο του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ και εξετάζεται το πρόγραμμα των συναυλιών που έδωσε μαζί της. Συγκεκριμένα, διερευνούνται τα προγράμματα των συναυλιών του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ στις περιόδους που πραγματοποίησε και συγκρίνονται με τα προγράμματα των συναυλιών στις περιόδους υπό τη διεύθυνση του αρχιμουσικού Lorin Maazel. Στο τρίτο κεφάλαιο περιγράφεται το έργο του Maazel με τη ΦΟΝΥ και εξετάζονται τα προγράμματα των συναυλιών στις περιόδους, ενώ στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση των προγραμμάτων των δύο μαέστρων και αποκαλύπτονται τυχόν ομοιότητες ή διαφορές.

2.1. Ο Μητρόπουλος στη ΦΟΝΥ (1950-1957)

Η πρώτη συνεργασία του Μητρόπουλου με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης γίνεται, όπως προαναφέρθηκε, το 1940⁹⁵, αλλά ως αρχιμουσικός της προσλαμβάνεται τη σεζόν 1949-1950, κατά την οποία διευθύνει την ορχήστρα μαζί με τον Leopold Stokowski, όπως φαίνεται και από την ιστοσελίδα της ΦΟΝΥ.⁹⁶ Η περίοδος αυτή ήταν δοκιμαστική για τους δύο μαέστρους, καθώς η ΦΟΝΥ διερευνούσε τις επιλογές της και τελικά φαίνεται ότι Μητρόπουλος ανέπτυξε γρήγορα καλή φήμη και προσωπικούς υποστηρικτές.⁹⁷ Έτσι, στις 11 Απριλίου του 1950 η ορχήστρα προσλαμβάνει τον Μητρόπουλο ως μοναδικό μόνιμο αρχιμουσικό της, ο οποίος διατηρεί αυτή τη θέση μέχρι το 1957. Η δράση του Μητρόπουλου αυτά τα χρόνια είναι πολύ πλούσια, δίνοντας ιδιωτικές συναυλίες σε ξενοδοχεία με την ορχήστρα, αναλαμβάνοντας τις συναυλίες των συνδρομητών και περιοδεύοντας στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ευρώπη και στη Λατινική Αμερική, ενώ παράλληλα συνεργάζεται και με τη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης ως τακτικός μαέστρος και είναι προσκεκλημένος μεγάλων ορχηστρών ανά τον κόσμο.⁹⁸ Η παρούσα μελέτη, εξετάζει το πρόγραμμα των συναυλιών που παρουσίασε ο Μητρόπουλος στις περιόδους, κάνοντας πρώτα μια πολύ σύντομη αναφορά στις υπόλοιπες δραστηριότητες του.

⁹⁵ Ο.π., σ. 75.

⁹⁶ New York Philharmonic, “... Music Directors”, ό.π.

⁹⁷ Shanet, ό.π., σ. 310-311.

⁹⁸ Κώστιος, ό.π., σ. 103-104.

2.1.1. Η καλλιτεχνική σταδιοδρομία του Μητρόπουλου κατά την περίοδο της συνεργασίας με την ΦΟΝΥ

Ο Μητρόπουλος φαίνεται πως διέπρεψε από τα πρώτα χρόνια συνεργασίας με την ορχήστρα. Αυτό διαπιστώνεται από την εμπιστοσύνη που έδειχνε το Διοικητικό Συμβούλιο στο πρόσωπό του, καθώς στις 23 Ιανουαρίου του 1951 ανέλαβε και τη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή, που προβλεπόταν να τη διατηρήσει μέχρι και την επόμενη σεζόν, του 1952-1953.⁹⁹ Έτσι, σύμφωνα με τον Shanet,¹⁰⁰ η Φιλαρμονική απέδωσε στον Μητρόπουλο τον τίτλο του γενικού Μουσικού Διευθυντή, που τελευταία φορά κατείχε ο Rodzinski το 1947. Παρά την ραγδαία αύξηση των καθηκόντων του, φαίνεται ότι οι επιδόσεις του Μητρόπουλου όχι μόνο δεν παρουσίασαν κάμψη, αλλά βελτιώθηκαν, καθώς έλαβε λαμπρές κριτικές από τον τύπο.¹⁰¹ Ως αποτέλεσμα, η ΦΟΝΥ ανανέωσε το συμβόλαιό του, διατηρώντας τη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή μέχρι και τη σεζόν 1956-1957.¹⁰² Ωστόσο, η παραμονή του σε αυτή τη περίβλεπτη θέση για τόσο καιρό φαίνεται ότι αναστάτωσε μερικούς, καθώς στις 29 Απριλίου του 1956 δημοσιεύτηκε από τη γνωστή εφημερίδα *The New York Times* ένα άρθρο από τον μουσικοκριτικό της εφημερίδας Howard Taubman που ασκούσε έντονη κριτική στο πρόσωπο και το έργο του Μητρόπουλου.¹⁰³ Σύμφωνα με τον Canarina,¹⁰⁴ η ορχήστρα εκείνη την περίοδο αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες που φαίνεται ότι επηρέαζαν την καλλιτεχνική της παρουσία, με αποτέλεσμα να αποδίδεται μερίδιο ευθύνης και στο Μητρόπουλο. Έτσι, η ταραχή που δημιουργήθηκε λόγω αυτού του άρθρου είχε επιπτώσεις στη συνεργασία του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ, καθώς αυτή ήταν η τελευταία του χρονιά ως Καλλιτεχνικός Διευθυντής, ενώ την επόμενη σεζόν 1957-1958 την ανέλαβε από κοινού με τον Leonard Bernstein.¹⁰⁵ Ένα μήνα μετά την έναρξη της σεζόν όμως, ο Μητρόπουλος αποχώρησε από τη θέση του Συνδιευθυντή, παραχωρώντας πλήρως τα ινία στον Bernstein.¹⁰⁶ Ωστόσο, δε σταμάτησε να προσκαλείται τακτικά από την ορχήστρα ως μαέστρος μέχρι το τέλος της ζωής του.

⁹⁹ Ο.π., σ. 97.

¹⁰⁰ Shanet, ό.π., σ. 311.

¹⁰¹ Ο.π., σ. 314.

¹⁰² Κώστιος, ό.π., σ. 115.

¹⁰³ John Canarina, *The New York Philharmonic: From Bernstein to Maazel*, Amadeus Press, Milwaukee 2010, σ. 3.

¹⁰⁴ Ο.π.

¹⁰⁵ Κώστιος, ό.π.

¹⁰⁶ Ο.π., σ. 119.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ υπήρξαν μερικές καθοριστικές στιγμές για τη καριέρα του. Μια από αυτές ήταν η σειρά παραστάσεων που έκανε με τη ΦΟΝΥ στα τέλη του Δεκέμβρη του 1949 στο Carnegie Hall παρουσιάζοντας σε μορφή κοντσέρτου την όπερα *Ηλέκτρα* του Richard Strauss.¹⁰⁷ Όπως δηλώνει ο Κώστιος στη συνέχεια, οι παραστάσεις αυτές ήταν μεγάλοι θρίαμβοι για τον Μητρόπουλο και αποτέλεσαν το έναυσμα για την ενασχόληση του με τη διεύθυνση όπερας. Έτσι, τον ερχόμενο Μάιο, του 1950, στη Φλωρεντία της Ιταλίας, ο Μητρόπουλος ανέβηκε για πρώτη φορά στο πόντιουμ διευθύνοντας όπερα, ενώ με αυτό το ταξίδι πραγματοποίησε και την πρώτη του επίσκεψη στην Ευρώπη μετά τον πόλεμο.¹⁰⁸ Η *Ηλέκτρα* του Strauss που παρουσίασε για δύο παραστάσεις στη Φλωρεντία, περιόδευσε για περίπου ένα μήνα σε διάφορες πόλεις της Ιταλίας,¹⁰⁹ προοικονομώντας το πολλά υποσχόμενο μέλλον του Μητρόπουλου ως μαέστρος όπερας. Πράγματι, τον Ιούνιο του 1952, εμφανίζεται πάλι ως μαέστρος όπερας στο Θέατρο της Σκάλας του Μιλάνου παρουσιάζοντας για πρώτη φορά την όπερα *Wozzeck* του Alban Berg.¹¹⁰ Η καρδιακή προσβολή που υπέστη στις 7 Δεκέμβρη του ίδιου έτους περιόρισε τις εμφανίσεις του, αλλά αυτό δεν τον εμπόδισε τον Ιούνιο του 1953 να εμφανιστεί πάλι στη Φλωρεντία παρουσιάζοντας την όπερα *Η Δύναμη του Πεπρωμένου* του Verdi.¹¹¹ Το Μάιο του 1954 επέστρεψε στην Ιταλία, παρουσιάζοντας τις όπερες *Αρλεκίνος* του Busoni και *Ηλέκτρα* του Strauss, ενώ το υπόλοιπο καλοκαίρι το πέρασε περιοδεύοντας στην Ιταλία, τη Γερμανία και την Αυστρία, για πρώτη φορά μετά τον πόλεμο, κερδίζοντας τόσο τους κριτικούς, όσο και το κοινό.¹¹²

Με την επιστροφή του στις Ηνωμένες Πολιτείες ξεκίνησε και η συνεργασία του με την περίφημη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης. Σύμφωνα με τον Κώστιο¹¹³ την πρώτη παράσταση με τη Μετροπόλιταν την έδωσε στις 15 Δεκεμβρίου του 1954, παρουσιάζοντας την όπερα *Σαλώμη* του Richard Strauss και το μπαλέτο *Vittorio* του Giuseppe Verdi. Οι κριτικές προς τον μαέστρο ήταν εξαιρετικά ενθαρρυντικές σε αυτό το νέο του εγχείρημα, λέγοντας μάλιστα ότι «είναι γεννημένος για τον μουσικό θεατρικό χώρο της όπερας»,¹¹⁴ ενώ τον ερχόμενο Γενάρη και Φλεβάρη έδωσε και τέσσερεις παραστάσεις της όπερας *Χορός*

¹⁰⁷ Κώστιος, ό.π., σ. 93.

¹⁰⁸ Ό.π., σ. 92.

¹⁰⁹ Ό.π.

¹¹⁰ Ό.π., σ. 98.

¹¹¹ Ό.π., σ. 99.

¹¹² Ό.π., σ. 100-102.

¹¹³ Ό.π., σ. 104.

¹¹⁴ Ό.π.

Μεταμφιεσμένων του Verdi. Έκτοτε, όπως στη συνέχεια αναφέρει ο Κώστιος, ο Μητρόπουλος περιλαμβανόταν κάθε χρόνο στους τακτικούς μαέστρους της Μετροπόλιταν, δίνοντας αρκετές συναυλίες και συμμετέχοντας στις περιοδείες της. Μερικές από τις όπερες που διηύθυνε με τη Μετροπόλιταν είναι η *Tosca* και η *Manon Lescaut* του Puccini, καθώς και η *Boris Gudunov* του Mussorgsky.¹¹⁵

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Μητρόπουλος ήταν ένας εξαιρετικά παραγωγικός μουσικός, αναλαμβάνοντας συνεχώς νέες προκλήσεις και προσφέροντας με πολλούς τρόπους στο μουσικό γίνεσθαι της κοινότητας. Για παράδειγμα, συμβάλλει καθοριστικά στην ίδρυση του The New York Chamber Ensemble το 1952, που συγκροτούταν από μουσικούς της ΦΟΝΥ, διαλέγοντας τα κομμάτια που παρουσίαζε το σύνολο, διευθύνοντάς το και δίνοντας ομιλίες σχετικά με τα έργα.¹¹⁶ Η σημασία της συμβολής του φαίνεται από το γεγονός ότι όταν ο Μητρόπουλος αποσύρθηκε το 1959, λόγω της δεύτερης καρδιακής προσβολής που υπέστη στις 23 Ιανουαρίου, το σύνολο διαλύθηκε.¹¹⁷ Επιπλέον, πέρα των αμέτρητων συναυλιών που έδωσε, πραγματοποίησε και αρκετές συναυλίες για το ραδιόφωνο, ενώ ηχογράφησε και αρκετούς δίσκους.¹¹⁸ Φαίνεται πως η τάση του να αναλαμβάνει συνεχώς νέες υποχρεώσεις ευθύνεται σε κάποιο βαθμό για την επιδείνωση της υγείας του, καθώς ο ίδιος αποκαλύπτει στην φίλη του Καίτη Κατσογιάννη μετά το πρώτο του καρδιακό επεισόδιο ότι «αυτή η επιπρόσθετη εργασία ευθύνεται για το πάθημά μου».¹¹⁹ Παρ' όλα αυτά συνέχισε να εργάζεται πάντα με την ίδια ζέση, μέχρι που στις 2 Νοεμβρίου του 1960 απεβίωσε από μια τρίτη καρδιακή προσβολή, διευθύνοντας την *Τρίτη Συμφωνία* του Mahler με την ορχήστρα της Σκάλας του Μιλάνο.¹²⁰

2.1.2. Οι περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ

Ενώ η μόνιμη συνεργασία του Μητρόπουλου με την ορχήστρα ξεκίνησαν το 1950, η πρώτη του περιοδεία με τη ΦΟΝΥ πραγματοποιήθηκε το 1947 στις Ηνωμένες Πολιτείες, αναλαμβάνοντας τη διεύθυνσή της στις θερινές της περιοδείες.¹²¹ Σύμφωνα με το ψηφιακό αρχείο της ΦΟΝΥ, μέχρι το 1957 που διετέλεσε μόνιμος αρχιμουσικός της ορχήστρας, πραγματοποίησε άλλες πέντε περιοδείες: το 1951 στη Σκωτία, το 1954 στις Ηνωμένες

¹¹⁵ Ο.π., σ. 110.

¹¹⁶ Ο.π., σ. 129-130.

¹¹⁷ Ο.π.

¹¹⁸ Ο.π., σ. 129.

¹¹⁹ Καίτη Κατσογιάννη, *Δημήτρης Μητρόπουλος: Η αλληλογραφία του με την Καίτη Κατσογιάννη*, Ίκαρος, Αθήνα 1966, σ. 262.

¹²⁰ Κώστιος, ό.π., σ. 130.

¹²¹ Ο.π., σ. 83.

Πολιτείες, το 1955 στις Ηνωμένες Πολιτείες και πάλι το 1955, μερικούς μήνες αργότερα, σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης, ενώ το 1957 στη Νέα Υόρκη και στο Τορόντο του Καναδά.¹²² Ωστόσο, αυτή δεν ήταν η τελευταία του περιοδεία με τη ΦΟΝΥ, καθώς το 1958 ταξίδεψε και στη Λατινική Αμερική, δίνοντας συναυλίες στην Αργεντινή, την Ουρουγουάη, τη Βραζιλία και το Μεξικό.¹²³ Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο Μητρόπουλος, έχοντας αποχωρήσει από τη διεύθυνση της ΦΟΝΥ, ακύρωσε τις συναυλίες που είχε αναλάβει για την ίδια χρονική περίοδο στη Φλωρεντία, για να μη ζημιωθεί η ΦΟΝΥ,¹²⁴ δείχνοντας με αυτόν τον τρόπο τη σημασία που είχε για τον Μητρόπουλο αυτή η ορχήστρα.

Στα πλαίσια της περιοδείας του 1955 στην Ευρώπη, ο Μητρόπουλος πραγματοποίησε και την πρώτη του επίσκεψη στην πατρίδα του, ύστερα από 16 χρόνια. Έδωσε τρεις συναυλίες στα πλαίσια του Φεστιβάλ Αθηνών στο θέατρο Ορφεύς, μία την 1^η Οκτωβρίου και δύο τη 2^η, ενώ κατά το απόγευμα της τελευταίας τιμήθηκε στο Ωδείο Αθηνών με αναμνηστική πλακέτα και στεφάνι δάφνης.¹²⁵ Σύμφωνα με τον Κώστιο,¹²⁶ η επίσκεψη αυτή στην Αθήνα δεν ήταν προγραμματισμένη και τα 25.000 δολάρια που κόστισε δόθηκαν από τον Βασίλειο Π. Γουλανδρή, ενώ ο ενθουσιασμός του κοινού έδειξε πως άξιζε τον κόπο. Δεν ήταν όμως μια ξεχωριστή στιγμή μόνο για το Ελληνικό κοινό, αλλά και για τον Μητρόπουλο, αναφέροντας χαρακτηριστικά «ύστερα από 16 ολόκληρα χρόνια, τι ανέλπιστα χαρά και ευτυχία να ξαναγυρίσω στον τόπο μου, στους φίλους μου, στους συμπατριώτες μου!».¹²⁷

2.2. Το ρεπερτόριο της ΦΟΝΥ κατά τις περιοδείες υπό τη διεύθυνση του Μητρόπουλου

Έχοντας αναφερθεί σύντομα στα μέρη στα οποία περιόδευσε ο Μητρόπουλος, στο υπόλοιπο μέρος του κεφαλαίου εξετάζεται το πρόγραμμα των συναυλιών που παρουσίασε σε αυτές τις περιοδείες. Αρχικά, γίνεται μια αναφορά στον αριθμό των συναυλιών που δόθηκαν ανά περιοδεία και στη συνέχεια εξετάζεται το ρεπερτόριο σχετικά με τους συνθέτες, τα έργα και τα μουσικά είδη που εκτελέστηκαν στις περιοδείες.

¹²² New York Philharmonic, “Digital archives: Mitropoulos”, [χ.χ.] [https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&nrp:EventTypeName_facet\[0\]=Tour](https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&nrp:EventTypeName_facet[0]=Tour) (τελευταία πρόσβαση: 12.05.2019).

¹²³ Ο.π.

¹²⁴ Κώστιος, ό.π., σ. 121.

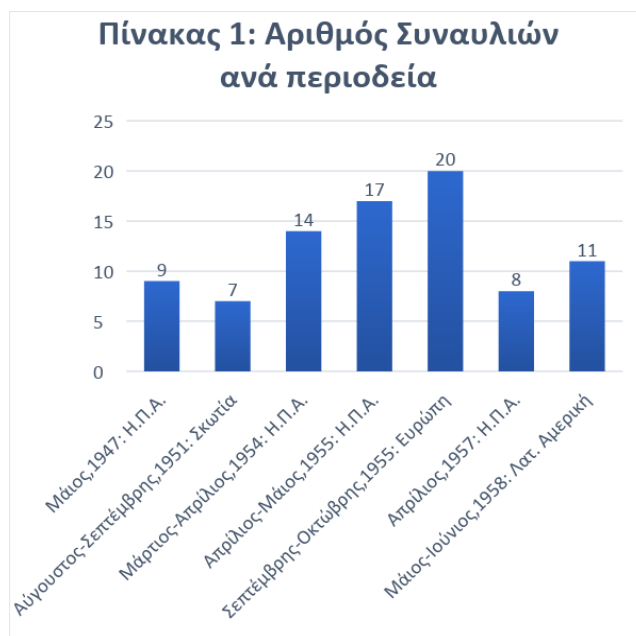
¹²⁵ Άρης Γαρουφάλης και Χάρης Ξανθουδάκης, *Ο Δημήτρης Μητρόπουλος και το ωδείο Αθηνών: Το χρονικό και τα τεκμήρια*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2011, σ. 49.

¹²⁶ Κώστιος, ό.π., σ. 105.

¹²⁷ Δημήτρης Μητρόπουλος, “Μια γιορτή του καλού και του ωραίου: Εντυπώσεις και εξομολογήσεις του Δημήτρη Μητρόπουλου”, εφ. *Νέα Εστία* 680, Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 1955.

2.2.1. Αριθμοί συναυλιών

Όπως προαναφέρθηκε, οι περιοδείες που πραγματοποίησε ο Μητρόπουλος με τη ΦΟΝΥ ήταν επτά, κατά τις οποίες έδωσε συνολικά ογδόντα-έξι συναυλίες. Ο ακριβής αριθμός των συναυλιών σε κάθε περιοδεία φαίνεται στον Πίνακα 1. Παρατηρείται, ότι το μεγαλύτερο μέρος

των περιοδειών του πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, στις οποίες έδωσε συνολικά σαράντα οκτώ συναυλίες, ενώ ακολουθεί η Ευρώπη με είκοσι επτά συναυλίες και ύστερα η Λατινική Αμερική με έντεκα. Το ότι το μεγαλύτερο μέρος των περιοδειών αφιερώθηκε στις Η.Π.Α. φαίνεται λογικό, αν αναλογιστεί κανείς το απίστευτο εύρος που καταλαμβάνει αυτή η περιοχή, τη φήμη που είχε αποκτήσει ο Μητρόπουλος στην Αμερική, τις δυσκολότερες συνθήκες μετακίνησης για μια ορχήστρα, καθώς και τις οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε η ΦΟΝΥ, οι οποίες πιθανώς να καθιστούσαν τις συχνές περιοδείες εκτός Αμερικής πιο δυσπρόσιτες.¹²⁸ Επίσης, φαίνεται ότι οι συναυλίες που πραγματοποίησε το 1954 και το 1955 ήταν σημαντικά περισσότερες από τις συναυλίες στις υπόλοιπες περιοδείες. Το 1954 έδωσε δεκατέσσερις συναυλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ το 1955 έδωσε δεκαεπτά συναυλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες και είκοσι στην Ευρώπη. Αντιθέτως, οι συναυλίες που πραγματοποίησε στις υπόλοιπες περιοδείες κυμαίνονται από επτά έως έντεκα.

2.2.2. Συνθέτες

Στρέφοντας το ενδιαφέρον στο πρόγραμμα των συναυλιών που παρουσίαζε ο Μητρόπουλος αναδύονται εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με το πως διαμόρφωνε το πρόγραμμα

¹²⁸ Κώστσιος, ό.π., σ. 268-269.

του. Σύμφωνα με τον Κολυδά,¹²⁹ η διαμόρφωση του προγράμματος μιας συναυλίας αποτελεί ενδεικτικό στοιχείο για τους στόχους και το όραμα του μαέστρου, ενώ ταυτόχρονα αντανακλά το ύφος της ορχήστρας, τις προτιμήσεις του κοινού και τις τάσεις της εποχής. Στις ογδόντα έξι συναυλίες που πραγματοποίησε ο Μητρόπουλος στις περιοδείες του, παρουσίασε συνολικά σαράντα συνθέτες, και τέσσερεις εθνικούς ύμνους, της Βραζιλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ουρουγουάης και της Γερμανίας. Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει πόσοι από αυτούς τους

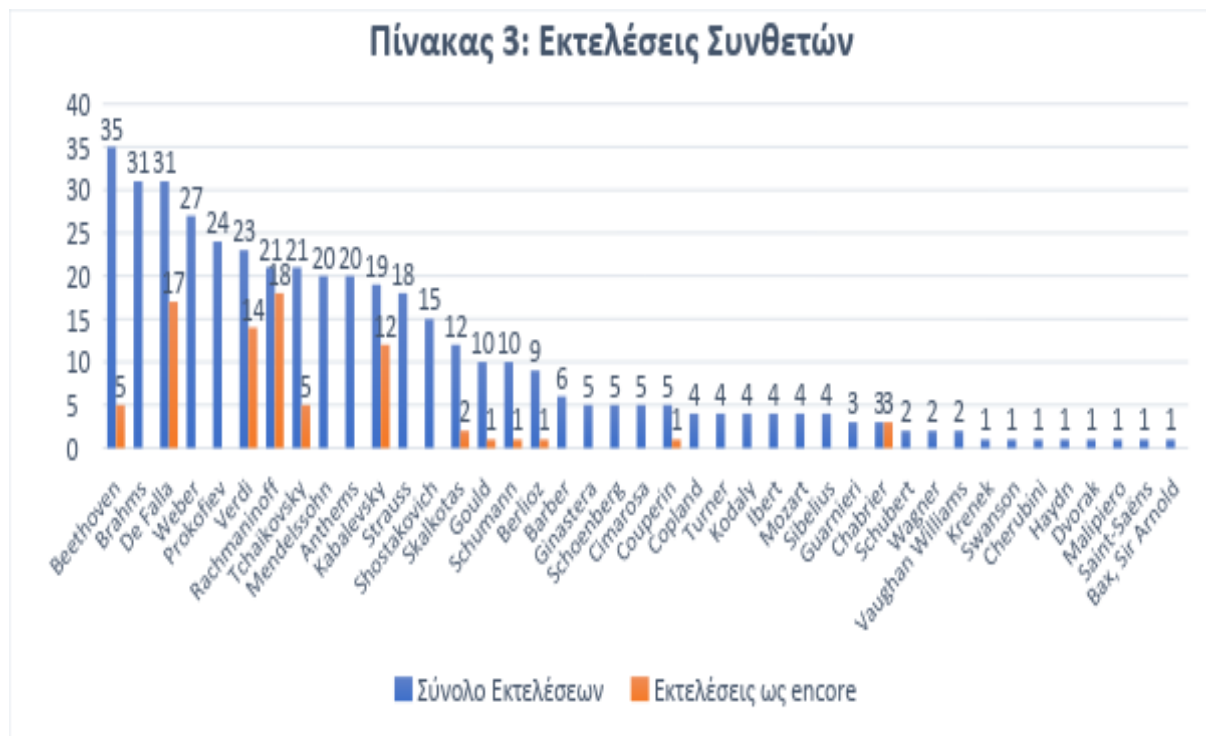

συνθέτες έζησαν σε κάθε μεγάλη μουσική περίοδο, όπως αυτές ορίστηκαν στο τμήμα της μεθοδολογίας στο εισαγωγικό κεφάλαιο της εργασίας. Να σημειωθεί ότι στον αριθμό των συνθετών που καταγράφονται στον Πίνακα 2 δεν συμπεριλαμβάνονται αυτοί των Εθνικών Ύμνων, καθώς η επιλογή τους έγινε ως ένδειξη τιμής στη χώρα υποδοχής. Όπως φαίνεται, οι μισοί από τους σαράντα συνθέτες που παρουσίασε ο Μητρόπουλος στις περιοδείες του έγραψαν τα έργα τους κατά τον 20ό αιώνα, οι δεκατέσσερεις δραστηριοποιήθηκαν την εποχή του Ρομαντισμού, ενώ οι συνθέτες από την εποχή του Κλασικισμού και του Μπαρόκ ήταν σημαντικά λιγότεροι.

Ο Πίνακας 3 απεικονίζει όλους τους συνθέτες που παρουσίασε ο Μητρόπουλος στις περιοδείες του, συμπεριλαμβάνοντας τους εθνικούς ύμνους ως μια ενιαία τιμή. Με μπλε χρώμα αναγράφεται το σύνολο των φορών που εκτελέστηκαν έργα του κάθε συνθέτη, ενώ με πορτοκαλί χρώμα διαχωρίζονται οι φορές που ο έργα του συνθέτη παρουσιάστηκαν εκτός του προγράμματος της συναυλίας, ως encore. Παρατηρείται ότι ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των συνθετών που παρουσίασε κατατάσσονταν στον 20ό αιώνα ή στο Ρομαντισμό, ο πιο συχνά

¹²⁹ Κολυδάς, ό.π., σ. 204.

παιγμένος συνθέτης είναι ο Beethoven, ακολουθούμενος από τον Brahms, τον De Falla, τον Weber και τον Prokofiev. Ωστόσο, επειδή σε κάθε συνθέτη μπορεί να αντιστοιχούν

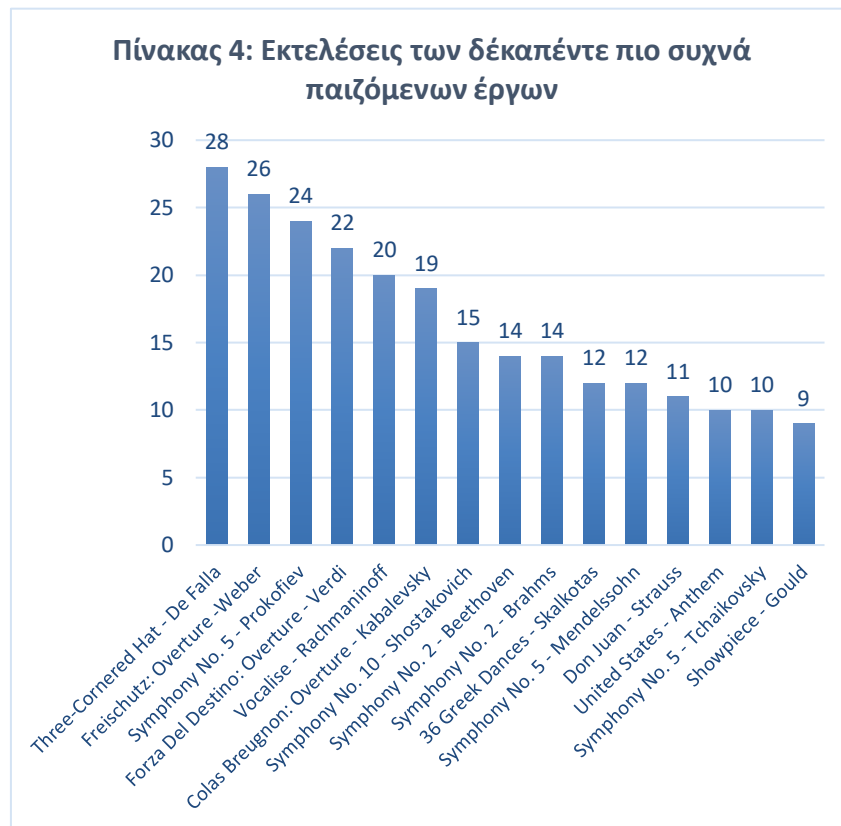

περισσότερα του ενός έργα, τα πιο συχνά παιζόμενα κομμάτια –όπως αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα 4 στη συνέχεια– μπορεί να μην αντιστοιχούν στους πιο συχνά εμφανιζόμενους συνθέτες. Φαίνεται επίσης, ότι ο Μητρόπουλος διάλεγε συχνά για τα encores, έργα των Rachmaninoff, De Falla, Verdi και Kabalevsky, των οποίων έργα παρουσίασε από δώδεκα έως δεκαοκτώ φορές ως encore, ενώ έργα των υπολοίπων οκτώ συνθετών που παρουσιάστηκαν στα encores εμφανίστηκαν μόνο από μια έως πέντε φορές. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι και τις τρεις φορές που παίχτηκε ο Chabrier, ήταν ως encore.

2.2.3. Έργα

Τα έργα που συνολικά παρουσιάστηκαν από αυτούς τους σαράντα συνθέτες –εξαιρουμένων των Εθνικών Ύμνων– στις περιοδείες του Μητρόπουλου ήταν εβδομήντα ένα, ενώ αν προστεθούν οι Εθνικοί Ύμνοι της Βραζιλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ουρουγουάης και της Γερμανίας, τα κομμάτια που παρουσιάστηκαν αριθμούν τα εβδομήντα πέντε. Το κομμάτι που εκτελέστηκε πιο συχνά ήταν το *Τρίκοχο Καπέλο* του De Falla, ακολουθούμενο από την οβερτούρα για το *Freischutz* του Weber και την *Συμφωνία αρ. 5* του Prokofiev. Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τις φορές που παίχτηκαν τα δεκαπέντε πιο συχνά εμφανιζόμενα έργα, δείχνοντας ότι όλα ανήκουν στην εποχή του 20ού αιώνα και του Ρομαντισμού, με εξαίρεση τη *Συμφωνία αρ. 2* του Beethoven, που παρουσιάζεται δεκατέσσερις φορές, ενώ με δώδεκα εκτελέσεις παρουσιάζονται και αποσπάσματα από τους *Τριάντα έξι Ελληνικούς Χορούς* του Σκαλκώτα.

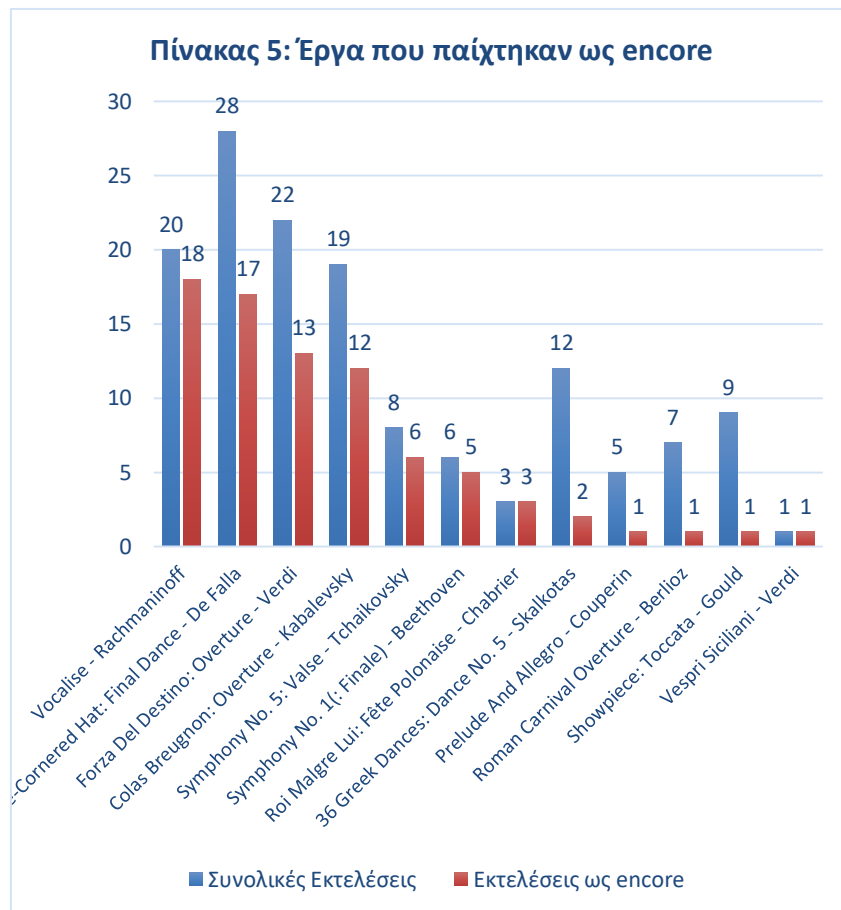
Στις φορές που αναγράφονται στον πίνακα συμπεριλαμβάνονται και οι φορές που τα έργα παίχτηκαν ως encore. Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ότι είκοσι τρία από τα εβδομήντα ένα κομμάτια –εξαιρουμένων των Εθνικών Ύμνων– παίχτηκαν μόνο μια φορά, ενώ άλλα εννέα

παίχτηκαν μόνο δύο φορές και άλλα πέντε μόνο τρεις φορές. Συνεπώς, τριάντα επτά κομμάτια εκτελέστηκαν μόνο μια έως τρεις φορές, αριθμός που αντιστοιχεί στο 52% των συνολικών κομματιών του ρεπερτορίου του στις περιόδους με τη ΦΟΝΥ. Το γεγονός αυτό αναδεικνύει την ποικιλία που παρουσίαζε το πρόγραμμα του Μητρόπουλου, καθώς φρόντιζε να προσθέτει συνεχώς νέα κομμάτια στο ρεπερτόριό του, έστω και για λίγες μόνο εκτελέσεις. Από αυτά τα τριάντα επτά κομμάτια εννέα ανήκαν σε συνθέτες της κλασικής εποχής, ενώ τα υπόλοιπα είκοσι οκτώ ανήκαν σε συνθέτες του Ρομαντισμού ή του 20ού αιώνα. Ένα από τα κομμάτια που παρουσίασε μία φορά ήταν και το *Short Symphony* του Swanson, το οποίο γράφτηκε κατόπιν παραγγελίας του Μητρόπουλου.¹³⁰

Τα έργα που παρουσιάστηκαν ως encore ήταν συνολικά δεκατρία με πιο συχνά εμφανιζόμενο το *Vocalise* του Rachmaninoff και το *Τρίκοχο Καπέλο* του De Falla. Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τα έργα που παίχτηκαν ως encore, δείχνοντας με μπλε τις φορές που παίχτηκαν αυτά τα έργα συνολικά και με πορτοκαλί τις φορές που παίχτηκαν μόνο ως encore. Όπως φαίνεται, το έργο *Fête Polonaise* από το *Roi Malgre Lui* του Chabrier, καθώς και το *Vespri*

¹³⁰ Κώστιος, ό.π., σ. 271.

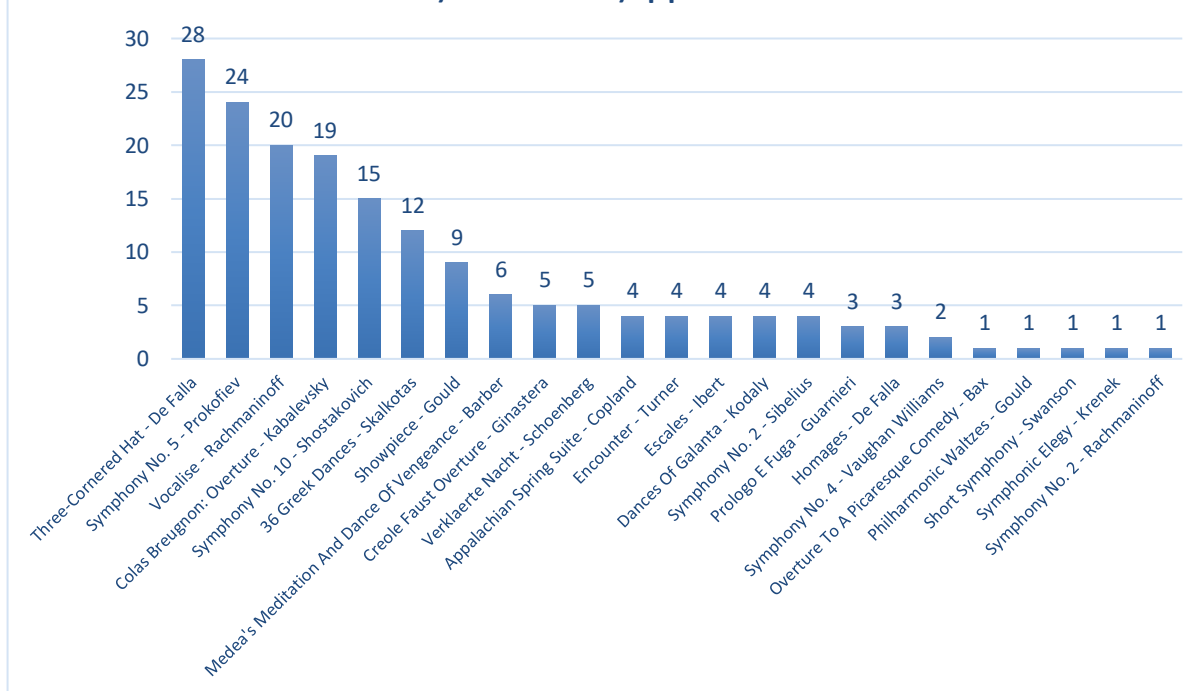

Siciliani του Verdi παίχτηκαν μόνο ως encore, ενώ τα πιο συχνά παιζόμενα έργα, που παίζονται από δώδεκα έως δεκαοκτώ φορές ανήκουν είτε στον 20ό αιώνα είτε στην εποχή του Ρομαντισμού. Αξίζει, επίσης, να αναφερθεί ότι ο Μητρόπουλος στις δύο πρώτες του περιοδείες, το 1947 και το 1951, δεν παρουσίασε κανένα έργο ως encore, ή τουλάχιστον δεν έχει καταγραφεί κάτι τέτοιο στο ψηφιακό αρχείο της ΦΟΝΥ, οπότε τα έργα που απεικονίζονται στον Πίνακα 5, αφορούν τις περιοδείες από το 1954 και ύστερα.

Σύμφωνα με τον Κώστιο,¹³¹ πολλά από τα έργα που επέλεγε να παρουσιάσει ο Μητρόπουλος ανήκαν σε σύγχρονους συνθέτες και ήταν γραμμένα σε νεότερα μουσικά ιδιώματα, προσπαθώντας να διευρύνει τα ακούσματα του κοινού. Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει τα έργα των συνθετών του 20ού αιώνα που ενέταξε ο Μητρόπουλος στα προγράμματα των περιοδειών του με τη ΦΟΝΥ, καθώς και τις φορές που εκτελέστηκαν, επιβεβαιώνοντας αυτόν τον ισχυρισμό. Τα είκοσι τρία αυτά έργα αποτελούν το 32% των εβδομήντα ένα έργων που παρουσιάστηκαν στις περιοδείες, ενώ οι εκατόν εβδομήντα έξι φορές που εκτελέστηκαν αποτελούν το 43% των τριακοσίων ενενήντα έξι εκτελέσεων στις περιοδείες –χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι είκοσι εκτελέσεις Εθνικών Ύμνων. Τα γραφήματα 1 και 2

¹³¹ Ο.π., σ. 268.

Πίνακας 6: Εκτελέσεις έργων 20ού αιώνα

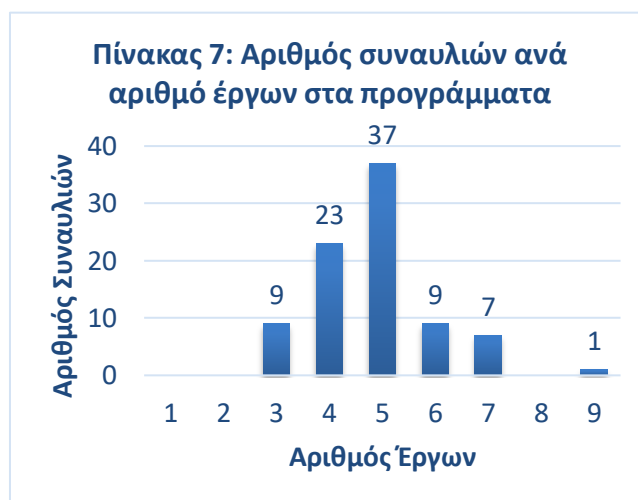
παρουσιάζουν αναλυτικά τον αριθμό των έργων και των εκτελέσεων αντίστοιχα, ανά μουσική περίοδο, μη συμπεριλαμβάνοντας τις είκοσι εκτελέσεις των τεσσάρων Εθνικών Ύμνων. Παρατηρείται ότι ενώ τα έργα του 20ού αιώνα συνιστούν ένα σημαντικό μέρος των προγραμμάτων, τα έργα της εποχής του Ρομαντισμού είναι περισσότερα, αποτελώντας το 44% των συνολικών έργων και καλύπτοντας περίπου το μισό εύρος του ρεπερτορίου. Ωστόσο, στο Γράφημα 2 φαίνεται ότι τα έργα που γράφτηκαν τον 20ό αιώνα εκτελέστηκαν περισσότερες φορές, αποτελώντας το 45% των εκτελέσεων, ενώ αυτά του Ρομαντισμού αποτελούν το 43%

των εκτελέσεων. Επίσης, παρότι δύο στα δέκα έργα ανήκαν στην εποχή του Κλασικισμού, συνιστούν μόνο μια στις δέκα εκτελέσεις, ενώ το ένα έργο της εποχής του Μπαρόκ που παρουσιάστηκε πέντε φορές αποτελεί μόνο το 1% των έργων και των εκτελέσεων. Συνεπώς, φαίνεται ότι πράγματι ο Μητρόπουλος ενέτασσε ένα σημαντικό αριθμό έργων του 20ού αιώνα

στο ρεπερτόριό του, τα οποία καταλάμβαναν σχεδόν το 50% των εκτελέσεων στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ.

Ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο αφορά τον αριθμό των έργων που περιλάμβανε κάθε πρόγραμμα στις περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ. Ο Πίνακας 7 δείχνει τον αριθμό των συναυλιών που πραγματοποίησε ο Μητρόπουλος με κάθε αριθμό έργων στο πρόγραμμα

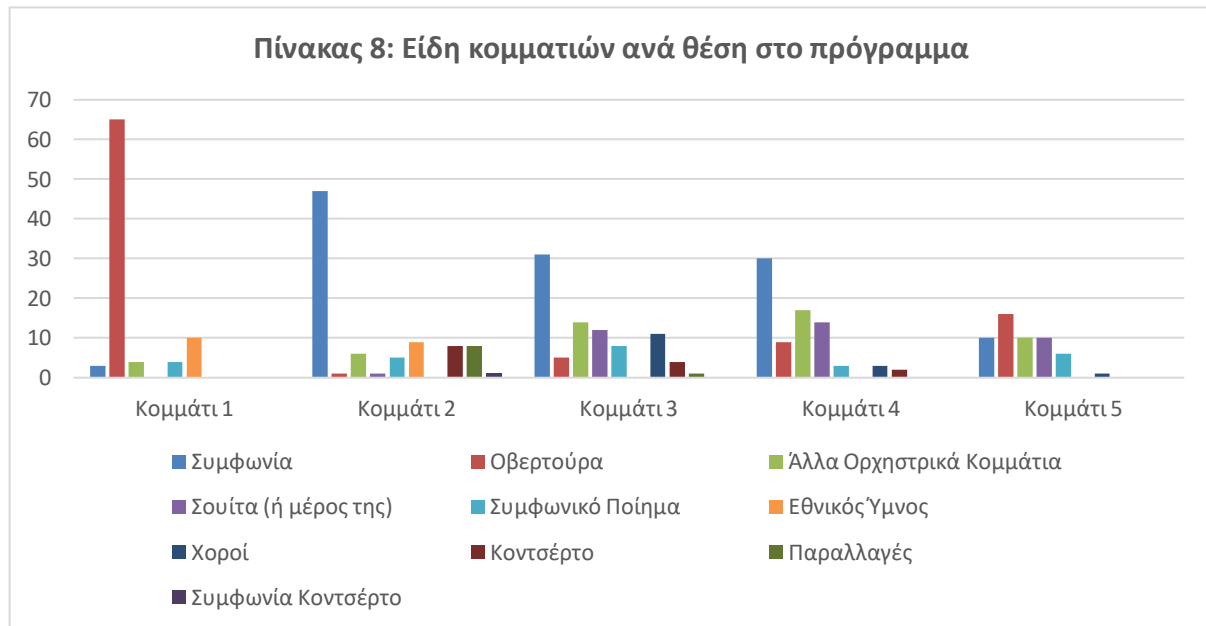
της συναυλίας, συμπεριλαμβανομένων των encores. Όλα τα προγράμματα περιλάμβαναν τουλάχιστον τρία έργα, ενώ τριάντα επτά από τις ογδόντα έξι συναυλίες περιλαμβάνανε πέντε έργα και είκοσι τρεις περιλαμβάνανε τέσσερα έργα. Επίσης, στις ογδόντα τρεις συναυλίες υπήρξε ένα διάλειμμα ανάμεσα στα έργα, ενώ μια εκ των τριών συναυλιών χωρίς διάλειμμα δόθηκε στην Αθήνα στις δύο Οκτωβρίου 1955 και οι άλλες δύο στο Sao Paulo της Βραζιλίας στις επτά Ιουνίου 1958, μια το απόγευμα στις τέσσερεις και η άλλη το βράδυ στις εννέα.

2.2.4. Μουσικά είδη

Ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο στη διαμόρφωση του προγράμματος, αποτελεί η θέση που καταλάμβαναν τα μουσικά είδη στο πρόγραμμα της συναυλίας. Σύμφωνα με τον Κώστιο,¹³² τα επικρατέστερα είδη στις συμφωνικές συναυλίες κατά τον 20ό αιώνα ήταν η Εισαγωγή, το Κοντσέρτο και η Συμφωνία, τα οποία εμφανίζονταν ως πρώτο, δεύτερο και τρίτο κομμάτι αντίστοιχα. Ο Μητρόπουλος στις ογδόντα έξι συναυλίες που πραγματοποίησε, παρουσίαζε από τρία έως εννέα έργα, συμπεριλαμβανομένων των κομματιών που παρουσιάστηκαν ως encore. Ωστόσο, τα κομμάτια που εμφανίστηκαν έκτα, έβδομα, όγδοα και ένατα δεν ήταν αρκετά για να αναδείξουν κάποια τάση ως προς τα είδη τους. Έτσι, ο Πίνακας 8 παρουσιάζει τον αριθμό των εκτελέσεων των μουσικών ειδών των κομματιών που παίχτηκαν πρώτα, δεύτερα, τρίτα, τέταρτα και πέμπτα, αναδεικνύοντας σαφέστατα τα είδη που παίζονταν πιο

¹³² Ο.π., σ. 272.

συχνά σε κάθε θέση του προγράμματος. Ακολουθώντας τις τάσεις της εποχής, όπως περιγράφονται από τον Κώστιο, στα περισσότερα προγράμματα που έπαιξε ο Μητρόπουλος στις περιοδείες του ξεκινούσε με μια Οβερτούρα, αλλά συνέχιζε τις περισσότερες φορές με Συμφωνία και όχι με Κοντσέρτο, ενώ ως τρίτο κομμάτι πιο συχνά παρουσίαζε επίσης Συμφωνίες. Παρατηρείται ότι τις φορές που το πρόγραμμα δεν ξεκινάει με Οβερτούρα, αυτή αντικαθίσταται από τον Εθνικό Ύμνο –της Βραζιλίας, της Ουρουγουάης και της Γερμανίας, όταν η συναυλία δίνεται σε αυτές τις χώρες– με Συμφωνικό Ποίημα, Ορχηστρικά Κομμάτια

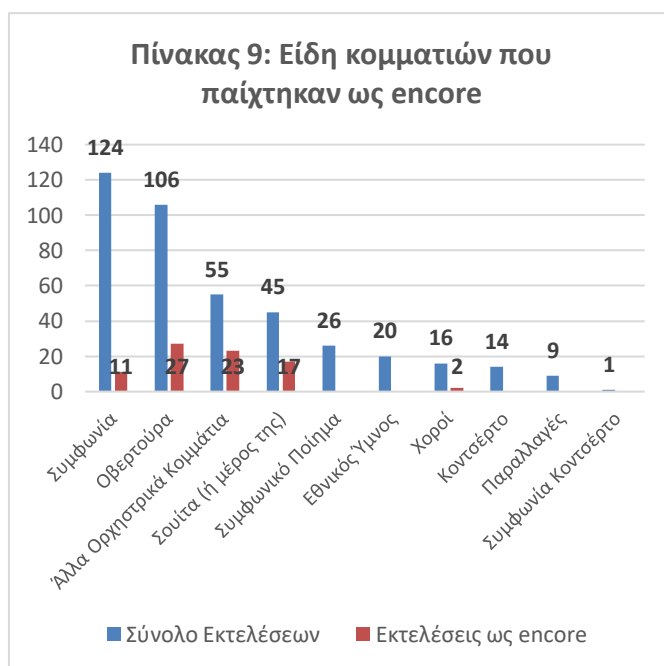

μη συγκεκριμένου μουσικού είδους, ή ακόμη και με Συμφωνία. Επίσης, φαίνεται πως η Οβερτούρα παρουσιάζεται σε όλες τις θέσεις του προγράμματος, έστω και μια φορά. Ως δεύτερο, τρίτο και τέταρτο κομμάτι στο πρόγραμμα παρουσιάζεται πιο συχνά η Συμφωνία, ενώ αρκετές φορές ως δεύτερο κομμάτι εμφανίζεται και ο Εθνικός Ύμνος της Αμερικής. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Εθνικός Ύμνος της Αμερικής, εννέα από τις δέκα φορές που παρουσιάστηκε ήταν ως δεύτερο κομμάτι μετά τον Εθνικό Ύμνο της χώρας υποδοχής, ενώ μόνο στη συναυλία στη Μινεάπολη στις δεκαεπτά Μαΐου 1955 παρουσιάστηκε ως πρώτο κομμάτι. Το Κοντσέρτο, αντίθετα με τις τάσεις της εποχής, δεν εμφανίζεται τόσο συχνά στα προγράμματα των περιοδειών του Μητρόπουλου, αλλά όποτε εμφανίζεται είναι ως δεύτερο, τρίτο ή τέταρτο κομμάτι, οκτώ, τέσσερις ή δυο φορές αντίστοιχα.

Όπως προαναφέρθηκε, στα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια εντάσσονται έργα που δεν υπάγονται σε κάποιο συγκεκριμένο μουσικό είδος. Συγκεκριμένα, πρόκειται για το *Capriccio Italien* του Tchaikovsky, το *Prologo e Fuga* του Guarnieri, το *Πρελούδιο και Αλλέγκρο* του Couperin, το *Damnation de Faust* του Berlioz, το *Fête Polonaise* από το *Roi Malgre Lui* του Chabrier, το *Showpiece* –ή αποσπάσματά του– του Gould, το *Medea's Meditation and Dance*

of Vengeance του Barber, καθώς και το *Encounter* του Turner. Επίσης, σε αυτά τα κομμάτια εντάσσεται και το *Vocalise* του Rachmaninoff, αφού δεν εκτελείται ως τραγούδι, όπως γράφτηκε αρχικά, αλλά ως μεταγραφή για ορχήστρα.

Αξίζει επίσης να γίνει και μια αναφορά στα είδη που παίχθηκαν ως *encore* στα προγράμματα των περιοδειών του Μητρόπουλου. Στον Πίνακα 9 παρουσιάζεται ο αριθμός εκτελέσεων των *encores* ανά μουσικό είδος με πορτοκαλί χρώμα, ενώ με μπλε χρώμα παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός εκτελέσεων ανά μουσικό είδος, συμπεριλαμβανομένου και του αριθμού που παίχθηκαν ως *encore*. Έτσι, φαίνεται ότι το μουσικό είδος που παίχτηκε πιο συχνά ήταν η Συμφωνία, αριθμώντας εκατόν είκοσι τέσσερις εκτελέσεις, εκ των οποίων

οι έντεκα παίχθηκαν ως *encore*, ενώ το δεύτερο πιο πολυπαιγμένο μουσικό είδος ήταν η Οβερτούρα, η οποία αριθμεί εκατόν έξι εκτελέσεις, είκοσι επτά εκ των οποίων ήταν ως *encore*. Η Οβερτούρα αποτελεί και το μουσικό είδος που παίχτηκε πιο συχνά ως *encore*, ακολουθούμενη από ορχηστρικά κομμάτια μη συγκεκριμένου είδους, τα οποία συνολικά αριθμούν είκοσι τρεις εκτελέσεις. Επίσης, από τις Σουίτες και τις Συμφωνίες που εκτελέστηκαν ως *encore*, δεκαεπτά και έντεκα φορές αντίστοιχα, διαλεγόταν ένα απόσπασμα του έργου –συνήθως το τελευταίο– όπως και από τους δύο χορούς που παρουσιάστηκαν ως *encore*, διαλέχτηκε ο τέταρτος και ο πέμπτος από τους *Τριάντα έξι Ελληνικούς Χορούς* του Σκαλκώτα.

2.3. Συμπεράσματα

Έχοντας εξετάσει τα προγράμματα των συναυλιών στις περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ, αξίζει να γίνει μια σύνοψη των κυριότερων στοιχείων που αναδύθηκαν. Σχετικά με τις

περιοχές στις οποίες ταξίδεψε –μεταξύ 1947 και 1958– φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των περιοδίων του πραγματοποιήθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, στις οποίες έδωσε σαράντα οκτώ από τις ογδόντα έξι συναυλίες, ενώ στην Ευρώπη έδωσε είκοσι επτά συναυλίες και στη Λατινική Αμερική έντεκα. Όσον αφορά τους συνθέτες που παρουσίασε στις συναυλίες του, φαίνεται ότι είκοσι από τους σαράντα –εξαιρουμένων των συνθετών των Εθνικών Ύμνων– έγραψαν τα έργα τους κατά τον 20ό αιώνα, δεκατέσσερις την εποχή του Ρομαντισμού, πέντε την περίοδο του Κλασικισμού, ενώ ένας ήταν μόνο ο συνθέτης από την εποχή του Μπαρόκ. Επίσης, παρότι οι περισσότεροι συνθέτες που παρουσίασε στις περιοδείες του ανήκαν στον 20ό αιώνα, ο πιο συχνά εμφανιζόμενος συνθέτης ήταν ο Beethoven, έργα του οποίου εκτελέστηκαν τριάντα πέντε φορές συνολικά στις περιοδείες του. Ωστόσο, το έργο που εκτελούνταν πιο συχνά από τα εβδομήντα ένα που συνολικά παρουσίασε –εξαιρουμένων των τεσσάρων Εθνικών Ύμνων– ήταν το *Τρίκωχο Καπέλο* του De Falla, το οποίο εκτελέστηκε είκοσι οκτώ φορές, ενώ το επόμενο έργο με τις περισσότερες εκτελέσεις ήταν η Οβερτούρα από το *Freischutz* του Weber με είκοσι έξι συνολικές εκτελέσεις. Επιπλέον, ένα στοιχείο που αξίζει ειδική αναφορά είναι ότι το 52% των εβδομήντα ένα έργων του εκτελέστηκαν μόνο από μία έως τρεις φορές, δείχνοντας την ποικιλία του ρεπερτορίου του.

Όπως έχει αναφερθεί ήδη από τον Κώστιο, ο Μητρόπουλος ενέτασσε πολλά έργα του 20ού αιώνα στα προγράμματά του.¹³³ Παρ' όλα αυτά στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ φαίνεται ότι το τα περισσότερα έργα που παρουσίασε ανήκαν στην εποχή του Ρομαντισμού, καθώς αυτά συνιστούν το 47% των εβδομήντα ένα έργων, ενώ τα έργα του 20ού αιώνα συνιστούν το 32% των έργων. Ωστόσο, τα έργα του 20ού αιώνα εκτελέστηκαν περισσότερες φορές στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ, καθώς οι εκτελέσεις τους αποτελούν το 45% των συνολικών εκτελέσεων, ενώ οι εκτελέσεις των έργων της εποχής του Ρομαντισμού –αν και περισσότερα σε αριθμό– αποτελούν το 43% των συνολικών εκτελέσεων. Επίσης, οφθαλμοφανής είναι η τάση του Μητρόπουλου να μην παρουσιάζει συχνά έργα της εποχής του Κλασικισμού και του Μπαρόκ, καθώς αυτά αποτελούν το 11% και το 1% αντίστοιχα των συνολικών εκτελέσεων.

Ως προς τα μουσικά είδη των κομματιών που παρουσίασε στις περιοδείες, φαίνεται ότι τα περισσότερα προγράμματα ξεκινούσαν με μια Οβερτούρα, ενώ ως δεύτερο και τρίτο κομμάτι πιο συχνά παρουσίαζε Συμφωνίες. Αυτό συνάδει εν μέρει με την κυρίαρχη τάση για τις συμφωνικές συναυλίες του 20ού αιώνα, σύμφωνα με την οποία ως πρώτο κομμάτι του προγράμματος παρουσιαζόταν μια Εισαγωγή, ως δεύτερο ένα Κοντσέρτο και ως τρίτο μια

¹³³ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 268.

Συμφωνία.¹³⁴ Ωστόσο, είναι χαρακτηριστικό ότι στις ογδόντα έξι συναυλίες που πραγματοποίησε στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ, ο Μητρόπουλος παρουσίασε Κοντσέρτο μόνο δεκατέσσερις φορές.

¹³⁴ Κωστιος, ό.π., σ. 272.

Κεφάλαιο 3

Έχοντας εξετάσει το πρόγραμμα των περιοδειών του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ, στο τρίτο κεφάλαιο μελετάται το πρόγραμμα των περιοδειών της ΦΟΝΥ με αρχιμουσικό τον Lorin Maazel, ενώ προηγείται μια σύντομη αναφορά στη ζωή και το έργο του γενικά, και ειδικότερα σχετικά με τις δράσεις του με τη ΦΟΝΥ.

3.1. Ο Lorin Maazel

Ο Lorin Maazel είχε και αυτός, όπως και ο Μητρόπουλος, πολύπτυχη μουσική δραστηριότητα, καθώς πέρα από μαέστρος ήταν επίσης συνθέτης και βιολονίστας. Γεννήθηκε στις 6 Μαρτίου του 1930 από Αμερικανούς-Εβραίους γονείς, οι οποίοι ασχολούνταν επαγγελματικά με τη μουσική¹³⁵. Ο πατέρας του, Lincoln, ήταν τραγουδιστής, πιανίστας και ηθοποιός, η μητέρα του, Marion, ίδρυσε την Pittsburgh Youth Symphony Orchestra, ενώ ο παππούς του, Isaac, ήταν βιολονίστας στη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης.¹³⁶ Ο Lorin Maazel καταπιάστηκε από πολύ μικρός με τη μουσική, ξεκινώντας μαθήματα βιολιού και διεύθυνσης σε ηλικία πέντε και επτά ετών αντίστοιχα.¹³⁷ Πρώτος του δάσκαλός στη διεύθυνση ήταν ο Vladimir Bakaleinikoff, με την καθοδήγηση του οποίου διηύθυνε για πρώτη φορά μπροστά σε κοινό σε ηλικία οκτώ ετών την *Ημιτελή Συμφωνία* του Schubert με την ορχήστρα του Πανεπιστημίου του Idaho. Μέχρι τα δεκαπέντε του είχε διευθύνει σπουδαίες ορχήστρες της Αμερικής, όπως την NBC Symphony Orchestra, μετά από πρόσκληση του Arturo Toscanini,¹³⁸ κάτι που συχνά οδηγεί στο χαρακτηρισμό του ως «παιδί θαύμα».¹³⁹ Μέχρι το θάνατό του στις δεκατρείς Ιουλίου του 2014 διηύθυνε περισσότερες από εκατόν πενήντα διαφορετικές ορχήστρες, δίνοντας περίπου πέντε χιλιάδες παραστάσεις και πραγματοποιώντας περισσότερες από τριακόσιες ηχογραφήσεις.¹⁴⁰

3.1.1. Σημαντικότεροι σταθμοί στην πορεία του ως μαέστρος

Η επαγγελματική πορεία του Maazel φαίνεται πως ήταν λαμπρή, όχι μόνο λόγω του εντυπωσιακού αριθμού ορχηστρών που διηύθυνε, αλλά και λόγω της σπουδαιότητας αυτών

¹³⁵ [Αδηλος], λήμμα “Lorin Maazel”, στο: *Enacademic: Academic dictionaries and encyclopedias*, 2010, <http://enacademic.com/dic.nsf/enwiki/189977> (τελευταία πρόσβαση: 15.04.2019).

¹³⁶ Ο.π.

¹³⁷ The Maazel Family, “Maestro Lorin Maazel 1930-2014: Biography”, 2016, <https://www.maestromaazel.com/bio> (τελευταία πρόσβαση: 15.04.2019).

¹³⁸ Ο.π.

¹³⁹ [Αδηλος], “Lorin Maazel”, ό.π.

¹⁴⁰ New York Philharmonic, “Lorin Maazel Biography”, [χ.χ.] <http://www.nyphil.org/about-us/artists/Lorin-Maazel-1>, (τελευταία πρόσβαση 12.05.2019).

των ορχηστρών. Όπως αναφέρεται στη προσωπική του ιστοσελίδα, που πλέον διαχειρίζεται η οικογένειά του,¹⁴¹ οι σημαντικότεροι σταθμοί στην επαγγελματική του πορεία ξεκίνησαν όταν ανέλαβε τη θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή της Deutsche Oper Berlin το 1965, μια θέση που διατήρησε μέχρι το 1971, ενώ από το 1964 μέχρι το 1975 διετέλεσε αρχιμουσικός της Radio-Symphonie-Orchester του Βερολίνου. Το 1972 ανέλαβε τη θέση του Μουσικού Διευθυντή της Cleveland Orchestra διατηρώντας τη για δέκα χρόνια, ενώ από το 1977 μέχρι το 1991 διατήρησε τη θέση του Μουσικού Διευθυντή της Εθνικής Ορχήστρας της Γαλλίας στο Παρίσι. Το 1980 πραγματοποίησε την πρώτη του τηλεοπτική αναμετάδοση στο πρόγραμμα της Πρωτοχρονιάς με τη Φιλαρμονική της Βιέννης, την οποία ακολούθησαν άλλες δέκα μέχρι το 2005, ενώ από το 1982 μέχρι το 1984 ανέλαβε τη θέση του γενικού διευθυντή και του αρχιμουσικού της Κρατικής Όπερας της Βιέννης. Από το 1984 μέχρι το 1996 συνεργάστηκε με την Pittsburgh Symphony Orchestra της Αμερικής, ενώ από το 1993 μέχρι το 2002 διετέλεσε αρχιμουσικός της Bavarian Radio Symphony Orchestra του Μονάχου. Το 2000 προσκλήθηκε από τη ΦΟΝΥ για να διευθύνει τις συναυλίες συνδρομητών για δύο βδομάδες, δημιουργώντας εξαιρετικές εντυπώσεις στους μουσικούς της ορχήστρας,¹⁴² με αποτέλεσμα να εργαστεί με τη ΦΟΝΥ ως μόνιμος αρχιμουσικός από το 2002 μέχρι το 2009. Η τελευταία του μόνιμη συνεργασία φαίνεται να ήταν στη θέση του αρχιμουσικού της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Μονάχου, ξεκινώντας τη σεζόν 2012-2013, από την οποία όμως παραιτείται το 2014 λόγω προβλημάτων υγείας.¹⁴³ Όπως φαίνεται από την ιστοσελίδα της Φιλαρμονικής του Μονάχου «ο Maazel εστίασε στη διεύρυνση του ρεπερτορίου της ορχήστρας και στην επίτευξη πιο εύκαμπτου ήχου».¹⁴⁴

3.1.2. Ενασχόληση με την όπερα και τη σύνθεση

Παρατηρώντας την καίρια θέση του Maazel στη Γερμανική Όπερα του Βερολίνου και στην Κρατική Όπερα της Βιέννης, συνάγεται ότι οι όπερες αποτελούσαν ένα σημαντικό μέρος του ρεπερτορίου του. Πράγματι, ο ίδιος ο Maazel αποκαλύπτει στη συνέντευξή του με τον Duffie το 1986 ότι:

¹⁴¹ The Maazel Family, ό.π.

¹⁴² Ralph Blumenthal και Doreen Carvajal, “Musicians sing out and philharmonic listens”, *The New York Times*, 5 Φεβρουαρίου 2001, <https://www.nytimes.com/2001/02/05/arts/musicians-sing-out-and-philharmonic-listens.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).

¹⁴³ Lucas Wiegelmann, “Star-Dirigent Lorin Maazel tritt zurück”, *Welt*, 12 Ιουνίου 2014, <https://www.welt.de/kultur/buehne-konzert/article128985771/Star-Dirigent-Lorin-Maazel-tritt-zurueck.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).

¹⁴⁴ Munich Philharmonic Orchestra, “The history of the Munich Philharmonic” [χ.χ.] <https://www.mphil.de/en/orchestra/orchestra-history.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).

έχω διευθύνει τόσες πολλές όπερες τα τελευταία είκοσι έξι χρόνια. Μη ξεχνάτε, ήμουν Καλλιτεχνικό Διευθυντής της Όπερας του Βερολίνου για έξι χρόνια και στη συνέχεια ήμουν προσκεκλημένος εκεί πολλές φορές. Εμφανίστηκα επίσης και στην όπερα του Παρισιού, στο Covent Garden και στη Σκάλα του Μιλάνου σε συνεχή βάση.¹⁴⁵

Επίσης, όπως αναφέρει ο Wakin,¹⁴⁶ ο Maazel διηύθυνε και τη Μετροπόλιταν Όπερα της Νέας Υόρκης κατά τη σεζόν 1962-1963, παρουσιάζοντας το *Don Giovanni* του Mozart και το *Rosenkavalier* του Strauss, ενώ προσκλήθηκε ξανά από τη Μετροπόλιταν το 2007. Ωστόσο, φαίνεται πως το να διευθύνει όπερα αποτελούσε μια κουραστική διαδικασία για αυτόν, καθώς όπως δηλώνει στη συνέντευξή του με τον Duffie το 1986, είναι πάρα πολλές οι φορές που έχει αφιερώσει δεκαοκτώ ώρες σε μια μέρα για το ανέβασμα μιας όπερας, οδηγώντας τον στην απόφαση να μη διευθύνει όπερα για τα επόμενα τέσσερα με πέντε χρόνια.¹⁴⁷ Αυτή η δυσκολία για την πραγματοποίηση παραστάσεων όπερας φαίνεται να ήταν διαρκής, καθώς σύμφωνα με τον Wakin, ο Maazel δηλώνει «με κούραζε να παλεύω με τους διευθυντές των μουσικών χώρων και όλα τα προβλήματα που έχουν οι σκηνές όπερας, τα οργανωτικά».¹⁴⁸ Παρ' όλα αυτά, η αγάπη του για την όπερα ήταν μεγάλη, όπως αναφέρει στη συνέντευξή του με τον Duffie,¹⁴⁹ ένα κοινό στοιχείο με τον Μητρόπουλο.

Η ενασχόλησή του με τη σύνθεση φαίνεται πως δεν ήταν τόσο έντονη όσο με τη διεύθυνση, καθώς με τη σύνθεση ασχολήθηκε κυρίως τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια της ζωής του.¹⁵⁰ Η πρώτη του όπερα, *1984*, – βασισμένη στο ομώνυμο βιβλίο του George Orwell– παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το Μάιο του 2005 στο Royal Opera House, Covent Garden και επαναλήφθηκε στη Σκάλα του Μιλάνο.¹⁵¹ Ο Maazel έχει γράψει επίσης και ένα κοντσέρτο για τσέλο για τον Mstislav Rostropovich, ένα κοντσέρτο για φλάουτο για τον James Galway και ένα κοντσέρτο για βιολί, ενώ το συμφωνικό του έργο *Farewells* παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 2000 από τη Φιλαρμονική της Βιέννης, η οποία και παρήγγειλε το έργο.¹⁵² Επιπλέον, ο Maazel έχει μελοποιήσει αρκετά αφηγηματικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένων των

¹⁴⁵ Bruce Duffie, “Conductor Lorin Maazel: A conversation with Bruce Duffie”, 2010, <http://www.bruceduffie.com/maazel.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).

¹⁴⁶ Daniel J. Wakin, “After 45 years, Lorin Maazel is to conduct at the Metropolitan Opera” *The New York Times*, 22 Φεβρουαρίου 2007, <https://www.nytimes.com/2007/02/22/arts/music/22maaz.html?ref=collection%2Ftimestopic%2FNew+York+Philharmonic> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).

¹⁴⁷ Duffie, ό.π.

¹⁴⁸ Wakin, “After 45 years...”, ό.π.

¹⁴⁹ Duffie, ό.π.

¹⁵⁰ The Maazel Family, ό.π.

¹⁵¹ Ό.π.

¹⁵² Duffie, ό.π.

παιδικών ιστοριών *The Giving Tree* και *The Empty Pot*. Μεγάλο μέρος της συνθετικής του δραστηριότητας το αφιέρωσε στην ενορχήστρωση έργων για βιολί και πιάνο του 19ου και του 20ού αιώνα, ενώ διασκεύασε και δεκαεπτά ιταλικά τραγούδια για βιολί, τενόρο και ορχήστρα, τα οποία ηχογραφήθηκαν με τον τραγουδιστή Andrea Bocelli τη Συμφωνική Ορχήστρα του Λονδίνου και τον Maazel στη θέση του σόλο βιολιού και του μαέστρου.¹⁵³ Διαπιστώνεται λοιπόν, ότι ενώ το συνθετικό έργο του Maazel δεν ήταν ιδιαίτερα μεγάλο σε αριθμό, αποτελεί σημαντική προσφορά στη μουσική, καθώς εκτελέστηκε από σπουδαίες ορχήστρες σε περίφημες αίθουσες συναυλιών.

3.1.3. Προσωπικό όραμα

Για τον Maazel η μουσική φαίνεται πως υπηρετούσε ένα ευρύτερο όραμα, καθώς μέσω των εκτελέσεών του προσπαθούσε να δημιουργήσει ένα κλίμα ομόνοιας μεταξύ των ακροατών.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην προσωπική του ιστοσελίδα, ο Maazel δηλώνει:

Πάντα πίστευα ότι οι τέχνες καθαυτές και οι ερμηνευτές της, οι καλλιτέχνες, έχουν έναν ευρύτερο ρόλο να παίζουν στη κοινή ζωή. Αλλά πρέπει να είναι απολύτως απολιτική, ακομμάτιστη και απελευθερωμένη από συγκεκριμένα συμφέροντα. Πρόκειται για ένα ρόλο της υψηλότερης δυνατής τάξης· ενώνοντας τους λαούς και τις κουλτούρες τους σε ένα κοινό έδαφος, το οποίο θέτει τα θεμέλια για μια ανεπαισθητη αλλά αμετάκλητη αλληλεπίδραση.¹⁵⁴

Συμπεραίνεται επομένως, ότι τόσο οι μουσικές επιλογές του Maazel, όσο και η γενικότερη μουσική του δραστηριότητα –όπως φαίνεται και στην επόμενη παράγραφο– προσπαθούσε να εκπληρώσει αυτό το όραμα.

Χαρακτηριστική πράξη που αναδεικνύει την ανάγκη του Maazel να συνεισφέρει μέσω της μουσικής στην καλλιέργεια των ανθρώπων αποτελεί η ίδρυση του Φεστιβάλ Castleton το 2009. Όπως αναφέρεται στην προσωπική του ιστοσελίδα, το Φεστιβάλ ιδρύθηκε από κοινού μαζί με τη γυναίκα του και πραγματοποιούνταν κάθε καλοκαίρι στις σύγχρονες εγκαταστάσεις που έχτισαν για αυτόν τον λόγο στο αγρόκτημά τους στη Virginia.¹⁵⁵ Σύμφωνα με τον Wakin,¹⁵⁶ οι εγκαταστάσεις αυτές όχι μόνο παρείχαν τους κατάλληλους χώρους για τη διεξαγωγή του Φεστιβάλ, αλλά περιλάμβαναν και καταλύματα, φιλοξενώντας περισσότερα από διακόσια άτομα. Στόχος του Maazel ήταν το Φεστιβάλ να αποτελεί ένα μέσο εκπαίδευσης

¹⁵³ Ο.π.

¹⁵⁴ The Maazel Family, ό.π.

¹⁵⁵ Ο.π.

¹⁵⁶ Daniel J. Wakin, “For Maestro Maazel, it’s on the coda”, *The New York Times*, 12 Ιουνίου 2009, <https://www.nytimes.com/2009/06/14/arts/music/14waki.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).

για νέους ταλαντούχους μουσικούς, δίνοντας τους την ευκαιρία να παρουσιαστούν στη σκηνή σε ένα ευρύ κοινό. Έτσι, μέσω αυτής της προσφοράς φιλοδοξούσε να βελτιώσει το επίπεδο νέων οργανοπαιχτών, τραγουδιστών και μαέστρων, περιγράφοντάς το ως «πιο πολύ από μια πράξη αγάπης – μια πράξη χαράς».¹⁵⁷

3.2. Ο Maazel στη ΦΟΝΥ

Όπως προαναφέρθηκε, ο Maazel διετέλεσε μόνιμος αρχιμουσικός της ΦΟΝΥ για επτά χρόνια, από το 2002 έως το 2009. Ωστόσο, την πρώτη του εμφάνιση με τη Φιλαρμονική φαίνεται να την έκανε το 1942, σε ηλικία δώδεκα ετών.¹⁵⁸ Η θέση του Maazel στη ΦΟΝΥ αποτελούσε την ύψιστη επαγγελματική θέση που θα μπορούσε να έχει, καθώς όπως δηλώνει «μετά τη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης δεν αναλαμβάνω άλλες θέσεις, αυτή είναι η τελική. Πάντα ένιωθα έτσι».¹⁵⁹ Αυτή η δήλωση φαίνεται ότι στο μέλλον διαψεύστηκε καθώς το 2012 ανέλαβε τη διεύθυνση της Φιλαρμονικής του Μονάχου, αλλά η περηφάνια που διακατέχει τον Maazel όταν μιλάει για τη ΦΟΝΥ είναι εντυπωσιακή.

3.2.1. Η συμβολή του Maazel στη ΦΟΝΥ κατά την περίοδο της συνεργασίας τους

Ο Maazel, κατά τη συνεργασία του με τη ΦΟΝΥ, φαίνεται να είχε έντονο αντίκτυπο όχι μόνο στην καλλιτεχνική πορεία της ορχήστρας, αλλά και στην αρμονική σχέση των μουσικών της. Ο ίδιος δήλωσε χαρακτηριστικά ότι «στα επτά χρόνια που ήμουν εκεί δεν υπήρξε ποτέ κάποιο πρόβλημα, κάποια ρήξη, μια λέξη θυμού, ποτέ καμία δυσάρεστη στιγμή».¹⁶⁰ Οι μουσικοί της ΦΟΝΥ φαίνεται να αναγνώριζαν ομόφωνα τη διευθυντική του ικανότητα, αναφερόμενοι ωστόσο και σε μερικά αρνητικά χαρακτηριστικά του. Όπως αναφέρει ο Wakin, η Hanna Lachert –βιολονίστρια της ΦΟΝΥ– δηλώνει πως ο Maazel χαρακτηρίζεται για «την απίστευτη αντίληψή του για τη μουσική πράξη και για την επίτευξη του αποτελέσματος που θέλει, κάνοντας τις ζωές μας ευκολότερες και πιο ευχάριστες».¹⁶¹ Από την άλλη, κριτική που γίνεται από τους μουσικούς της ορχήστρας προς τον Maazel φαίνεται να επικεντρώνεται στη στάση του προς τη διεύθυνση της ορχήστρας. Η Carol Webb –επίσης βιολονίστρια της ΦΟΝΥ–

¹⁵⁷ The Maazel Family, ό.π.

¹⁵⁸ [Άδηλος] “Lorin Maazel, ‘inspiring’ conductor who led New York Philharmonic, dies at 84”, *The Star*, 13 Ιουλίου 2014, https://www.thestar.com/entertainment/2014/07/13/lorin_maazel_inspiring_conductor_who_led_new_york_philharmonic_dies_at_84.html (τελευταία πρόσβαση: 17 Απριλίου 2019). Duffie, ό.π.

¹⁵⁹ Wakin, “For Maestro Maazel...”, ό.π.

¹⁶⁰ Ο.π.

¹⁶¹ Ο.π.

αναφέρει πως «μερικές φορές ο βαθμός αδιαφορίας του είναι εκπληκτικός» βρίσκοντας σύμφωνη και την γνώμη της βιολίστα Judith Nelson, η οποία περιγράφει τον Maazel ως «αμέτοχο», αναγνωρίζοντας όμως ότι «η τεχνική του εξειδίκευση είναι απaráμιλλη». ¹⁶² Συνεπώς, συνάγεται ότι παρά την ιδιαίτερη συμπεριφορά του Maazel προς τους μουσικούς της ορχήστρας, η επιρροή που τους ασκούσε ήταν καθοριστική, καθώς όλοι φαίνεται πως συμφωνούσαν ως προς τις μοναδικές διευθυντικές του ικανότητες.

Σχετικά με το ρεπερτόριο που παρουσίασε ο Maazel κατά τη συνεργασία του με τη ΦΟΝΥ, φαίνεται πως ήταν αρκετά ευρύ, συμπεριλαμβάνοντας αρκετή σύγχρονη μουσική. Σύμφωνα με τους Pogrebin και Kozinn, ¹⁶³ το 2002 παίχτηκαν από τη Φιλαρμονική πενήντα τέσσερις συνθέτες, εκ των οποίων οι τριάντα τέσσερις έζησαν μετά το 1900. Αξιοσημείωτο είναι ακόμη, ότι στις συναυλίες του με τη ΦΟΝΥ πραγματοποίησε εννέα παγκόσμιες πρεμιέρες συμπεριλαμβανομένων των έργων *On the Transmigration of Souls* του John Adams που κέρδισε το βραβείο Pulitzer και *The Enchanted Wanderer* του Rodion Shchedrin που προτάθηκε για τα Grammy Awards. ¹⁶⁴ Ωστόσο, ο Maazel αναφέρει ότι «Δεν νομίζω ότι έχει νόημα να παίζει κανείς νέα έργα ή πρεμιέρες απλά για να το κάνει, ζητάμε από τους προσκεκλημένους μαέστρους να παίζουν σύγχρονη μουσική στην οποία πιστεύουν». ¹⁶⁵ Πέρα τις εκτελέσεις σύγχρονων συνθετών, αναζωογόνησε και το ενδιαφέρον των ακροατών για παλαιότερες εποχές, παρουσιάζοντας συχνά έργα όπως τα *Βραδεμβούργια Κοντσέρτα* του J. S. Bach, ενώ η *Ηλέκτρα* του Strauss και το *Enfant et les Sortilèges* του Ravel θεωρούνταν από τις μεγάλες του επιτυχίες, αυξάνοντας το ποσοστό συμμετοχής των ακροατών από το 81% στο 90%. ¹⁶⁶ Επίσης, τα έργα του ακούστηκαν για πρώτη φορά από τη ΦΟΝΥ στη συναυλία συνδρομητών της πρώτης Μαρτίου του 2005, με την οποία ο μαέστρος γιόρτασε τα εβδομηκοστά-πέμπτα γενέθλιά του, που θα έρχονταν στις πέντε Μαρτίου. ¹⁶⁷

¹⁶² Ο.π.

¹⁶³ Robin Pogrebin και Allan Kozinn, “Philharmonic moves into a new era”, *The New York Times*, 9 Ιανουαρίου 2002, <https://www.nytimes.com/2002/01/09/arts/philharmonic-moves-into-a-new-era.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).

¹⁶⁴ New York Philharmonic, “History: Music Directors”, ό.π.

¹⁶⁵ Wakin, “For Maestro Maazel...”, ό.π.

¹⁶⁶ Ο.π.

¹⁶⁷ Anthony Tommasini, “Lorin Maazel celebrates himself by conducting his own music”, *The New York Times*, 3 Μαρτίου 2005, <https://www.nytimes.com/2005/03/03/arts/music/lorin-maazel-celebrates-himself-by-conducting-his-own-music.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).

3.2.2. Οι περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ

Από το 2002 μέχρι το 2009, όπου ο Maazel διετέλεσε μόνιμος αρχιμουσικός της ΦΟΝΥ, πραγματοποίησε δεκαοκτώ περιοδείες στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ευρώπη και την Ασία, δίνοντας συνολικά εκατόν σαράντα μία συναυλίες. Συγκεκριμένα, τον Οκτώβριο του 2002 περιόδευσε στην Ασία, το Φεβρουάριο του 2003 στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Ιούνιο του 2003 στην Ευρώπη, ενώ την τελευταία περιοδεία του 2003 την πραγματοποίησε τον Ιούλιο του 2003 στο Colorado της Αμερικής. Τον Οκτώβριο του 2004 περιόδευσε στην Ασία, ενώ το 2005 πραγματοποίησε τέσσερις περιοδείες: τον Οκτώβριο στις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Ιούλιο στο Colorado και το Σεπτέμβριο στην Ευρώπη, στην οποία επέστρεψε για άλλη μια περιοδεία το Νοέμβριο. Το 2006 πραγματοποίησε τρεις περιοδείες: τον Ιούνιο στην Ευρώπη, τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο στις Ηνωμένες Πολιτείες και τον υπόλοιπο Νοέμβριο στην Ασία. Το Μάιο του 2007 περιόδευσε στην Ευρώπη και τον Ιούλιο του 2007 στο Colorado, ενώ το 2008 πραγματοποίησε τέσσερις περιοδείες: το Φεβρουάριο στην Ασία, τον Ιούλιο στο Colorado, τον Αύγουστο και το Σεπτέμβριο στην Ευρώπη και τον Οκτώβριο στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τέλος, το 2009 πραγματοποίησε την τελευταία του περιοδεία με τη ΦΟΝΥ στις Ηνωμένες Πολιτείες.

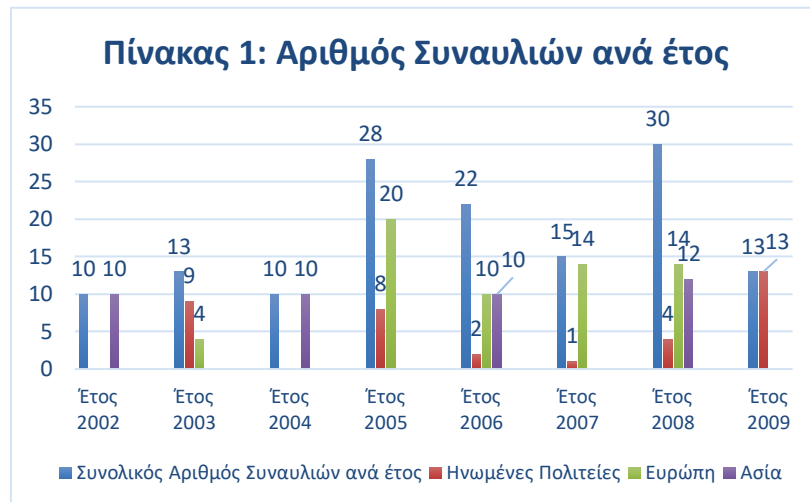
3.3. Το ρεπερτόριο της ΦΟΝΥ κατά τις περιοδείες υπό τη διεύθυνση του Maazel

Έχοντας αναφέρει μερικά γενικά στοιχεία για τον Lorin Maazel, τις δραστηριότητές του με τη ΦΟΝΥ, καθώς και τα μέρη στα οποία περιόδευσε ως μόνιμος αρχιμουσικός της, στη συνέχεια αυτού του κεφαλαίου εξετάζεται το πρόγραμμα των συναυλιών που παρουσίασε ο Maazel στις περιοδείες του.

3.3.1. Αριθμοί συναυλιών

Όπως προαναφέρθηκε, στα οκτώ έτη που ο Maazel πραγματοποίησε τις περιοδείες του, παρουσίασε συνολικά εκατόν σαράντα μία συναυλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ευρώπη και στην Ασία. Ο Πίνακας 1 απεικονίζει τον ακριβή αριθμό των εμφανίσεων που πραγματοποίησε σε κάθε Ήπειρο ανά έτος. Ο Συνολικός αριθμός των συναυλιών δόθηκαν ανά έτος αποτυπώνεται με μπλε χρώμα, ενώ με κόκκινο, πράσινο και μωβ χρώμα αποτυπώνεται ο αριθμός των συναυλιών που πραγματοποίησε σε κάθε Ήπειρο. Κοιτώντας τον Πίνακα 1 γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι το μεγαλύτερο μέρος των συναυλιών του δόθηκε μεταξύ 2005 και 2008, πραγματοποιώντας ενενήντα πέντε από τις εκατόν σαράντα μία συναυλίες. Ωστόσο, στον πίνακα δεν φαίνεται ότι σε μερικά έτη πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από μια περιοδείες σε κάποια Ήπειρο. Συγκεκριμένα, όπως προαναφέρθηκε, το 2003 ο Maazel

περίοδευση στις Ηνωμένες Πολιτείες τον Φεβρουάριο και τον Ιούλιο, το 2005 επισκέφτηκε την Ευρώπη το Σεπτέμβριο και το Νοέμβριο, ενώ το 2008 έδωσε συναυλίες στις Ηνωμένες

Πολιτείες τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο. Ένα ακόμη ενδιαφέρον συμπέρασμα σχετικά με τα μέρη στα οποία περιόδευσε ο Maazel είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος των περιοδειών του διεξάχθηκε στην Ευρώπη. Όπως φαίνεται στο Γράφημα 1, οι εξήντα δύο συναυλίες που δόθηκαν στην Ευρώπη αποτελούν το 44% των εκατόν σαράντα μία συναυλιών που πραγματοποιήθηκαν στις περιοδείες του Maazel, οι σαράντα δύο συναυλίες στην Ασία

αποτελούν το 30%, ενώ οι τριάντα επτά συναυλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες αποτελούν το 26% του συνόλου των συναυλιών στις περιοδείες.

3.3.2. Συνθέτες

Σε αυτές τις εκατόν σαράντα μία συναυλίες που πραγματοποίησε ο Maazel ακούστηκαν συνολικά πενήντα ένα διαφορετικοί συνθέτες, ένα παραδοσιακό κομμάτι, καθώς και οι Εθνικοί Ύμνοι των Ηνωμένων Πολιτειών, της Κορέας, της Πολωνίας και των Φιλιππίνων. Ο Πίνακας 2 δείχνει πόσοι από αυτούς τους συνθέτες ανήκαν σε κάθε μουσική περίοδο, χωρίς να συμπεριλαμβάνει τους συνθέτες των Εθνικών Ύμνων, αφού η επιλογή τους έγινε ως ένδειξη τιμής προς τη χώρα υποδοχής. Το κριτήριο για την ένταξη των συνθετών στην εκάστοτε

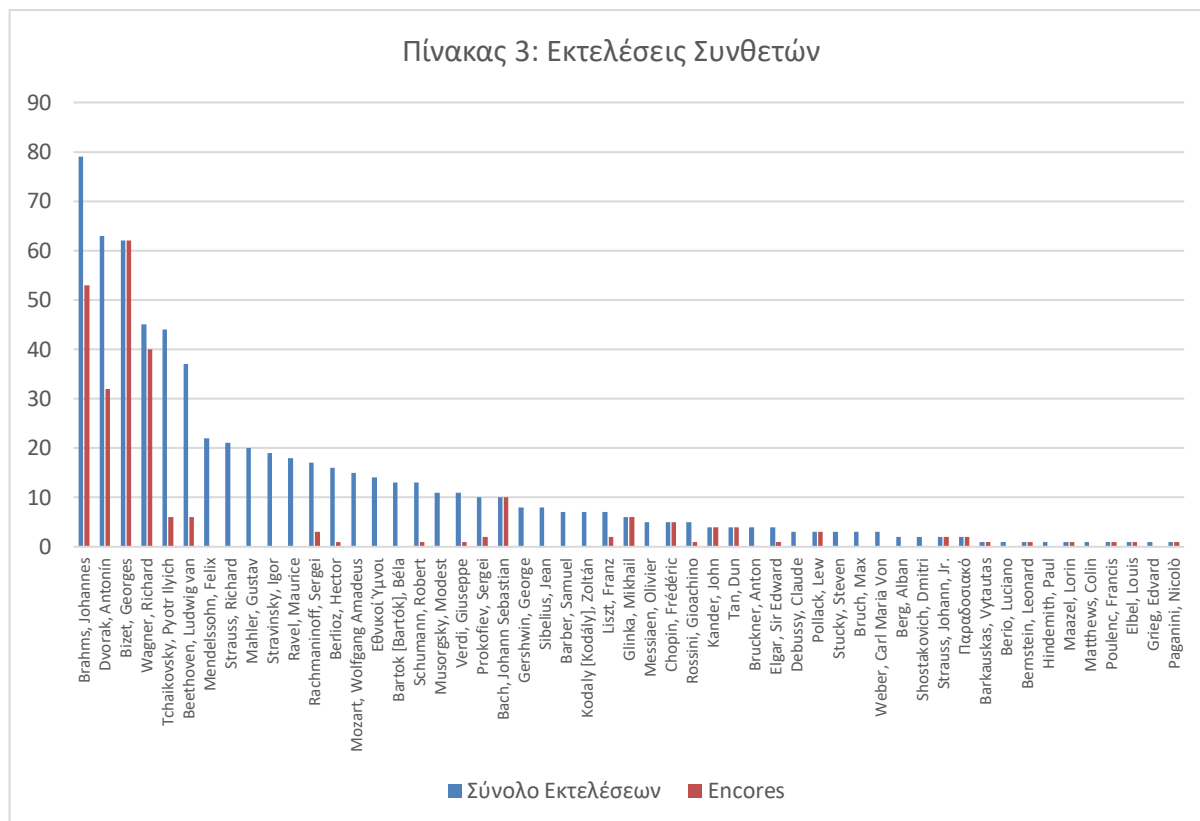
μουσική περίοδο είναι –όπως και στην περίπτωση του Μητρόπουλου στο Κεφάλαιο δύο– η χρονολογία σύνθεσης του κομματιού του κάθε συνθέτη που παρουσιάστηκε από τον Maazel.

Φαίνεται ότι υπάρχει μια σαφής προτίμηση για συνθέτες του 20ού αιώνα και του Ρομαντισμού, καθώς συνιστούν τη συντριπτική πλειοψηφία του προγράμματος των περιοδειών του Maazel. Οι συνθέτες της κλασικής περιόδου που παρουσιάστηκαν ήταν ο Beethoven και ο Mozart, της εποχής του Μπαρόκ ήταν ο J. S. Bach, ενώ το παραδοσιακό κομμάτι που παρουσιάστηκε ήταν το Κορεάτικο *Arirang*.

Εξαιρετικά ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι ενώ παίχτηκαν μόνο δύο συνθέτες της κλασικής περιόδου, τα έργα τους ακούστηκαν αρκετές φορές στις περιοδείες της ΦΟΝΥ με τον Maazel. Συγκεκριμένα, ο Beethoven φαίνεται πως ήταν ο έκτος πιο συχνά παιζόμενος συνθέτης, έργα του οποίου ακούστηκαν τριάντα επτά φορές, ενώ ο Mozart ήταν ο δέκατος-τέταρτος πιο συχνά εμφανιζόμενος συνθέτης, με τα έργα του να παίχτηκαν δεκαπέντε φορές. Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει όλους του συνθέτες που παρουσίασε ο Maazel στις περιοδείες του, συμπεριλαμβάνοντας τους Εθνικούς Ύμνους ως μια ενιαία τιμή, δείχνοντας με μπλε χρώμα πόσες φορές παρουσιάστηκε ο κάθε συνθέτης και με κόκκινο χρώμα πόσες από αυτές τις φορές ο συνθέτης εμφανίστηκε εκτός του προγράμματος της συναυλίας, ως *encore*. Να σημειωθεί ότι σε κάθε συνθέτη μπορούν να αντιστοιχούν περισσότερα του ενός έργα, καθώς ο πίνακας δείχνει το σύνολο των εκτελέσεων των συνθετών και όχι μεμονωμένων έργων. Παρατηρείται ότι ο πιο συχνά παιζόμενος συνθέτης είναι ο Brahms, ακολουθούμενος από τον Dvorak, τον Bizet, τον Wagner και τον Tchaikovsky, έργα των οποίων ακούγονται εβδομήντα εννέα, εξήντα τρεις, εξήντα δύο, σαράντα πέντε και σαράντα τέσσερις φορές αντίστοιχα, αναδεικνύοντας την προτίμηση του Maazel για συνθέτες της εποχής του Ρομαντισμού, αφού και οι πέντε συνθέτες που παρουσιάστηκαν πιο συχνά στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ ανήκουν σε αυτή την περίοδο. Από την άλλη, οι συνθέτες των οποίων τα έργα παρουσιάστηκαν μόνο μια φορά στις περιοδείες του Maazel είναι ο Barkauskas, ο Berio, ο Bernstein, ο Hindemith, ο Maazel, ο Matthews, ο Poulenc, ο Elbel, ο Grieg και ο Paganini. Παρατηρείται

ότι εξαιρουμένων των τριών τελευταίων συνθετών, οι υπόλοιποι επτά ανήκαν στον 20ό αιώνα, δείχνοντας ότι ο Maazel ενέτασσε αρκετούς σύγχρονους συνθέτες στα προγράμματά του, έστω και για μια φορά. Επίσης, αρκετοί συνθέτες φαίνεται πως παρουσιάστηκαν μόνο ως *encore*, με εντυπωσιακότερο το παράδειγμα του Bizet, όπου αποσπάσματα από το έργο του *L'arlesienne*:

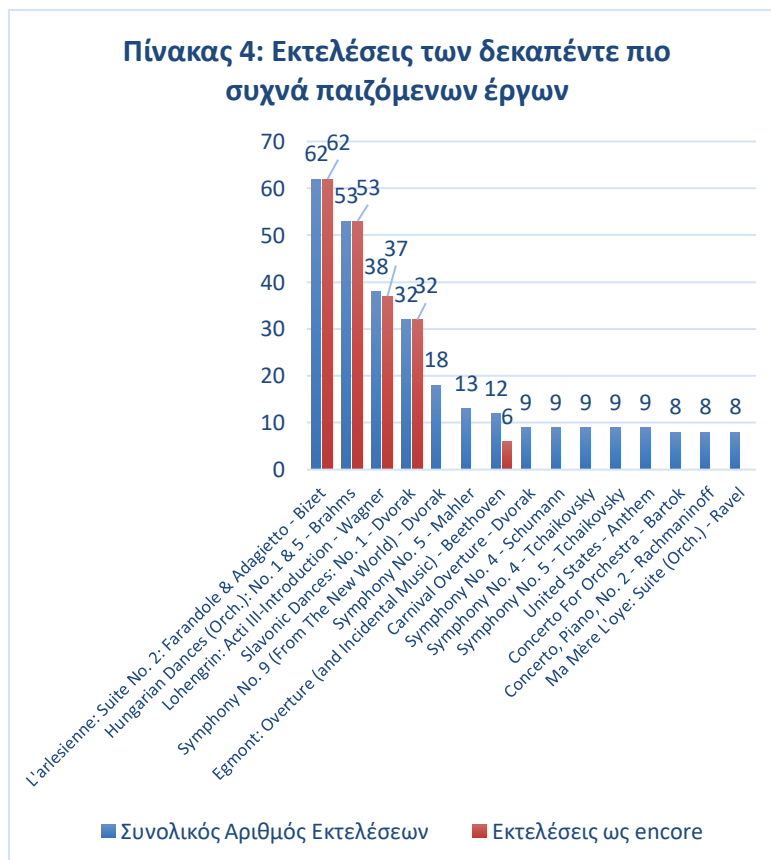

Suite No. 2, ακούστηκαν εξήντα δύο φορές ως *encore*. Οι άλλοι συνθέτες που παρουσιάστηκαν μόνο μετά τη λήξη του προγράμματος ήταν ο J. S. Bach, ο Glinka, ο Chopin, ο Kander, ο Tan, ο Pollack, ο Johann Strauss Jr., το παραδοσιακό Κορεάτικο *Arirang*, ο Barkauskas, ο Bernstein, ο Maazel, ο Poulenc, ο Elbel και ο Paganini. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα έργα των συνθετών Bach, Chopin, Poulenc, Barkauskas και Paganini παίχτηκαν από τους σολίστες που συμμετείχαν στο κοντσέρτο του προγράμματος και όχι από την ορχήστρα υπό τη διεύθυνση του Maazel. Συμπεραίνεται επομένως, ότι ο Maazel δεν συμπεριέλαβε κανένα έργο της περιόδου του Μπαρόκ στις περιοδείες του, εφόσον ο μόνος συνθέτης αυτής της εποχής, ο Bach, παίχτηκε μόνο ως *encore* από τον σολίστα της συναυλίας.

3.3.3. Έργα

Από αυτούς τους πενήντα ένα συνθέτες ακούστηκαν συνολικά εκατόν σαράντα τέσσερα διαφορετικά κομμάτια, ενώ αν προστεθούν οι Εθνικοί Ύμνοι των Ηνωμένων Πολιτειών, της Πολωνίας, της Κορέας και των Φιλιππίνων, καθώς και το παραδοσιακό Κορεάτικο *Arirang*, τα κομμάτια που ακούστηκαν στις περιοδείες του Maazel αριθμούν τα εκατόν σαράντα εννέα.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι τα τέσσερα πιο συχνά παιζόμενα έργα ακούστηκαν αποκλειστικά ως encore. Συγκεκριμένα, αποσπάσματα από το έργο *L'arlesienne: Suite No. 2* του Bizet, που είναι και το πιο συχνά εμφανιζόμενο, ακούστηκαν εξήντα δύο φορές ως encore, ενώ ακολουθεί ο πρώτος και ο πέμπτος από τους *Ουγγρικούς Χορούς* του Brahms, που συνολικά –είτε εμφανιζόμενοι ξεχωριστά σε ένα πρόγραμμα, είτε και οι δύο μαζί– παρουσιάζονται πενήντα τρεις φορές ως encore. Στη συνέχεια έρχεται η εισαγωγή της τρίτης πράξης από την όπερα *Lohengrin* του Wagner, που συνολικά παρουσιάστηκε τριάντα οκτώ φορές και μόνο μια φορά εντάχθηκε στο πρόγραμμα της συναυλίας, με τις υπόλοιπες να παρουσιάζονται ως encore, ενώ ακολουθεί ο πρώτος από τους *Σλαβικούς Χορούς* του Dvorak, ο οποίος εμφανίζεται τριάντα δύο φορές ως encore. Την πιο συχνά παιζόμενη πεντάδα κομματιών ολοκληρώνει η *Συμφωνία Αρ. 9 του Νέου Κόσμου* του Dvorak, η οποία παρουσιάζεται δεκαοκτώ φορές εντός του προγράμματος της συναυλίας. Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τον αριθμό των εκτελέσεων των δεκαπέντε έργων που παρουσιάστηκαν πιο συχνά στις περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ δείχνοντας με μπλε χρώμα τον αριθμό των

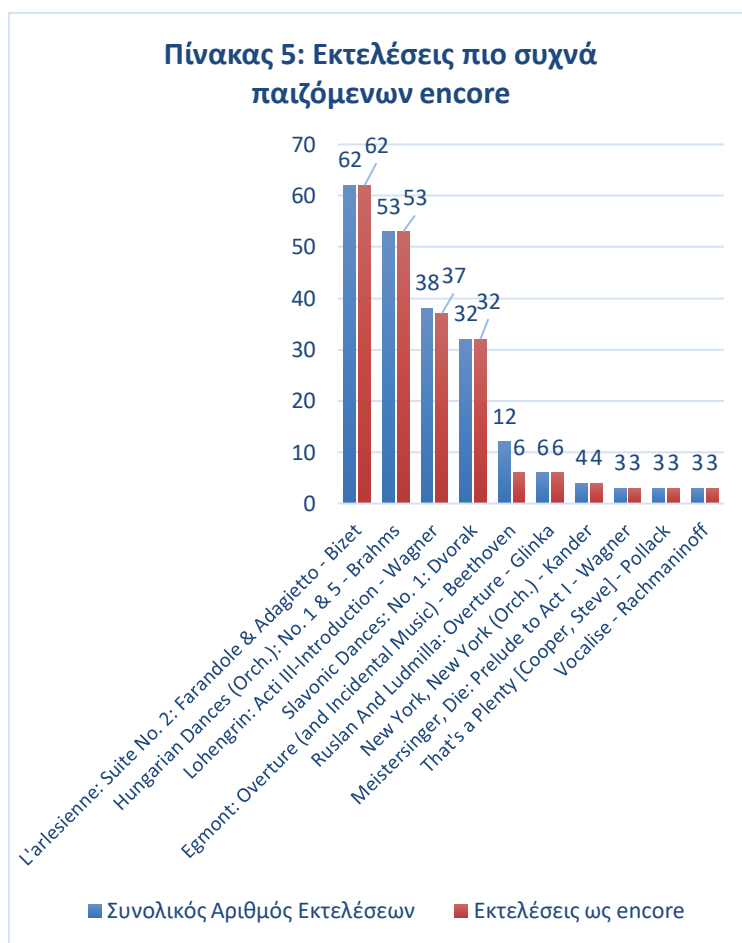

εκτελέσεων συνολικά και με κόκκινο χρώμα τον αριθμό των εκτελέσεων ως encore. Παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των κομματιών ανήκουν στην εποχή του Ρομαντισμού, με εξαίρεση τη μουσική του *Egmont* του Beethoven που ανήκει στον κλασικισμό, καθώς και το *Κοντσέρτο για Ορχήστρα* του Bartok, το *Κοντσέρτο Αρ. 2* του Rachmaninoff και το *Ma Mère*

L'oye του Ravel που γράφτηκαν στον 20ό αιώνα. Επομένως, μπορεί να συναχθεί ότι ο Maazel έδειχνε μια προτίμηση σε έργα της εποχής του Ρομαντισμού, καθώς αυτά συνιστούν το μεγαλύτερο μέρος των πιο συχνά παιζόμενων έργων. Αυτό συνάδει και με την προτίμηση του Maazel στους συνθέτες της εποχής αυτής, όπως αναδεικνύεται στον Πίνακα 3. Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο που γίνεται αντιληπτό κοιτώντας τον Πίνακα 4 είναι ότι υπάρχει μια σημαντική διαφορά στη συχνότητα των έργων που παίζονταν ως *encore* και των έργων που συμπεριλαμβάνονταν στον πρόγραμμα της συναυλίας. Ο *Σλαβικός Χορός Αρ. 1* του Dvorak, που είναι το πιο συχνά εμφανιζόμενο κομμάτι εντός του προγράμματος, παρουσιάζεται δεκαοκτώ φορές, ενώ τα έργα που παίζονται ως *encore* παρουσιάζονται μέχρι και εξήντα δύο φορές. Το γεγονός αυτό –δηλαδή το ότι δεν επαναλαμβάνονταν συχνά ένα έργο εντός του προγράμματος– καθώς και ο μεγάλος αριθμός των έργων που παρουσιάστηκαν, δείχνει ότι ο Maazel φρόντιζε να ανανεώνει συνεχώς το ρεπερτόριο της ορχήστρας, παρουσιάζοντας καινούρια έργα. Αυτό επιβεβαιώνεται και από τον αριθμό των κομματιών που παρουσιάστηκαν λίγες φορές. Συγκεκριμένα, ενενήντα έξι κομμάτια παρουσιάστηκαν από μία έως τρεις φορές, αριθμός που αντιστοιχεί στο 67% των εκατόν σαράντα τεσσάρων κομματιών που παρουσίασε συνολικά στις περιοδείες του ο Maazel με τη ΦΟΝΥ, αναδεικνύοντας τη μεγάλη ποικιλία του ρεπερτορίου του.

Στρέφοντας το ενδιαφέρον στα έργα που παρουσιάστηκαν ως *encore*, αναδεικνύεται και σε αυτά μια αξιοσημείωτη ποικιλία, καθώς ο Maazel παρουσίασε συνολικά σαράντα τέσσερα διαφορετικά κομμάτια ως *encore*, τα οποία αριθμούν συνολικά διακόσιες πενήντα τέσσερις εκτελέσεις. Ωστόσο, όπως φάνηκε και στον Πίνακα 4, το μεγαλύτερο μέρος αυτών των εκτελέσεων συνιστούσαν τα εξής τέσσερα κομμάτια: αποσπάσματα από το έργο *L'arlesienne: Suite No. 2* του Bizet, ο πρώτος και ο πέμπτος από τους *Ουγγρικούς Χορούς* του Brahms, η εισαγωγή της τρίτης πράξης από την όπερα *Lohengrin* του Wagner και ο πρώτος από τους *Σλαβικούς Χορούς* του Dvorak. Τα έργα αυτά εκτελέστηκαν συνολικά εκατόν ογδόντα τέσσερις φορές ως *encore*, αριθμός που αποτελεί περίπου το 73% των διακοσίων πενήντα τριών *encore* εκτελέσεων. Παρ' όλα αυτά, δεν φαίνεται να λείπει η ποικιλία από τα έργα που παρουσιάστηκαν ως *encore* στις περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ, καθώς τριάντα έξι διαφορετικά έργα εκτελέστηκαν από μία έως τρεις φορές, δείχνοντας την τάση του Maazel να εντάσσει νέα έργα στα *encores* του, έστω και για λίγες εκτελέσεις. Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τις εκτελέσεις των έργων που παρουσιάστηκαν πιο συχνά ως *encore*, συμπεριλαμβανομένων

και των έργων που παρουσιάστηκαν τρεις φορές. Με μπλε χρώμα αναπαρίσταται ο συνολικός αριθμός των εκτελέσεων του έργου –εντός του προγράμματος της συναυλίας και ως encore–

και με κόκκινο χρώμα αναπαρίσταται ο αριθμός των εκτελέσεων του έργου αποκλειστικά ως encore. Τα υπόλοιπα τριάντα τέσσερα κομμάτια που δεν φαίνονται στον πίνακα εκτελέστηκαν από μία ή δύο φορές. Εξετάζοντας αυτά τα σαράντα τέσσερα κομμάτια που παρουσιάστηκαν ως encore φαίνεται να αναδεικνύεται ακόμα πιο έντονα η προτίμηση του Maazel για έργα της Ρομαντικής περιόδου, αφού τα είκοσι δύο από τα σαράντα τέσσερα κομμάτια ανήκουν σε αυτή την περίοδο και συνολικά εκτελέστηκαν διακόσιες είκοσι τέσσερις φορές, αποτελώντας το 88% των συνολικών encore εκτελέσεων.

Εξετάζοντας πιο αναλυτικά τα έργα που παρουσιάστηκαν από τον Maazel στις περιοδείες με τη ΦΟΝΥ, αποκαλύπτεται ότι η ενώ παίχτηκαν περισσότεροι συνθέτες του 20ού αιώνα – όπως φαίνεται στον Πίνακα 2– τα περισσότερα έργα που παρουσιάστηκαν γράφτηκαν την περίοδο του Ρομαντισμού. Ο Πίνακας 2 δείχνει ότι στα προγράμματα του Maazel στις περιοδείες παίχτηκαν είκοσι δύο συνθέτες της εποχής του Ρομαντισμού και είκοσι έξι συνθέτες του 20ού αιώνα, αλλά στην πραγματικότητα, τα έργα της εποχής του Ρομαντισμού ήταν πολύ περισσότερα των έργων του 20ού αιώνα. Συγκεκριμένα, από τα εκατόν σαράντα τέσσερα έργα που παρουσιάστηκαν συνολικά –εξαιρουμένων των Εθνικών Ύμνων και του παραδοσιακού

Κορεάτικου– τα εβδομήντα οκτώ ανήκουν στην εποχή του Ρομαντισμού, ενώ στον 20ό αιώνα ανήκουν τα σαράντα πέντε, αριθμοί που αντιστοιχούν στο 54% των συνολικών έργων για τα έργα του Ρομαντισμού και στο 31% για τα έργα του 20ού αιώνα. Τα έργα της εποχής του κλασικισμού είναι δεκατρία, αποτελώντας το 9% των συνολικών έργων, ενώ αυτά του Μπαρόκ είναι οκτώ και αντιστοιχούν στο 5% των έργων. Συνεπώς, εξετάζοντας τον αριθμό των έργων που παρουσιάστηκαν από κάθε μουσική περίοδο διαπιστώνεται ότι ενώ οι συνθέτες του 20ού αιώνα ήταν περισσότεροι των συνθετών του Ρομαντισμού, ο Maazel επέλεγε να παρουσιάζει περισσότερα έργα των συνθετών του Ρομαντισμού και λιγότερα έργα των συνθετών του 20ού αιώνα.

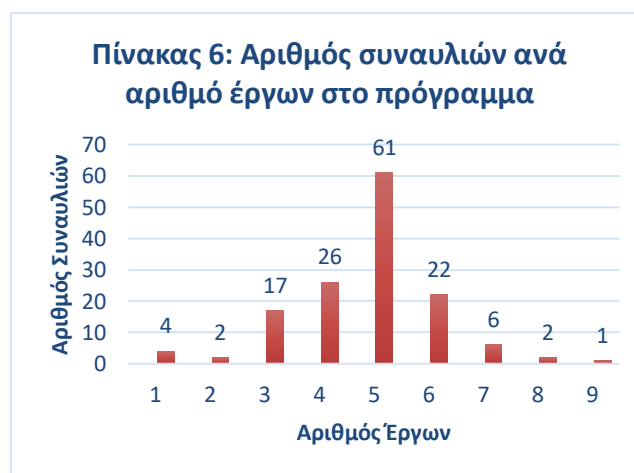
Μια ακόμη αντιπροσωπευτικότερη εικόνα του ρεπερτορίου του Maazel στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ δημιουργείται εξετάζοντας τον αριθμό των εκτελέσεων των έργων σε κάθε μουσική περίοδο. Οι εκτελέσεις που πραγματοποιήθηκαν στις περιοδείες ήταν συνολικά εξακόσιες πενήντα μία, ενώ αν συμπεριληφθούν οι φορές που εκτελέστηκαν οι Εθνικοί Ύμνοι της Κορέας, της Πολωνίας, των Φιλιππίνων και των Ηνωμένων Πολιτειών, καθώς και το παραδοσιακό Κορεάτικο κομμάτι, οι εκτελέσεις αριθμούν τις εξακόσιες εξήντα επτά. Τα έργα της εποχής του Ρομαντισμού, που αντιστοιχούν στο 54% του συνόλου των έργων, εκτελέστηκαν συνολικά τετρακόσιες σαράντα πέντε φορές, αριθμός που αντιστοιχεί στο 68% των εξακοσίων πενήντα μία εκτελέσεων. Επομένως, φαίνεται ότι τα έργα της εποχής του Ρομαντισμού κατείχαν την κυρίαρχη θέση στο ρεπερτόριο των περιοδειών του Maazel με τη ΦΟΝΥ, αφού τουλάχιστον τα δύο τρίτα των εκτελέσεων αποτελούνταν από έργα της Ρομαντικής περιόδου. Το Γράφημα 2 παρουσιάζει τον αριθμό των έργων που αντιστοιχεί σε κάθε μουσική περίοδο, ενώ το Γράφημα 3 παρουσιάζει τον αριθμό των εκτελέσεων των έργων σε κάθε μουσική περίοδο. Να σημειωθεί ότι και από τα δύο γραφήματα έχουν εξαιρεθεί οι

Εθνικοί Ύμνοι και το παραδοσιακό Κορεάτικο κομμάτι, εφόσον παρουσιάστηκαν ως ένδειξη τιμής στη χώρα υποδοχής, μη αποτελώντας ενδεικτικό στοιχείο των προτιμήσεων του

μαέστρου, όπως έγινε και στην περίπτωση του Μητρόπουλου στο Κεφάλαιο δύο. Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, όλα τα έργα της περιόδου του Μπαρόκ ήταν του J. S. Bach και ήταν εκτελέσεις *encore* των σολιστών που συμμετείχαν στα κοντσέρτα. Δεν αποτελούσαν, δηλαδή, επιλογή του Maazel, αλλά συμπεριλήφθηκαν στα γραφήματα –όπως και όλα τα υπόλοιπα *encores*– για να αποτυπωθεί μια καλύτερη εικόνα του τι ακουγόταν στις περιοδείες του. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ τα έργα του 20ού αιώνα αποτελούν το 31% του συνόλου των έργων, φαίνεται ότι δεν εκτελούνταν αρκετά συχνά στα προγράμματα του Maazel, με αποτέλεσμα να αποτελούν το 22% των συνολικών εκτελέσεων. Επομένως, γίνεται σαφές ότι ο Maazel προτιμούσε να συμπεριλαμβάνει έργα της Ρομαντικής περιόδου, σε βαθμό που καταλάμβαναν τουλάχιστον τα δύο τρίτα των εκτελέσεων, ενώ ακολουθούν τα έργα του 20ού αιώνα και στη συνέχεια αυτά του Κλασικισμού.

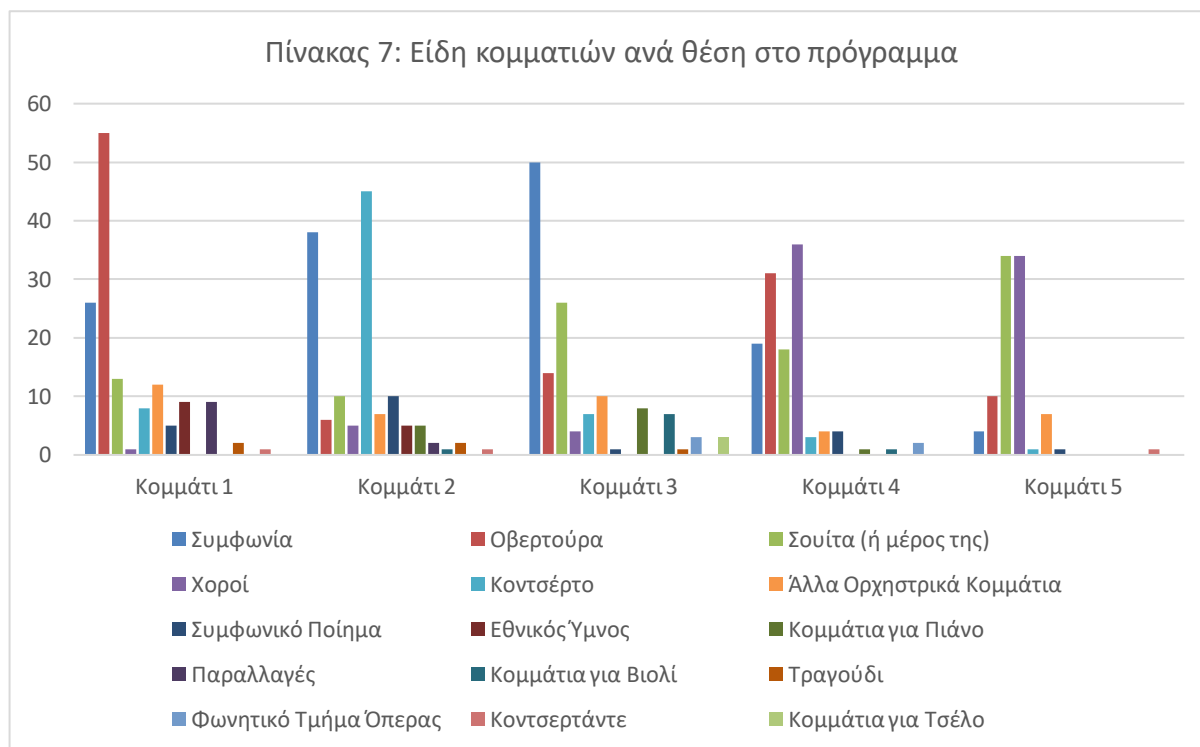
Επίσης, ενδιαφέροντα στοιχεία παρουσιάζονται και σχετικά με τον αριθμό των έργων που περιλάμβανε ο Maazel στα προγράμματά των περιοδειών του. Ο Πίνακας 6 είναι μια κανονική κατανομή των αριθμών των έργων στα προγράμματα της συναυλίας – συμπεριλαμβανομένων των *encores*– κάνοντας σαφές ότι τα περισσότερα προγράμματα περιλάμβαναν πέντε έργα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο που παρουσιάστηκε τις τέσσερις

φορές ως το μοναδικό του προγράμματος ήταν η *Συμφωνία Αρ. 8* του Bruckner. Επίσης, οι υπόλοιπες εκατόν τριάντα επτά συναυλίες που περιλάμβαναν περισσότερα του ενός κομματιού είχαν διάλειμμα, εκτός από τέσσερις. Εντυπωσιακό είναι το γεγονός ότι μία από αυτές τις συναυλίες χωρίς διάλειμμα –στις είκοσι έξι Φεβρουαρίου 2008 στο Pyongyang της Κορέας– περιλάμβανε οκτώ κομμάτια, ενώ μια συναυλία –στις δεκαεπτά Νοεμβρίου 2005 στη Δρέσδη της Γερμανίας– περιλάμβανε τέσσερα κομμάτια και δύο συναυλίες –στις δεκαοκτώ και στις δεκαεννέα Νοεμβρίου 2005 στη Δρέσδη της Γερμανίας– περιλάμβανε τρία κομμάτια.

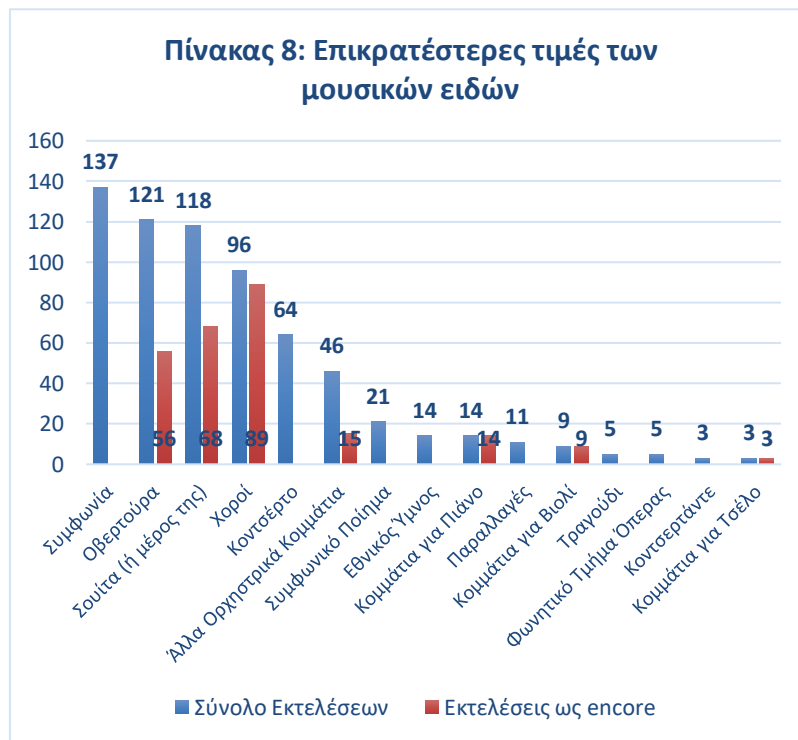
3.3.4. Μουσικά είδη

Εξετάζοντας τα μουσικά είδη των κομματιών σχετικά με τη θέση που κατείχαν στα προγράμματα των περιοδειών του Maazel αναδεικνύονται μερικές σαφείς τάσεις. Όπως προαναφέρθηκε, οι συναυλίες που πραγματοποίησε ο Maazel στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ ήταν εκατόν σαράντα μία, παρουσιάζοντας συνολικά εξακόσιες εξήντα επτά εκτελέσεις έργων και παίζοντας από ένα μέχρι εννέα κομμάτια σε κάθε πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των κομματιών που παρουσιάστηκαν ως encore. Οι εκτελέσεις των κομματιών που παίχτηκαν έκτα, έβδομα, όγδοα και ένατα ήταν συνολικά σαράντα τέσσερις και δεν αναδεικνύουν κάποια τάση ως προς τα είδη τους, γι' αυτό στον Πίνακα 7 συμπεριλαμβάνονται τα είδη των κομματιών που παρουσιάστηκαν πρώτα, δεύτερα, τρίτα, τέταρτα και πέμπτα, αριθμώντας συνολικά τις υπόλοιπες εξακόσιες είκοσι τρεις εκτελέσεις. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 7, πενήντα πέντε από τις εκατόν σαράντα μία συναυλίες άρχισαν με κάποια Οβερτούρα, ενώ οι υπόλοιπες παρουσίαζαν μια ποικιλία ως προς τα είδη των κομματιών που ακούγονται πρώτα. Το είδος που ακουγόταν πιο συχνά ως δεύτερο κομμάτι του προγράμματος είναι το Κοντσέρτο με σαράντα πέντε εκτελέσεις, ακολουθούμενο από τη Συμφωνία, η οποία αριθμεί τριάντα οκτώ εκτελέσεις. Ωστόσο, η Συμφωνία είναι το πιο συχνό είδος που θα άκουγε κανείς στις περιοδείες

του Maazel ως τρίτο κομμάτι, αριθμώντας πενήντα εκτελέσεις, ενώ έπεται το είδος της Σουίτας –ή τμημάτων της– που ακούγεται είκοσι έξι φορές ως τρίτο κομμάτι. Ως τέταρτο κομμάτι ακούγονται πιο συχνά οι Χοροί, εμφανιζόμενοι τριάντα έξι φορές, ενώ ακολουθούν οι Οβερτούρες, οι οποίες παρουσιάζονται τριάντα μία φορές ως τέταρτο κομμάτι. Τέλος, ως

πέμπτο κομμάτι στις περιοδείες του Maazel πιο συχνά εμφανίζονται οι Χοροί και οι Σουίτες, αριθμώντας το καθένα από τριάντα τέσσερις εκτελέσεις. Οι τριάντα μία από αυτές της Σουίτες παρουσιάστηκαν ως encore και επρόκειτο για χορευτικά αποσπάσματα και όχι ολόκληρες Σουίτες, ενώ οι τριάντα τέσσερις Χοροί που παρουσιάστηκαν ως πέμπτο κομμάτι ήταν ως encore. Το μουσικό είδος που εμφανίζεται πιο συχνά στα προγράμματα των περιοδειών του Maazel είναι η Συμφωνία, ενώ το είδος που εμφανίζεται πιο συχνά ως encore είναι οι Χοροί. Συγκεκριμένα, εκτελέστηκαν ενενήντα έξι Χοροί σε όλα τα προγράμματα των περιοδειών, εκ των οποίων οι ογδόντα εννέα εκτελέστηκαν ως encore, αριθμός που αντιστοιχεί στο 93% των συνολικών εκτελέσεων των Χορών. Ο Πίνακας 8 δείχνει όλα τα μουσικά είδη που παίχτηκαν στις περιοδείες του Maazel, καταγράφοντας τα σε φθίνουσα σειρά από τα αριστερά προς τα δεξιά ανάλογα με τη συχνότητα συνολικών εκτελέσεων, οι οποίες αποτυπώνονται με μπλε χρώμα, ενώ με κόκκινο χρώμα αποτυπώνονται οι εκτελέσεις των μουσικών ειδών ως encore.

Έπειτα από τους Χορούς, που αποτελούν το είδος που εμφανίζεται πιο συχνά ως encore, ακολουθούν τα μέρη Σουίτας με εξήντα οκτώ εκτελέσεις και στη συνέχεια οι Οβερτούρες, οι οποίες εμφανίζονται πενήντα έξι φορές ως encore, συνιστώντας το 46% των εκατόν είκοσι μία εκτελέσεων. Τέλος, τα κομμάτια για Πιάνο, Τσέλο και Βιολί παίχτηκαν μόνο ως encore από τους σολίστες της συναυλίας μετά το τέλος του Κοντσέρτου που παρουσίασαν και πριν από το διάλειμμα της συναυλίας.

Τα περισσότερα μουσικά είδη από αυτά που φαίνονται στον Πίνακα 7, όπως η Συμφωνία και το Κοντσέρτο, έχουν σαφές περιεχόμενο, αλλά μερικά χρειάζονται επεξήγηση.

Συγκεκριμένα, στα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια, περιλαμβάνονται έργα τα οποία δεν εντάσσονται σε κάποιο συγκεκριμένο είδος. Πρόκειται για αποσπάσματα του έργου *Όνειρο Καλοκαιρινής Νυκτός* του Mendelssohn, το *Offrandes Oubliées* του Messiaen, τη *Θάλασσα* του Debussy, το *An American in Paris* του Gershwin, την *Ισπανική Ραψωδία* του Ravel, την *Ιεροτελεστία της Άνοιξης* του Stravinsky, το *A Pearl, A Girl* του Maazel, το *Vocalise* του Rachmaninoff –εφόσον πρόκειται για ορχηστρική μεταγραφή του πρωτότυπου τραγουδιού– αποσπάσματα από το *Victors* του Elbel, το *New York, New York* του Kander, το *That's a Plenty* του Pollack, το παραδοσιακό Κορεάτικο *Arirang*, το *La Ritirata Notturna Di Madrid* του Berio, το τέταρτο εμβατήριο από το *Pomp and Circumstances* του Elgar και το έργο *Rhapsodies* του Stucky, το οποίο αποτελούσε παραγγελία της ΦΟΝΥ και του BBC, κάνοντας την πρεμιέρα του τον Αύγουστο του 2008 στο Royal Albert Hall του Λονδίνου υπό τη διεύθυνση του Maazel.¹⁶⁸ Επίσης, τα κομμάτια για πιάνο, βιολί και τσέλο περιλαμβάνουν μικρά σολιστικά έργα, όπως χορούς, μέρη από σουίτες, καπρίτσια, νυχτερινά ή σπουδές. Τέλος, τα Φωνητικά Τμήματα Όπερας περιλαμβάνουν άριες, καθώς και μεγαλύτερα αποσπάσματα από τις όπερες *Il Corsaro*, *La Traviata*, *Simon Boccanegra* και *Ernani*, του Verdi, καθώς και της όπερας *Porgy and Bess* του Gershwin.

3.4. Συμπεράσματα

Έχοντας εξετάσει αναλυτικά τα προγράμματα των συναυλιών στις περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ –μεταξύ 2002 και 2009– στις επόμενες παραγράφους συνοψίζονται τα κυριότερα στοιχεία που αναδύθηκαν. Φαίνεται ότι ο Maazel πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος των περιοδειών του στην Ευρώπη, δίνοντας εξήντα δύο από τις εκατόν σαράντα μία συναυλίες του, ενώ στην Ασία δόθηκαν σαράντα δύο συναυλίες και στις Ηνωμένες Πολιτείες τριάντα επτά. Σχετικά με τους συνθέτες που παρουσίασε στα προγράμματα αυτών των συναυλιών, φαίνεται ότι οι είκοσι έξι από τους πενήντα ένα έγραψαν τα έργα τους κατά τον 20ό αιώνα, οι είκοσι δύο κατά την εποχή του Ρομαντισμού, ενώ από την εποχή του Κλασικισμού παρουσίασε μόνο δύο συνθέτες και από την εποχή του Μπαρόκ έναν. Ο συνθέτης που ακουγόταν πιο συχνά στις περιοδείες του ήταν ο Brahms, έργα του οποίου συνολικά εκτελέστηκαν εβδομήντα εννέα φορές, ενώ το έργο με τις περισσότερες εκτελέσεις –από τα εκατόν σαράντα τέσσερα που συνολικά εκτελέστηκαν στις περιοδείες του– ήταν αποσπάσματα από το έργο *L'arlesienne: Suite No. 2* του Bizet, που συνολικά παρουσιάστηκε εξήντα δύο φορές, όλες ως encore.

¹⁶⁸ Steven Stucky, “Rhapsodies for orchestra: Program note by the composer”, 2008, <http://www.stevenstucky.com/docs/Rhapsodies-note.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).

Εξετάζοντας τα έργα εντός του προγράμματος της συναυλίας –όχι τα encores– φαίνεται ότι εκτελέστηκαν σημαντικά λιγότερες φορές, καθώς το έργο με τις περισσότερες εκτελέσεις είναι η *Συμφωνία αρ. 9 του Νέου Κόσμου* του Dvořak που εκτελέστηκε δεκαοκτώ φορές, ενώ ακολουθεί η *Συμφωνία αρ. 5* του Mahler με δεκατρείς εκτελέσεις. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι το 67% των εκατόν σαράντα τεσσάρων κομματιών εκτελέστηκαν μόνο από μία έως τρεις φορές, αναδεικνύοντας την τάση του Maazel να εντάσσει συνεχώς νέα κομμάτια στα προγράμματά του.

Όσον αφορά τη μουσική περίοδο των έργων που εκτελέστηκαν στις περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ, γίνεται σαφές ότι ως επί το πλείστον επιλέγονταν έργα της περιόδου του Ρομαντισμού, καθώς αποτελούν το 54% των εκατόν σαράντα τεσσάρων έργων. Η προτίμηση του Maazel για έργα της Ρομαντικής περιόδου γίνεται ακόμη πιο σαφής εξετάζοντας τις συνολικές εκτελέσεις των έργων, καθώς τα έργα της περιόδου του Ρομαντισμού αποτελούσαν το 68% των εξακοσίων πενήντα μία εκτελέσεων, ενώ οι εκτελέσεις των έργων του 20ού αιώνα αποτελούσαν το 22% των συνολικών εκτελέσεων. Επίσης, τα έργα της περιόδου του Κλασικισμού και του Μπαρόκ φαίνεται να κατελάμβαναν πολύ μικρή θέση στα προγράμματα των περιοδειών του Maazel, καθώς από κοινού αποτελούσαν το 10% των συνολικών εκτελέσεων, με τα έργα του Κλασικισμού να συνιστούν το 8% και τα έργα του Μπαρόκ το 2%. Αξίζει να υπενθυμιστεί ότι τα έργα του Μπαρόκ δεν εκτελέστηκαν υπό τη διεύθυνση του Maazel, αλλά παρουσιάστηκαν ως *encore* από τους σολίστες που συμμετείχαν στα κοντσέρτα των συναυλιών.

Σχετικά με τα μουσικά είδη των κομματιών που παρουσιάζονταν ως πρώτα δεύτερα και τρίτα στα προγράμματα των συναυλιών, φαίνεται πως ο Maazel ακολουθούσε την τάση που περιγράφεται για τις συμφωνικές συναυλίες. Υπενθυμίζεται ότι οι περισσότερες συμφωνικές συναυλίες κατά τον 20ό αιώνα έτειναν να ξεκινούν με μια Οβερτούρα, η οποία ακολουθούταν από ένα Κοντσέρτο, ενώ ως τρίτο κομμάτι εκτελούνταν μια Συμφωνία,¹⁶⁹ κάτι που φαίνεται να τηρούσε ο Maazel στις περισσότερες συναυλίες των περιοδειών του με τη ΦΟΝΥ. Επίσης, ενέταξε και φωνητική μουσική στις συναυλίες του, παρουσιάζοντας αποσπάσματα από όπερες και τραγούδια, ενώ –όπως προαναφέρθηκε– ως *encore* ακούστηκαν και σόλο έργα για πιάνο, βιολί και τσέλο, τα οποία παίχτηκαν από τους σολίστες των Κοντσέρτων.

¹⁶⁹ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 272.

Κεφάλαιο 4

Μετά από την εξέταση των προγραμμάτων των περιοδειών των δύο μαέστρων με τη ΦΟΝΥ – του Μητρόπουλου στο δεύτερο κεφάλαιο και του Maazel στο τρίτο κεφάλαιο– στο τέταρτο κεφάλαιο συγκρίνονται τα προγράμματα τους, αναδεικνύοντας τις διαφορές και τις ομοιότητες που προκύπτουν. Συγκεκριμένα, τα προγράμματά των δύο μαέστρων συγκρίνονται ως προς τα μέρη στα οποία περιόδευσαν, τον αριθμό των συναυλιών που έδωσαν, τη μουσική περίοδο των συνθετών και των κομματιών που παρουσίασαν, το εύρος του ρεπερτορίου τους, καθώς και τα μουσικά είδη των έργων στα προγράμματα.

4.1. Χρονική περίοδος, προορισμοί και αριθμοί συναυλιών

Ένα σημαντικό στοιχείο που διαφοροποιεί τους δύο μαέστρους είναι η χρονική απόσταση που τους χωρίζει. Ο Μητρόπουλος πραγματοποίησε την πρώτη του περιοδεία με τη ΦΟΝΥ το 1947, λίγο πριν τα μέσα του 20ού αιώνα και λίγο μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ η τελευταία του περιοδεία πραγματοποιήθηκε το 1958. Από την άλλη, ο Maazel ξεκίνησε τις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ το 2002, στις αρχές του 21ου αιώνα και σαράντα τέσσερα χρόνια μετά την τελευταία περιοδεία του Μητρόπουλου, ενώ η τελευταία του περιοδεία ήταν το 2009. Αυτή η χρονική απόσταση φαίνεται να είχε κάποιο αντίκτυπο στις περιοχές στις οποίες περιόδευσαν οι δύο μαέστροι, καθώς ο Maazel πραγματοποίησε σημαντικά περισσότερες περιοδείες εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών. Σύμφωνα με τον Κώστιο,¹⁷⁰ τα υπερατλαντικά ταξίδια ήταν ένα δύσκολο εγχείρημα εκείνη την εποχή, όχι μόνο λόγω των δυσκολιών που επέφεραν τα μέσα μεταφοράς, αλλά και λόγω των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετώπιζε η ΦΟΝΥ την περίοδο εκείνη. Επίσης, ενώ οι περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ ξεκινάνε το 1947, πριν από τη μόνιμη πρόσληψη του το 1950 και εκτείνονται μετά τη λήξη της συνεργασίας του το 1957, ο Maazel περιοδεύει με τη ΦΟΝΥ μόνο κατά τα χρόνια της συνεργασίας του με την ορχήστρα, από το 2002 μέχρι το 2009, πραγματοποιώντας από μια έως τέσσερις περιοδείες ανά έτος. Αντιθέτως, ο Μητρόπουλος δεν περιοδεύει κάθε χρόνο της συνεργασίας του με τη ΦΟΝΥ, ενώ ο μέγιστος αριθμός περιοδειών σε ένα έτος είναι δύο, το 1955.

Οι συναυλίες που πραγματοποίησαν οι δύο μαέστροι διαφέρουν αρκετά, τόσο ως προς τον αριθμό, όσο και ως προς τους τόπους που επισκέφτηκαν. Συγκεκριμένα, ο Μητρόπουλος έδωσε συνολικά ογδόντα έξι συναυλίες, στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική, με το 56% των συναυλιών να δίνονται στις Ηνωμένες Πολιτείες. Από την

¹⁷⁰ Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος*, ό.π., σ. 268-269.

άλλη, ο Maazel έδωσε εκατόν σαράντα μία συναυλίες, περιοδεύοντας στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ευρώπη και της Ασία, δίνοντας το μεγαλύτερο μέρος των συναυλιών του, το 44%, στην Ευρώπη. Ο Πίνακας 1 δείχνει αναλυτικά το αριθμό των συναυλιών που έδωσαν οι δυο μαέστροι σε κάθε Ήπειρο και το ποσοστό τους επί του συνολικού αριθμού των συναυλιών. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ οι συναυλίες στις Ηνωμένες Πολιτείες καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των περιοδειών του Μητρόπουλου, φαίνεται ότι αποτελούν το μικρότερο

	Μητρόπουλος	Maazel
Χρονική Περίοδος	1947-1958	2002-2009
Αριθμός Συναυλιών	86	141
<u>Περιοχές:</u>		
Ηνωμένες Πολιτείες	48 (56%)	37 (26%)
Ευρώπη	27 (31%)	62 (44%)
Λατινική Αμερική	11 (13%)	
Ασία		42 (30%)

Πίνακας 1: Οι συναυλίες των μαέστρων σε αριθμούς

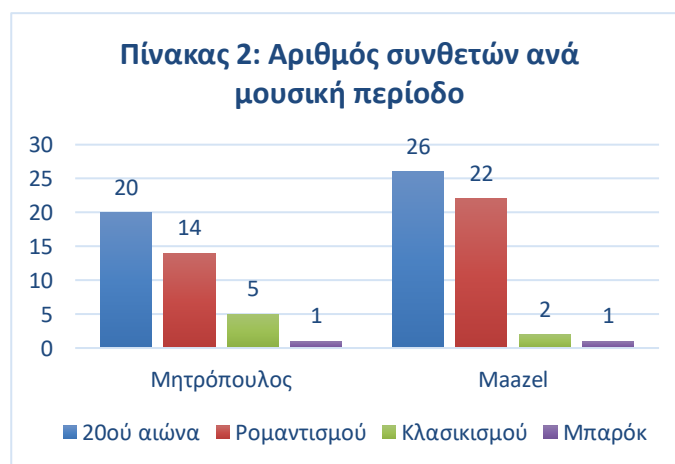
μέρος των περιοδειών του Maazel. Επίσης, ενώ και οι δύο μαέστροι επισκέφτηκαν την Ευρώπη και αρκετές Πολιτείες της Αμερικής, ο Μητρόπουλος επισκέφτηκε επιπλέον και τη Λατινική Αμερική, ενώ ο Maazel έδωσε αρκετές συναυλίες στην Ασία.

4.2. Συνθέτες

Εξετάζοντας τους συνθέτες που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι στις περιοδείες τους, καθώς και την μουσική περίοδο κατά την οποία γράφτηκαν τα έργα που εκτέλεσαν αναδεικνύονται ενδιαφέρουσες διαφορές, αλλά και ομοιότητες. Όπως είναι αναμενόμενο λόγω των περισσότερων συναυλιών που έδωσε ο Maazel συγκριτικά με τον Μητρόπουλο, έτσι και οι συνθέτες που παρουσίασε ήταν περισσότεροι. Συγκεκριμένα, στις περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ ακούστηκαν συνολικά σαράντα διαφορετικοί συνθέτες και τέσσερις Εθνικοί Ύμνοι, ενώ στις περιοδείες του Maazel ακούστηκαν πενήντα δύο διαφορετικοί συνθέτες, τέσσερις Εθνικοί Ύμνοι και ένα παραδοσιακό Κορεάτικο κομμάτι. Ωστόσο, αναλογικά με τον αριθμό των εκτελέσεων που πραγματοποίησε ο κάθε μαέστρος,

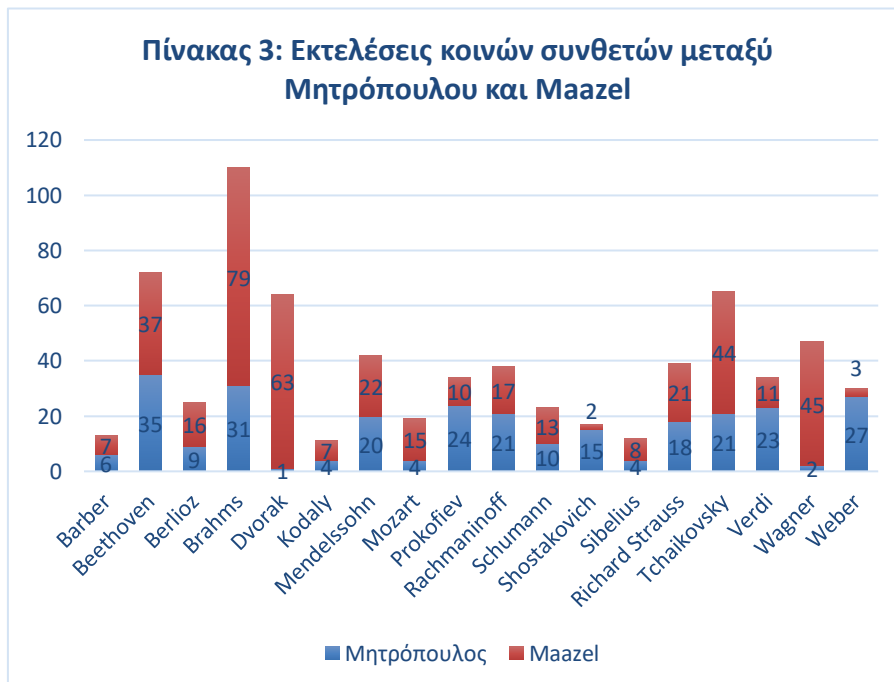
φαίνεται ότι ο Μητρόπουλος, στις τριακόσιες ενενήντα έξι εκτελέσεις του, παρουσίαζε πιο συχνά συνθέτες που δεν είχε παρουσιάσει ξανά σε σχέση με τις εξακόσιες πενήντα μία εκτελέσεις του Maazel. Αυτή η σχετική συχνότητα εμφάνισης¹⁷¹ προκύπτει από το λόγο των διαφορετικών συνθετών προς το σύνολο των εκτελέσεων του κάθε μαέστρου, έτσι ώστε αν το σύνολο των διαφορετικών συνθετών ήταν ίδιο με το σύνολο το εκτελέσεων θα πρόκυπτε ο αριθμός ένα. Να σημειωθεί, ότι σε αυτές τις εκτελέσεις δεν υπολογίζονται οι εκτελέσεις των Εθνικών Ύμνων και του παραδοσιακού Κορεάτικου κομματιού, καθώς δεν υπολογίστηκαν ούτε στους συνθέτες. Επομένως, διαιρώντας τους σαράντα διαφορετικούς συνθέτες προς τις τριακόσιες-ενενήντα-έξι εκτελέσεις που πραγματοποίησε ο Μητρόπουλος στις ογδόντα έξι συναυλίες προκύπτει ότι η συχνότητα εμφάνισης νέων συνθετών στις περιόδους του είναι 0.1, ενώ διαιρώντας τους πενήντα δύο διαφορετικούς συνθέτες προς τις εξακόσιες πενήντα μία εκτελέσεις στις εκατόν σαράντα μία συναυλίες που πραγματοποίησε ο Maazel προκύπτει ότι η συχνότητα εμφάνισης νέων συνθετών στις συναυλίες των περιόδων του είναι 0.08. Για παράδειγμα, στις εκατό εκτελέσεις του Μητρόπουλου αυτό σημαίνει ότι θα παρουσιάζονταν δέκα διαφορετικοί συνθέτες, ενώ σε εκατό εκτελέσεις του Maazel θα παρουσιάζονταν οκτώ. Αυτή η σχετικά μικρή συχνότητα εμφάνισης νέων συνθετών που παρατηρείται και στους δυο μαέστρους έχει να κάνει με τον χαρακτήρα των συναυλιών που εξετάζονται, καθώς στις περιόδους δεν υπάρχει δυνατότητα για εκτεταμένες πρόβες. Συνεπώς, είναι αναμενόμενο αρκετά έργα να επαναλαμβάνονται στις περιόδους.

Από την άλλη, φαίνεται ότι και οι δύο μαέστροι παρουσίαζαν περισσότερους συνθέτες της περιόδου του 20ού αιώνα. Συγκεκριμένα, ο Μητρόπουλος παρουσίασε είκοσι συνθέτες των οποίων τα έργα γράφτηκαν μετά το 1900, ενώ οι συνθέτες αυτής της εποχής που

¹⁷¹ Για τον υπολογισμό συχνοτήτων και τον τύπο που ακολουθήθηκε βλ. Δημήτρης Κουγιουμτζής, “Περιγραφική στατιστική”, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Θεσσαλονίκη 2019, <http://users.auth.gr/~dkugiu/Teach/ElectricEngineer/descriptive.pdf>, σ. 3 (τελευταία πρόσβαση 18.05.2019).

παρουσίασε ο Maazel αριθμούν τους είκοσι έξι, αριθμοί που αντιστοιχούν στο 50% και στο 51% αντίστοιχα του συνόλου των συνθετών που παρουσίασε ο κάθε μαέστρος. Ο Πίνακας 2 δείχνει τον αριθμό των συνθετών που παρουσίασε ο κάθε μαέστρος ανάλογα με την μουσική περίοδο στην οποία έγραψαν τα έργα που εκτελέστηκαν. Παρατηρείται ότι οι επιλογές τους σχετικά με την μουσική περίοδο των συνθετών ήταν παρόμοιες, καθώς και οι δύο παρουσίασαν αρκετούς συνθέτες του 20ού αιώνα, ενώ στη συνέχεια έρχονται οι συνθέτες της εποχής του Ρομαντισμού. Επίσης, ενώ ο Μητρόπουλος παρουσίασε έναν συνθέτη της περιόδου του Μπαρόκ, ο συνθέτης αυτής της περιόδου στις περιοδείες του Maazel παρουσιάστηκε ως encore από τους σολίστες των συναυλιών, οπότε δεν το διηύθυνε ο Maazel. Τέλος, φαίνεται ότι ο Μητρόπουλος παρουσίασε περισσότερους συνθέτες της εποχής του Κλασικισμού συγκριτικά με τον Maazel, ειδικά αν αναλογιστεί κανείς και τις λιγότερες συναυλίες που πραγματοποίησε. Να σημειωθεί ότι αυτός ο πίνακας αφορά μόνο τον αριθμό των διαφορετικών συνθετών σε κάθε μουσική περίοδο στα προγράμματα των περιοδειών των δύο μαέστρων και όχι τον αριθμό εκτέλεσης των έργων σε αυτές τις περιόδους. Όπως θα φανεί στη συνέχεια, οι μαέστροι επέλεξαν διαφορετικό αριθμό έργων από κάθε συνθέτη, το οποίο εκτελούσαν με διαφορετική συχνότητα. Συνεπώς, ο Πίνακας 2 δεν δείχνει τον αριθμό των εκτελέσεων των έργων ανά μουσική περίοδο· δείχνει μόνο τον αριθμό των συνθετών.

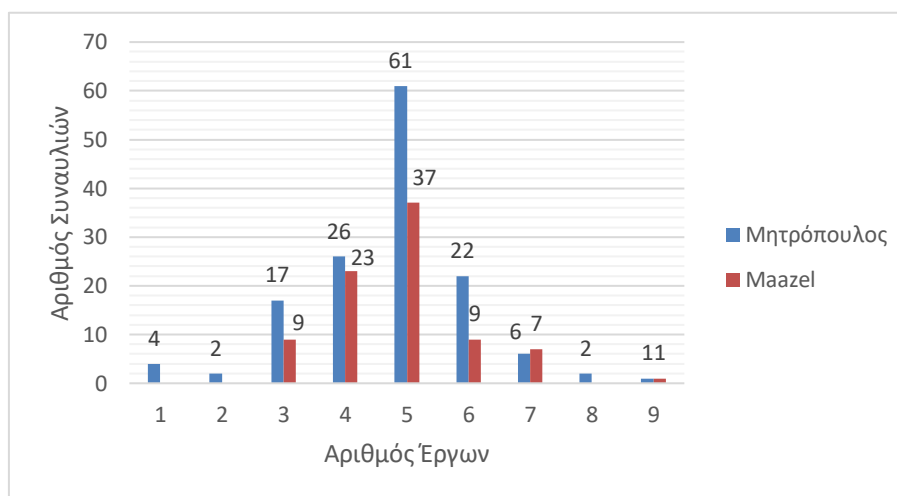

Στους συνθέτες που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι φαίνεται πως υπήρξαν κάποιοι που παρουσιάστηκαν και από τους δύο. Οι δεκαοκτώ αυτοί συνθέτες που παρουσιάστηκαν και από τους δύο μαέστρους, καθώς και ο αριθμός εκτελέσεών τους απεικονίζονται στον Πίνακα 3, με μπλε χρώμα για τα προγράμματα του Μητρόπουλου και με πορτοκαλί χρώμα για τα

προγράμματα του Maazel. Από αυτούς τους συνθέτες δέκα φαίνεται πως ανήκουν στην περίοδο του Ρομαντισμού, έξι στον 20ό αιώνα, ενώ δύο στην περίοδο του Κλασικισμού. Συνάγεται επομένως, ότι οι δύο μαέστροι είχαν κάποιες κοινές προτιμήσεις όσον αφορά τους συνθέτες του Ρομαντισμού, καθώς δέκα από τους δεκατέσσερις συνθέτες αυτής της εποχής που παρουσίασε ο Μητρόπουλος παρουσιάστηκαν και από τον Maazel. Ωστόσο, αυτό δε σημαίνει ότι τα κομμάτια αυτών των συνθετών ήταν ίδια. Στη συνέχεια του κεφαλαίου εξετάζονται ξεχωριστά και τα κοινά κομμάτια που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι.

4.3. Έργα

Ενδιαφέροντα στοιχεία αναδεικνύονται και από τη σύγκριση των κομματιών που παρουσίασαν

Πίνακας 4: Αριθμός συναυλιών ανά αριθμό έργων

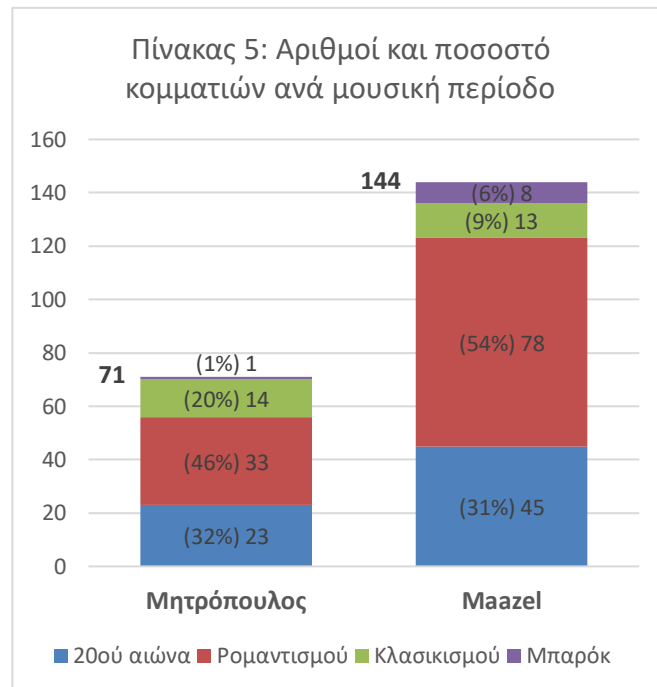
οι δύο μαέστροι στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ. Ο Μητρόπουλος παρουσίασε συνολικά εβδομήντα πέντε διαφορετικά κομμάτια, συμπεριλαμβανομένων των τεσσάρων Εθνικών Ύμνων, που στο σύνολό τους εκτελέστηκαν τετρακόσιες δεκαέξι φορές, ενώ τα κομμάτια που παρουσίασε ο Maazel αριθμούν τα εκατόν σαράντα εννέα, συμπεριλαμβανομένων των Εθνικών Ύμνων και του παραδοσιακού Κορεάτικου, τα οποία εκτελέστηκαν συνολικά εξακόσιες εξήντα επτά φορές. Στους αριθμούς αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι εκτελέσεις των έργων που παίχτηκαν μετά τη λήξη του προγράμματος, ως *encore*. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι και οι δύο μαέστροι εκτέλεσαν μέχρι εννέα κομμάτια συμπεριλαμβανομένων των *encores*, αλλά του Μητρόπουλου όλες οι συναυλίες εμπειρείχαν τουλάχιστον τρία διαφορετικά κομμάτια, ενώ ο Maazel πραγματοποίησε τέσσερις συναυλίες με ένα μόνο κομμάτι και δύο συναυλίες με δύο κομμάτια. Ο Πίνακας 4 δείχνει αναλυτικά πόσες συναυλίες πραγματοποίησε ο κάθε μαέστρος με κάθε αριθμό έργων, παρουσιάζοντας με μπλε χρώμα τις συναυλίες που αντιστοιχούν στον Μητρόπουλο και με πορτοκαλί χρώμα αυτές που αντιστοιχούν στον

Maazel. Φαίνεται ότι οι περισσότερες συναυλίες και των δύο μαέστρων περιλαμβάνουν πέντε έργα, ενώ αρκετά συχνά δίνονται και συναυλίες με τέσσερα έργα.

Ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο αφορά τη συχνότητα με την οποία οι δύο μαέστροι παρουσίαζαν διαφορετικά κομμάτια. Όπως φάνηκε εξετάζοντας τη συχνότητα εμφάνισης συνθετών στις περιόδους των δύο μαέστρων, ο Μητρόπουλος παρουσίαζε διαφορετικούς συνθέτες πιο συχνά από τον Maazel. Ωστόσο, δε φαίνεται να ισχύει το ίδιο και για τη συχνότητα με την οποία παρουσίαζαν διαφορετικά κομμάτια. Η σχετική συχνότητα εμφάνισης διαφορετικών κομματιών προκύπτει από το λόγο των διαφορετικών κομματιών προς τις συνολικές εκτελέσεις του κάθε μαέστρου. Συνεπώς, διαιρώντας τα εβδομήντα πέντε διαφορετικά έργα που παρουσίασε ο Μητρόπουλος στις περιόδους του προς τις τετρακόσιες-δεκαέξι εκτελέσεις τους, προκύπτει ότι η συχνότητα εμφάνισης διαφορετικών έργων είναι 0.18, ενώ διαιρώντας τα εκατόν σαράντα εννέα διαφορετικά έργα που παρουσίασε ο Maazel προς τις εξακόσιες εξήντα επτά εκτελέσεις τους προκύπτει ότι η συχνότητα εμφάνισης διαφορετικών έργων είναι 0.22. Για παράδειγμα, στις εκατό εκτελέσεις του Μητρόπουλου στις περιόδους του με τη ΦΟΝΥ αυτό σημαίνει ότι θα παρουσιάζονταν δεκαοκτώ διαφορετικά έργα, ενώ στις εκατό εκτελέσεις του Maazel είκοσι δύο. Η σχετική συχνότητα εμφάνισης διαφορετικών έργων είναι αναπόφευκτο να είναι μεγαλύτερη από τη σχετική συχνότητα εμφάνισης διαφορετικών συνθετών, καθώς από αρκετούς συνθέτες παρουσιάστηκαν περισσότερα του ενός έργα. Ένα ακόμη χαρακτηριστικό που αναδεικνύει την τάση του Maazel να παρουσιάζει περισσότερα διαφορετικά έργα από το Μητρόπουλο είναι το ποσοστό των έργων που εκτελέστηκαν μόνο από μία έως τρεις φορές. Συγκεκριμένα, τα έργα που εκτελέστηκαν μόνο μία έως τρεις φορές στις περιόδους του Μητρόπουλου αποτελούν το 52% των συνολικών έργων, ενώ αντίστοιχα αποτελούν το 67% των συνολικών έργων του Maazel.

Παρ' όλα αυτά, οι δύο μαέστροι φαίνεται ότι συνέκλιναν ως προς το ποσοστό των κομματιών που αντιστοιχεί σε κάθε μουσική περίοδο. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, οι περισσότεροι συνθέτες που παρουσιάστηκαν στις περιόδους των δυο μαέστρων ανήκουν στον 20ό αιώνα. Ωστόσο, τόσο ο Μητρόπουλος, όσο και ο Maazel φαίνεται ότι παρουσίασαν περισσότερα κομμάτια των συνθετών της περιόδου του Ρομαντισμού. Συγκεκριμένα, ο Μητρόπουλος παρουσίασε τριάντα -τρία κομμάτια της περιόδου του Ρομαντισμού, αποτελώντας το 46% των εβδομήντα ένα κομματιών –χωρίς να υπολογίζονται οι τέσσερις Εθνικοί Ύμνοι– ενώ τα είκοσι τρία κομμάτια που γράφτηκαν κατά τον 20ό αιώνα αποτελούν το 32% του συνόλου των κομματιών που παρουσίασε στις περιόδους του με τη ΦΟΝΥ. Παρομοίως, από τα εκατόν σαράντα τέσσερα κομμάτια που παρουσίασε ο Maazel στις περιόδους του με τη ΦΟΝΥ –εξαιρουμένων των Εθνικών Ύμνων και του ενός παραδοσιακού

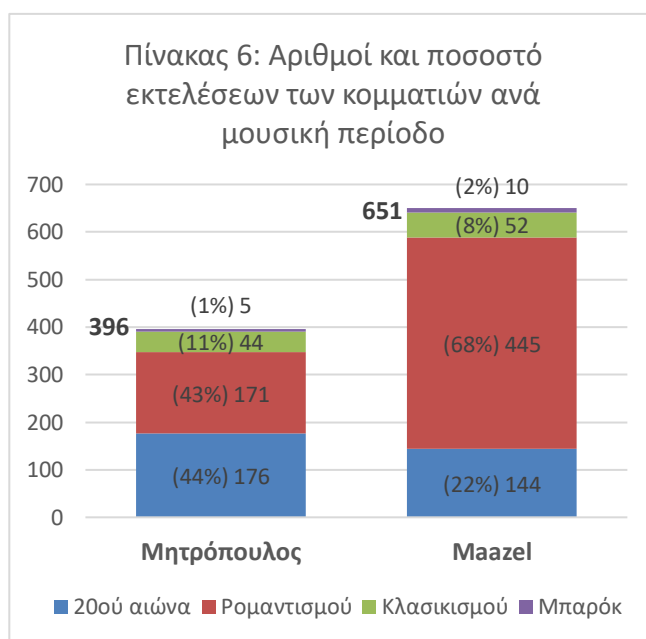
Κορεάτικου κομματιού– το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα εβδομήντα οκτώ έργα της περιόδου του Ρομαντισμού, αποτελώντας το 54%, ενώ τα σαράντα πέντε κομμάτια γραμμένα κατά τον 20ό αιώνα αποτελούν το 31% του συνόλου των κομματιών. Ο Πίνακας 5

παρουσιάζει αναλυτικά τον αριθμό των διαφορετικών κομματιών που αντιστοιχούν σε κάθε μουσική περίοδο, καθώς και το ποσοστό τους στο σύνολο των κομματιών που παρουσίασε ο κάθε μαέστρος. Όπως φανερώνεται στον πίνακα, το ποσοστό των κομματιών που αναλογεί σε κάθε μουσική περίοδο είναι παρόμοιο και για τους δυο μαέστρους σε όλες τις μουσικές περιόδους και μειώνεται σταδιακά από την περίοδο Ρομαντισμό, στον 20ό αιώνα, ύστερα στον Κλασικισμό, ενώ το μικρότερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα έργα της περιόδου το Μπαρόκ. Συμπεραίνεται επομένως, ότι ο Μητρόπουλος και ο Maazel έκαναν παρόμοιες επιλογές όσον αφορά τη μουσική περίοδο των έργων που επέλεξαν να παρουσιάσουν στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ.

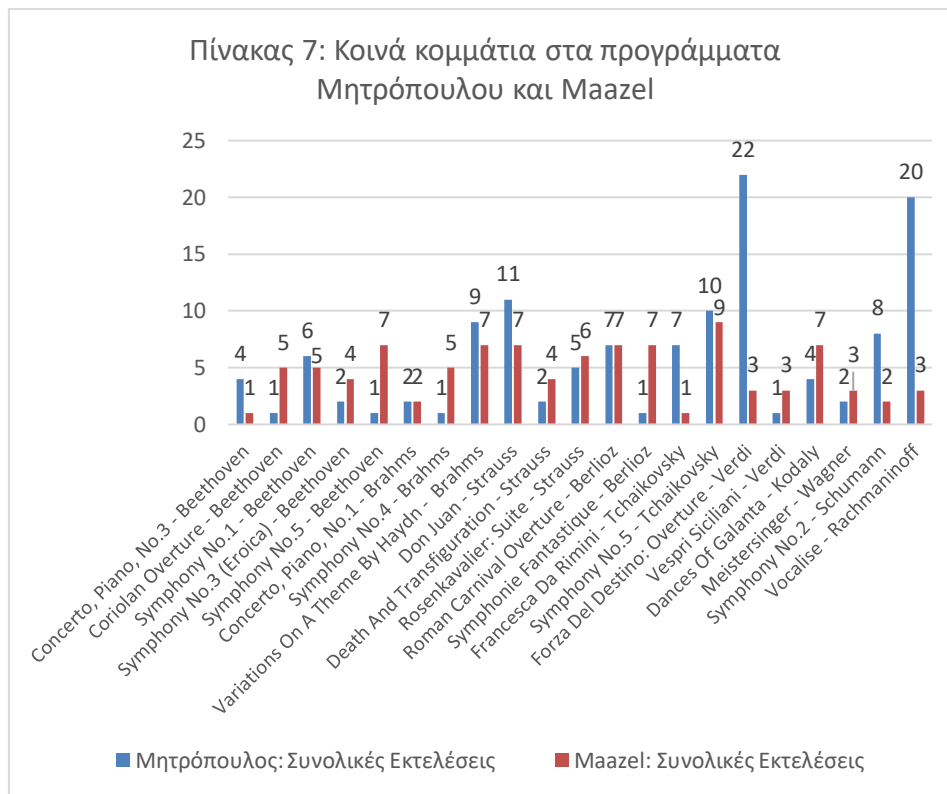
Οι φορές όμως που παρουσιάστηκαν τα έργα διαφέρουν μεταξύ τους, αφού κάποια έργα εκτελούνταν περισσότερες φορές, ενώ κάποια άλλα λιγότερες. Εξετάζοντας τις φορές που παρουσιάστηκε το κάθε έργο ως προς τη μουσική περίοδο στην οποία ανήκει, αναδύονται εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία. Αρχικά, φαίνεται ότι ενώ στις περιοδείες του Μητρόπουλου τα έργα της περιόδου του Ρομαντισμού είναι περισσότερα αυτών του 20ού αιώνα, τα έργα του 20ού αιώνα παρουσιάστηκαν αρκετές φορές, ώστε υπερέβησαν οριακά τις παρουσιάσεις των έργων του Ρομαντισμού. Συγκεκριμένα, τα έργα του 20ού αιώνα παρουσιάστηκαν εκατόν εβδομήντα έξι φορές αποτελώντας το 44% των τριακοσίων ενενήντα έξι εκτελέσεων –εξαιρουμένων των είκοσι εκτελέσεων των Εθνικών Ύμνων– ενώ τα έργα του

Ρομαντισμού παρουσιάστηκαν εκατόν εβδομήντα μία φορές, αποτελώντας το 43% των συνολικών εκτελέσεων. Αντιθέτως, ο Maazel παρουσίασε περισσότερες φορές τα έργα της περιόδου του Ρομαντισμού, σε βαθμό που παρουσιάστηκαν περισσότερες από τις τριπλάσιες

φορές από τα έργα του 20ού αιώνα, αφού αυτά εκτελέστηκαν εκατόν σαράντα τέσσερις φορές, αποτελώντας το 22% των εξακοσίων πενήντα μία εκτελέσεων –εξαιρουμένων των δεκαέξι εκτελέσεων των πέντε Εθνικών Ύμνων και του παραδοσιακού Κορεάτικου κομματιού– ενώ τα έργα του Ρομαντισμού εκτελέστηκαν τετρακόσιες σαράντα πέντε φορές, αποτελώντας το 68% των συνολικών εκτελέσεων. Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει αναλυτικά τις φορές που παρουσιάστηκαν συνολικά τα κομμάτια από κάθε μουσική περίοδο, καθώς και το ποσοστό τους επί του συνόλου των εκτελέσεων του κάθε μαέστρου. Φαίνεται πως οι φορές που ο Μητρόπουλος παρουσίασε στις περιοδείες του με τη ΦΟΝΥ έργα του Ρομαντισμού και του 20ού αιώνα ήταν παρόμοιες, ενώ αντίθετα, ο Maazel παρουσίασε σημαντικά περισσότερες φορές έργα του Ρομαντισμού. Ωστόσο, τα έργα του Κλασικισμού και του Μπαρόκ παρουσιάστηκαν παρόμοιες φορές και από τους δύο μαέστρους στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ, καταλαμβάνοντας αρκετά μικρά ποσοστά στο σύνολο των εκτελέσεων τους. Επομένως, ο Μητρόπουλος και ο Maazel διαφέρουν ως προς τις φορές που παρουσίασαν τα έργα του Ρομαντισμού και του 20ού αιώνα, ενώ ομοιάζουν ως προς τις φορές που παρουσίασαν έργα του Κλασικισμού και του Μπαρόκ.

Όσον αφορά τα κομμάτια που συνολικά παρουσίασε ο Maazel και ο Μητρόπουλος, φαίνεται ότι είκοσι ένα από αυτά παρουσιάστηκαν και από τους δύο. Ο Πίνακας 7 παρουσιάζει αυτά τα είκοσι ένα κοινά κομμάτια στα προγράμματα των δύο μαέστρων στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ, καθώς και τον αριθμό εκτελέσεων του κάθε κομματιού. Χαρακτηριστικό είναι

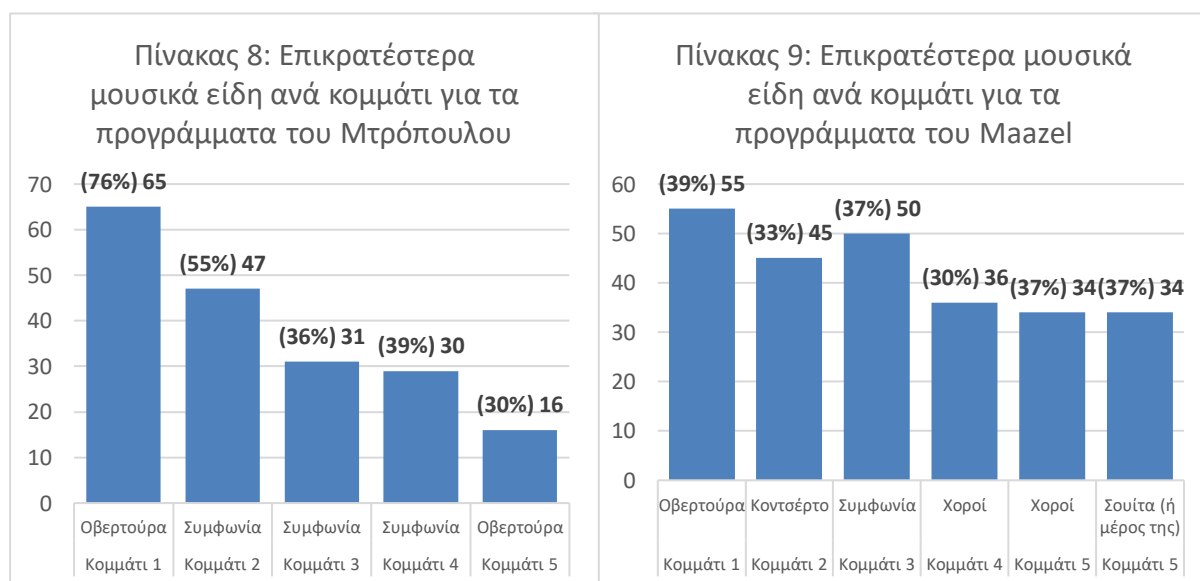

ότι πέντε από αυτά ανήκουν στον Beethoven, αναδεικνύοντας τη διαχρονικότητα τόσο των κομματιών όσο και του συνθέτη, ενώ παρουσιάστηκαν τρία κοινά κομμάτια του Brahms και του Richard Strauss. Επίσης, οι δύο μαέστροι στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ φαίνεται ότι παρουσίασαν δύο ίδια κομμάτια των Berlioz, Tchaikovsky και Verdi, ενώ από τους Kodaly, Wagner, Schumann και Rachmaninoff παρουσίασαν ένα κοινό κομμάτι.

Από αυτά τα είκοσι ένα κομμάτια τρία παίχτηκαν και από τους δύο μαέστρους εκτός του προγράμματος της συναυλίας, ως encore. Πρόκειται για το *Forza del Destino* του Verdi, το *Roman Carnival Overture* του Berlioz, καθώς και για την ορχηστρική εκδοχή του *Vocalise* του Rachmaninoff. Εντυπωσιακή είναι η σύμπτωση σχετικά με το *Roman Carnival Overture*, καθώς παρουσιάστηκε και από τους δύο μαέστρους επτά φορές συνολικά και μια φορά ως encore. Αντιθέτως, τα άλλα δυο κομμάτια δεν παρουσιάζουν κάποια ομοιότητα ως προς τον αριθμό των εκτελέσεων, ενώ το *Vocalise* παρουσιάστηκε μόνο ως encore από τον Maazel, χωρίς να ενταχθεί ποτέ στο πρόγραμμα της συναυλίας.

4.4. Μουσικά Έιδη

Ενδιαφέρουσες ομοιότητες και διαφορές μεταξύ των δύο μαέστρων αναδεικνύονται και σχετικά με τα μουσικά είδη που παρουσίασαν στα προγράμματά τους στις περιόδους με τη ΦΟΝΥ. Τόσο ο Μητρόπουλος, όσο και ο Maazel φαίνεται ότι ξεκινούσαν τα περισσότερα προγράμματά τους με μια Οβερτούρα, ακολουθώντας την τάση του 20ού αιώνα, κατά την οποία, σύμφωνα με τον Κώστιο,¹⁷² οι περισσότερες ορχηστρικές συναυλίες ξεκινούσαν με μια Οβερτούρα, συνεχίζονταν με ένα Κοντσέρτο ως δεύτερο κομμάτι και ακολουθούσε μια Συμφωνία ως τρίτο κομμάτι. Πράγματι, εξετάζοντας τα μουσικά είδη των κομματιών που παρουσίασε ο Maazel στις περιόδους του φαίνεται ότι ως δεύτερο κομμάτι εμφανιζόταν πιο συχνά το Κοντσέρτο, ενώ ως τρίτο κομμάτι πιο συχνά εμφανιζόταν η Συμφωνία. Ωστόσο, ο Μητρόπουλος παρουσίασε πιο συχνά Συμφωνίες στα προγράμματά του, όχι μόνο ως τρίτο, αλλά και ως δεύτερο και τέταρτο κομμάτι. Οι Πίνακες 8 και 9 απεικονίζουν τα μουσικά είδη που παρουσιάστηκαν πιο συχνά ανά κομμάτι για τα προγράμματα των συναυλιών του Μητρόπουλου και του Maazel αντίστοιχα, καταγράφοντας τον αριθμό εκτελέσεων του κάθε μουσικού είδους για κάθε κομμάτι στο πρόγραμμα, ενώ μέσα σε παρένθεση δίνεται και το ποσοστό των εκτελέσεων αυτού του μουσικού είδους επί του συνόλου των εκτελέσεων ανά

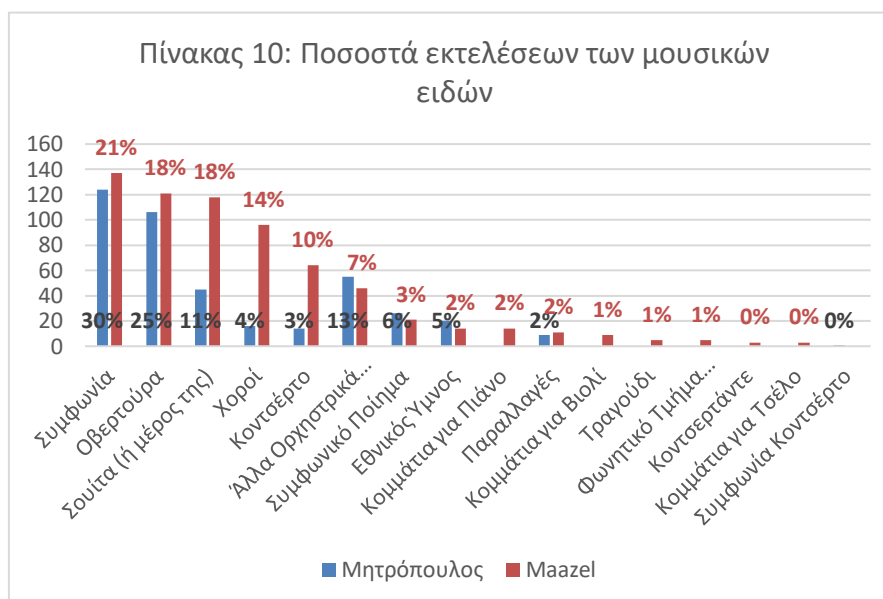
κομμάτι. Οι δύο μαέστροι παρουσίασαν συνολικά μέχρι εννέα κομμάτια στα προγράμματα των περιόδων τους, αλλά στους Πίνακες 8 και 9 λαμβάνονται υπόψιν μόνο τα κομμάτια ένα έως πέντε, καθώς οι συναυλίες που είχαν παραπάνω κομμάτια δεν ήταν αρκετές για να παρουσιάσουν κάποια τάση ως προς τα μουσικά είδη. Όπως φαίνεται από τους πίνακες, οι

¹⁷² Κώστιος, ό.π., σ. 272.

Χοροί παρουσιάστηκαν τις περισσότερες φορές ως τέταρτο κομμάτι στις περιοδείες του Maazel, ενώ ως πέμπτο κομμάτι μοιράστηκαν τις περισσότερες εκτελέσεις με τη Σουίτα ή μερών της. Αντιθέτως, ο Μητρόπουλος ως τέταρτο κομμάτι παρουσίαζε πιο συχνά Συμφωνίες, ενώ ως πέμπτο κομμάτι πιο συχνά ακούγονταν Οβερτούρες. Επίσης, φαίνεται πως Μητρόπουλος παρουσίαζε αρκετά πιο συχνά από τον Maazel μια Οβερτούρα ως πρώτο κομμάτι στις συναυλίες του, καθώς οι εξήντα πέντε φορές που ξεκίνησε το πρόγραμμά του με Οβερτούρα αποτελούν το 76% των ογδόντα έξι συναυλιών που έδωσε, ενώ οι πενήντα πέντε εκτελέσεις Οβερτούρας στα προγράμματα του Maazel αποτελούν το 39% των εκατόν σαράντα μία εκτελέσεων. Το ίδιο φαίνεται να ισχύει και για το δεύτερο κομμάτι στα προγράμματα του Μητρόπουλου, όπου οι Συμφωνίες αποτελούν το 55% των ογδόντα έξι εκτελέσεων, ενώ στα προγράμματα του Maazel τα Κοντσέρτα που εμφανίζονται πιο συχνά ως δεύτερο κομμάτι αποτελούν το 33% των εκατόν τριάντα επτά εκτελέσεων. Επομένως, συνάγεται ότι ο Μητρόπουλος ήταν πιο σταθερός από τον Maazel ως προς τα μουσικά είδη των πρώτων και δεύτερων κομματιών που παρουσίαζε στις συναυλίες των περιοδειών του με τη ΦΟΝΥ.

Ένα χαρακτηριστικό ως προς το οποίο φαίνεται να διαφέρουν οι δύο μαέστροι είναι η ποικιλία των μουσικών ειδών που παρουσίασαν στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ. Συγκεκριμένα, τα μουσικά είδη που παρουσίασε ο Μητρόπουλος φαίνεται πως είναι λιγότερα από αυτά που παρουσίασε ο Maazel. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο Maazel παρουσίασε και φωνητική μουσική στις συναυλίες του, κάτι που δεν φαίνεται να έκανε ο Μητρόπουλος. Επομένως, στα μουσικά είδη που παρουσιάστηκαν από τον Maazel εντάσσεται το Τραγούδι, καθώς και το Φωνητικό Τμήμα Όπερας. Επίσης, στις περιοδείες του Maazel με τη ΦΟΝΥ παρουσιάστηκαν και σολιστικά έργα, τα οποία παίχτηκαν ως encore από τους σολίστες των κοντσέρτων της συναυλίας, κάτι που φαίνεται δεν έγινε ποτέ στις περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ. Συνεπώς, στα μουσικά είδη των περιοδειών του Maazel προστίθενται και τα κομμάτια για σόλο όργανο ως Κομμάτια για Πιάνο, Κομμάτια για Βιολί και Κομμάτια για Τσέλο, ανάλογα με το σολιστικό όργανο. Τα υπόλοιπα μουσικά είδη που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι φαίνεται πως είναι όμοια, με εξαίρεση την προσθήκη ενός κομματιού εν είδει Κοντσερτάντε που έκανε ο Maazel και την προσθήκη ενός κομματιού εν είδει Συμφωνίας Κοντσέρτο που έκανε ο Μητρόπουλος. Ο Πίνακας 10 παρουσιάζει τα ποσοστά των συνολικών εκτελέσεων του κάθε μουσικού είδους από τον κάθε μαέστρο, απεικονίζοντας με μπλε χρώμα τις εκτελέσεις στις περιοδείες του Μητρόπουλου και με πορτοκαλί χρώμα τις εκτελέσεις στις περιοδείες του Maazel. Τα ποσοστά που αφορούν στο Μητρόπουλο γράφονται στο κάτω μέρος της μπάρας με μαύρο χρώμα, ενώ τα ποσοστά που αφορούν στο Maazel γράφονται πάνω από τη μπάρα με πορτοκαλί χρώμα. Χαρακτηριστικό

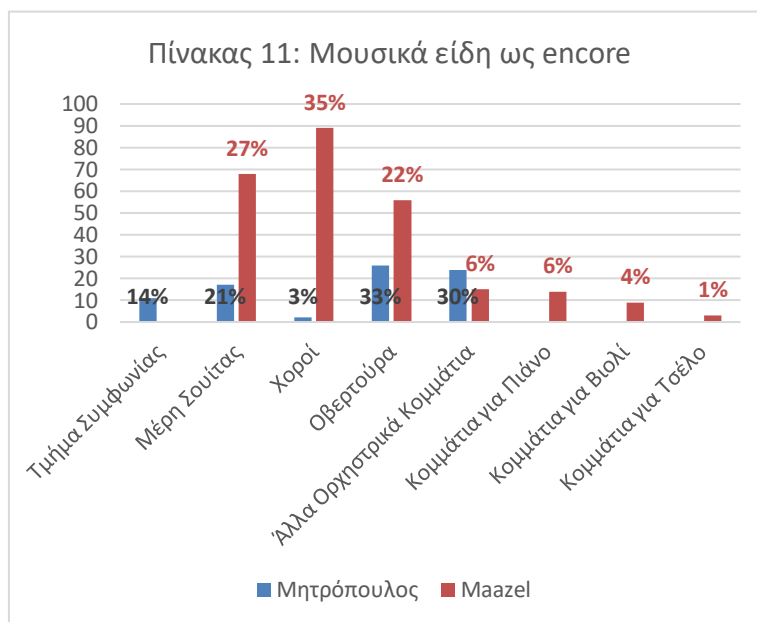
είναι ότι στις περιοδείες του Maazel κανένα μουσικό είδος δεν ξεπερνά το 21% των συνολικών εκτελέσεων, ενώ αντίθετα, στις περιοδείες του Μητρόπουλου η Συμφωνία και η Οβερτούρα

αποτελούν το 30% και το 25% αντίστοιχα των συνολικών εκτελέσεων. Επίσης, εντυπωσιακή είναι και η διαφορά που παρουσιάζουν οι δύο μαέστροι ως προς την εκτέλεση των μουσικών ειδών της Σουίτας –ή τμημάτων της– των χορών και του Κοντσέρτου, καθώς σε όλες τις περιπτώσεις ο Maazel παρουσιάζει το κάθε είδος σημαντικά περισσότερες φορές στις περιοδείες του από τον Μητρόπουλο. Επομένως, γίνεται αντιληπτό ότι ο Maazel παρουσίασε περισσότερα μουσικά είδη στις περιοδείες του και ότι ενώ μερικά είδη τα παρουσίασε σημαντικά περισσότερες φορές, κανένα δεν ξεπέρασε το 21% των συνολικών εκτελέσεων.

Τέλος, ένα ακόμη στοιχείο σχετικά με τα μουσικά είδη έχει να κάνει με τις επιλογές των μαέστρων στα encores. Όπως προαναφέρθηκε, ο στις περιοδείες του Maazel ήταν φορές που οι σολίστες των Κοντσέρτων παρουσίασαν ως encore ένα κομμάτι για σόλο όργανο, γεγονός που φαίνεται ότι δε συνέβη ποτέ στις περιοδείες του Μητρόπουλου με τη ΦΟΝΥ, αποτελώντας μια σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο μαέστρων. Επίσης, αξιοσημείωτο είναι ότι οι ογδόντα εκτελέσεις encore που πραγματοποιήθηκαν στις περιοδείες του Μητρόπουλου αποτελούν το 19% των τετρακοσίων δεκαέξι συνολικών εκτελέσεων, ενώ οι διακόσιες πενήντα τέσσερις εκτελέσεις encore στις περιοδείες του Maazel αντιστοιχούν στο 38% των εξακοσίων εξήντα επτά συνολικών εκτελέσεων. Αυτή η σημαντική διαφορά ως προς τις εκτελέσεις encore των δυο μαέστρων δείχνει ότι ο Maazel παρουσίαζε κομμάτια ως encore αρκετά πιο συχνά από τον Μητρόπουλο. Πράγματι, εξετάζοντας πιο αναλυτικά τα προγράμματα των δυο μαέστρων στις περιοδείες τους με τη ΦΟΝΥ, φαίνεται ότι ο Maazel παρουσίαζε encores τόσο στο τέλος της συναυλίας, όσο και πριν από το διάλειμμα, κάτι που ο Μητρόπουλος έκανε μόνο μια φορά, στις είκοσι μια Απριλίου το 1955 στο Kansas. Επίσης, ο

Μητρόπουλος στις περιόδους του το 1947 και το 1951 δεν παρουσίασε κανένα έργο ως encore, ενώ ο Maazel σε όλες του τις συναυλίες παρουσίασε τουλάχιστον ένα έργο ως encore. Ο Πίνακας 11 απεικονίζει τα μουσικά είδη που έπαιξε ο κάθε μάεστρος ως encore, με μπλε χρώμα για το Μητρόπουλο και με πορτοκαλί χρώμα για το Maazel, αναγράφοντας και το ποσοστό των εκτελέσεων που καταλαμβάνει το κάθε είδος επί του συνόλου των εκτελέσεων encore. Τα

ποσοστά για το Μητρόπουλο γράφονται με μαύρο χρώμα στο κάτω μέρος της μπάρας, ενώ για τον Maazel γράφονται με πορτοκαλί χρώμα στο πάνω μέρος της μπάρας, ώστε να διευκολύνεται η ανάγνωση του πίνακα. Παρατηρείται ότι το πιο συχνά εμφανιζόμενο είδος στα encores του Μητρόπουλου ήταν η Οβερτούρα, ενώ αντίθετα, στα encores του Maazel ήταν οι Χοροί, τους οποίους ο Μητρόπουλος ενέταξε αρκετά φειδωλά στα encores του, καθώς αποτελούν μόνο το 3% των ογδόντα encore εκτελέσεων. Επίσης, τόσο ο Μητρόπουλος, όσο και ο Maazel παρουσίασαν αρκετές φορές μέρη μιας Σουίτας, ενώ ο Μητρόπουλος παρουσίασε αρκετές φορές και μέρη Συμφωνίας –συγκεκριμένα, το *Valse* από τη *Συμφωνία Αρ.5* του Tchaikovsky, καθώς και το *Finale* από τη *Συμφωνία Αρ.1* του Beethoven.

4.5. Συμπεράσματα

Στην τελευταία αυτή ενότητα του κεφαλαίου συνοψίζονται τα κυριότερα στοιχεία που αναδύθηκαν από τη σύγκριση του ρεπερτορίου του Μητρόπουλου και του Maazel στις περιόδους τους με τη ΦΟΝΥ. Συγκεκριμένα, ο Μητρόπουλος πραγματοποίησε τις ογδόντα έξι συναυλίες των περιόδων του μεταξύ 1947 και 1958, ενώ ο Maazel μεταξύ 2002 και 2009 πραγματοποίησε εκατόν σαράντα μία συναυλίες στις περιόδους του. Το μεγαλύτερο μέρος των συναυλιών του Μητρόπουλου δόθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, ήτοι το 56%, ενώ αντιθέτως,

οι περισσότερες συναυλίες του Maazel δόθηκαν στην Ευρώπη, ήτοι το 46%, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες δόθηκε το μικρότερο μέρος των συναυλιών του, αποτελώντας το 26%.

Οι δύο μαέστροι φαίνεται πως συγκλίνουν σχετικά με το ποσοστό των συνθετών που ανήκε σε κάθε μουσική περίοδο. Τόσο ο Μητρόπουλος, όσο και ο Maazel παρουσίασαν περισσότερους συνθέτες του 20ού αιώνα, λίγο λιγότερου από την περίοδο του Ρομαντισμού, ενώ οι συνθέτες του Κλασικισμού και του Μπαρόκ ήταν σημαντικά λιγότεροι, στα προγράμματα του Maazel ειδικά, ο ένας συνθέτης της περιόδου του Μπαρόκ ακούστηκε μόνο ως *encore* από τους σολίστες των Κοντσέρτων. Επίσης, από τους σαράντα συνθέτες που παρουσίασε ο Μητρόπουλος και τους εβδομήντα ένα που παρουσίασε ο Maazel, οι δεκαοκτώ παίχτηκαν και από τους δύο, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι εκτέλεσαν και τα ίδια έργα αυτών των συνθετών.

Σχετικά με τα έργα που παρουσίασαν οι δύο μαέστροι, ξεχωρίζουν αρκετές σημαντικές πληροφορίες. Αρχικά, φαίνεται ότι από τα εβδομήντα ένα έργα που εκτέλεσε ο Μητρόπουλος και τα εκατόν σαράντα τέσσερα που εκτέλεσε ο Maazel –εξαιρουμένων των Εθνικών Ύμνων– τα είκοσι ένα εκτελέστηκαν και από τους δύο. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι πέντε από αυτά ανήκαν στον Beethoven, αναδεικνύοντας τη διαχρονικότητα των έργων του συνθέτη. Ένα επιπλέον ενδιαφέρον στοιχείο αφορά στις περιόδους των έργων που εκτελέστηκαν. Συγκεκριμένα, Μητρόπουλος και Maazel αμφότεροι φαίνεται ότι στα προγράμματά τους ενέταξαν περισσότερους συνθέτες από την περίοδο του Ρομαντισμού, αποτελώντας το 46% των έργων στα προγράμματα του Μητρόπουλου και το 54% σε αυτά του Maazel. Ωστόσο, οι δύο μαέστροι διαφέρουν ως προς τις φορές που εκτέλεσαν τα έργα από κάθε μουσική περίοδο. Ο Μητρόπουλος φαίνεται ότι μοίρασε τις εκτελέσεις του ισομερώς μεταξύ των έργων του 20ού αιώνα και του Ρομαντισμού –ωστόσο παίζοντας περισσότερες φορές τα έργα του 20ού αιώνα, αφού ήταν λιγότερα σε αριθμό αλλά οι εκτελέσεις τους οριακά ξεπέρασαν αυτές των έργων του Ρομαντισμού– καθώς αυτά αποτελούν το 44% και το 43% των συνολικών εκτελέσεων αντίστοιχα. Από την άλλη ο Maazel εκτέλεσε σημαντικά περισσότερες φορές τα έργα του Ρομαντισμού, αποτελώντας το 68% των συνολικών εκτελέσεων, ενώ οι εκτελέσεις των έργων του 20ού αιώνα αποτελούν το 22% των εκτελέσεων.

Όσον αφορά τα μουσικά είδη των έργων, τα προγράμματα των δύο μαέστρων παρουσιάζουν τόσο ομοιότητες όσο και διαφορές. Συγκεκριμένα, φαίνεται ότι και οι δύο μαέστροι ως πρώτο κομμάτι εκτελούσαν μια Οβερτούρα, με τον Μητρόπουλο ωστόσο να την ενέτασσε αρκετά πιο συχνά, αποτελώντας το 76% των έργων με τα οποία ξεκινούσαν οι συναυλίες του, ενώ στις συναυλίες του Maazel η Οβερτούρα εκτελούνταν λιγότερο συχνά, αποτελώντας το 38% των πρώτων κομματιών. Ως δεύτερο και τρίτο κομμάτι ο Μητρόπουλος

εκτελούσε πιο συχνά Συμφωνία, ενώ ο Maazel εκτελούσε Κοντσέρτο και Συμφωνία αντίστοιχα, ακολουθώντας πιο πιστά από το Μητρόπουλο την τάση σε μια συμφωνική συναυλία να παίζεται πρώτα μια Οβερτούρα, στη συνέχεια ένα Κοντσέρτο και ως τρίτο έργο μια Συμφωνία.¹⁷³ Τέλος, ένα ακόμη ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι ο Μητρόπουλος παρουσίαζε πιο συχνά συγκεκριμένα μουσικά είδη, καθώς η Οβερτούρα και η Συμφωνία αποτελούν το 30% και το 25% αντίστοιχα των συνολικών εκτελέσεων, ενώ στα προγράμματα του Maazel τα υψηλότερα ποσοστά εκτελέσεων των μουσικών ειδών καταλαμβάνουν η Συμφωνία και η Σουίτα –ή τμήματά της– αποτελώντας το 21% και το 18% αντίστοιχα των συνολικών εκτελέσεων.

¹⁷³ Κώστιος, ό.π., σ. 272.

Επίλογος

Με τη σύγκριση του ρεπερτορίου των δύο μαέστρων ολοκληρώνεται η παρούσα έρευνα, σκοπός της οποίας ήταν να διερευνήσει εάν υπάρχουν διαφορές στη διαμόρφωση των προγραμμάτων των συναυλιών του Μητρόπουλου και του Maazel κατά τις περιόδους τους με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης. Πράγματι, όπως αναπτύχθηκε αναλυτικά στο τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας, οι δύο μαέστροι παρουσίαζαν ενδιαφέρουσες διαφορές, αλλά και ομοιότητες, η θεώρηση των οποίων δημιουργεί μια πληρέστερη εικόνα για τις προτιμήσεις και το καλλιτεχνικό όραμα κάθε μαέστρου. Επίσης, όπως αποκαλύφθηκε από την εξέταση των πηγών για την προσωπικότητα και το όραμα των δύο μαέστρων, τόσο ο Μητρόπουλος, όσο και ο Maazel έβλεπαν τη μουσική ως ένα μέσο εκπαίδευσης, προσπαθώντας να τη χρησιμοποιήσουν για την εξέλιξη του κοινού και των μουσικών της εκάστοτε ορχήστρας που διηύθυναν. Η προσπάθεια αυτή ίσως διαφαίνεται και στο ρεπερτόριο που εξετάστηκε στην παρούσα εργασία, καθώς και οι δύο μαέστροι φαίνεται να ανανέωναν συνεχώς το ρεπερτόριο τους, παρουσιάζοντας μικρή απόκλιση ως προς τη μεταξύ τους σχετική συχνότητα εμφάνισης νέων έργων –Μητρόπουλος: 0.18, Maazel: 0.22– γεγονός που μάλλον αποτελεί ομοιότητα παρά διαφορά στη διαμόρφωση των προγραμμάτων τους.

Συζητώντας τα αποτελέσματα της έρευνας με φιλικά πρόσωπα προέκυψαν μερικές σκέψεις, οι οποίες πιστεύω αξίζουν να αναφερθούν. Δεν ήταν λίγες οι φορές που εκλάμβανα ότι τα άτομα στα οποία παρουσίαζα μερικές διαφορές που αναδύθηκαν στη διαμόρφωση των προγραμμάτων των δύο μαέστρων, ερμήνευαν αυτές τις διαφορές σαν να ήταν αποτέλεσμα των διαφορετικών εποχών στις οποίες δραστηριοποιήθηκε ο Μητρόπουλος –1947 έως 1957– και ο Maazel –2002 έως 2009– γενικεύοντας μάλιστα τα αποτελέσματα σε περιπτώσεις πέρα των δύο μαέστρων. Για παράδειγμα, η τάση του Μητρόπουλου να εκτελεί πιο συχνά έργα του 20ού αιώνα σε σχέση με τον Maazel ερμηνεύτηκε ως «άρα όσο περνάνε τα χρόνια τα έργα των συνθετών του 20ού αιώνα εκτελούνται με μικρότερη συχνότητα». Αυτός ο ισχυρισμός αποτελεί γενίκευση, που μάλιστα αποδίδει αιτιότητα στην εποχή που δραστηριοποιείται ένας μαέστρος, καθιστώντας την υπαίτια για την αλλαγή στην τάση εκτέλεσης έργων του 20ού αιώνα. Κάτι τέτοιο σε καμία περίπτωση δεν υποστηρίζεται από τα δεδομένα της έρευνας, καθώς σκοπός της δεν ήταν ούτε να αναδείξει πως αλλάζουν γενικά οι τάσεις εκτέλεσης έργων στις συμφωνικές συναυλίες ανά εποχή, ούτε να εξετάσει αν υπάρχει αιτιακή σχέση μεταξύ της εποχής δραστηριοποίησης ενός μαέστρου και της συχνότητας εκτέλεσης έργων συγκεκριμένης μουσικής περιόδου. Για την υποστήριξη τέτοιων γενικών ισχυρισμών απαιτείται εξαιρετικά μεγαλύτερος όγκος δεδομένων, ενώ οι αιτιακοί ισχυρισμοί υποστηρίζονται μόνο μέσω

διεξαγωγής πειραμάτων,¹⁷⁴ κάτι που στη προκειμένη περίπτωση είναι πραγματικά αδύνατο, καθώς δεν μπορούν αν δημιουργηθούν πειραματικές συνθήκες για όλους τους παράγοντες του 20ού αιώνα που ενδεχομένως να συνέβαλαν στη διαμόρφωση των προγραμμάτων των συναυλιών.

Η διερεύνηση όμως των κοινωνικών-οικονομικών-πολιτικών συνθηκών της εποχής που ο Μητρόπουλος και ο Maazel ήταν αρχιμουσικοί στη Φιλαρμονική της Νέας Υόρκης θα αποτελούσε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον θέμα για μελλοντικές έρευνες. Τα στοιχεία που θα αναδύονταν από μια τέτοια έρευνα θα ήταν εξαιρετικά διαφωτιστικά, καθώς θα μελετούσαν το ρεπερτόριο των δύο μαέστρων ενταγμένα στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο της εκάστοτε εποχής. Η αλήθεια είναι ότι θα επρόκειτο για ένα πραγματικά μεγαλεπήβολο ερευνητικό εγχείρημα, για το οποίο ενδεχομένως να υπάρχουν ελάχιστε πηγές, οι οποίες μάλιστα να μην είναι εύκολα προσβάσιμες. Τα αποτελέσματα μιας τέτοιας έρευνας ίσως ανέδυναν πλευρές της κοινωνίας που σχετίζονται με το μουσικό γίγνεσθαι, σε καμία περίπτωση όμως δε θα μπορούσαν να αναδείξουν αιτιακές σχέσεις μεταξύ των κοινωνικών συνθηκών και της διαμόρφωσης του ρεπερτορίου των συμφωνικών συναυλιών.

Ελπίζω η παρούσα εργασία να συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση του ρεπερτορίου του Μητρόπουλου και του Maazel στις περιοδείες τους με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης και στην ανάδειξη των διαφορών και ομοιοτήτων μεταξύ τους.

¹⁷⁴ Alan Chalmers, *What is this thing called science?*, Hackett Publishing Company, Cambridge 1999 (third edition) [first edition: 1976], σ. 200.

Βιβλιογραφία

- Yannis Belonis, “Dimitri Mitropoulos’ lonesome passage to modern music”, *Musicology* 8, 2008, σ. 45-54.
- Ralph Blumenthal και Doreen Carvajal, “Musicians sing out and philharmonic listens”, *The New York Times*, 5 Φεβρουαρίου 2001, <https://www.nytimes.com/2001/02/05/arts/musicians-sing-out-and-philharmonic-listens.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).
- Vera Brodsky Lawrence, *Strong on music: The New York music scene in the days of George Templeton Strong, 1836-1875*, Volume 1, Oxford University Press, New York 1988.
- John Canarina, *The New York Philharmonic: From Bernstein to Maazel*, Amadeus Press, Milwaukee 2010. [https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&npp:EventTypeName_facet\[0\]=Tour](https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&npp:EventTypeName_facet[0]=Tour) (τελευταία πρόσβαση: 12.05.2019).
- Alan Chalmers, *What is this thing called science?*, Hackett Publishing Company, Cambridge 1999 (third edition) [first edition: 1976].
- Bruce Duffie, “Conductor Lorin Maazel: A conversation with Bruce Duffie”, 2010, <http://www.bruceduffie.com/maazel.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).
- Ioannis Fulias, λήμμα “Mitropoulos, Dimitri”, στο *Grove Music Online*, Oxford University Press, 2014, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.18799>, (τελευταία πρόσβαση: 23.12.2019).
- The Maazel Family, “Maestro Lorin Maazel 1930-2014: Biography”, 2016, <https://www.maestromaazel.com/bio> (τελευταία πρόσβαση: 15.04.2019).
- Munich Philharmonic Orchestra, “The history of the Munich Philharmonic” [χ.χ.] <https://www.mphil.de/en/orchestra/orchestra-history.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).
- Ulrich Michels, *Άτλας της μουσικής*, Τόμος 1 (μτφρ. Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής & Ακουστικής), Φίλιππος Νάκας, Αθήνα 1995 [πρωτότυπη έκδοση: *Atlas Musik*, Band 1, D.T.V. & Bärenreiter, München 1985].
- Ulrich Michels, *Άτλας της μουσικής*, Τόμος 2 (μτφρ. Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής & Ακουστικής), Φίλιππος Νάκας, Αθήνα 1995 [πρωτότυπη έκδοση: *Atlas Musik*, Band 2, D.T.V. & Bärenreiter, München 1985].
- New York Philharmonic, “Digital Archives”, [χ.χ.] <https://archives.nyphil.org/> (τελευταία πρόσβαση: 15.05.2019).

- New York Philharmonic, “Digital archives: Mitropoulos”, [χ.χ.] [https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&npp:EventTypeName_facet\[0\]=Tour](https://archives.nyphil.org/index.php/search?search-type=singleFilter&search-text=mitropoulos&search-dates-from&search-dates-to&npp:EventTypeName_facet[0]=Tour) (τελευταία πρόσβαση: 12.05.2019).
- New York Philharmonic, “History: Music Directors”, [χ.χ.] <https://nyphil.org/about-us/history/music-directors> (τελευταία πρόσβαση: 22.03.2019).
- New York Philharmonic, “History: Overview”, [χ.χ.] <https://nyphil.org/about-us/history/overview> (τελευταία πρόσβαση: 18.03.2019).
- New York Philharmonic, “Lorin Maazel Biography”, [χ.χ.] <http://www.nyphil.org/about-us/artists/Lorin-Maazel-1> (τελευταία πρόσβαση 12.05.2019).
- Robin Pogrebin και Allan Kozinn, “Philharmonic moves into a new era”, *The New York Times*, 9 Ιανουαρίου 2002, <https://www.nytimes.com/2002/01/09/arts/philharmonic-moves-into-a-new-era.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).
- Howard Shanet, *Philharmonic: A history of New York’s orchestra*, Doubleday & Company, New York 1975.
- Steven Stucky, “Rhapsodies for orchestra: Program note by the composer”, 2008, <http://www.stevenstucky.com/docs/Rhapsodies-note.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).
- Anthony Tommasini, “Lorin Maazel celebrates himself by conducting his own music”, *The New York Times*, 3 Μαρτίου 2005, <https://www.nytimes.com/2005/03/03/arts/music/lorin-maazel-celebrates-himself-by-conducting-his-own-music.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).
- William R. Trotter, *Priest of music: The life of Dimitri Mitropoulos*, Amadeus Press, Oregon 1995.
- Daniel J. Wakin, “After 45 years, Lorin Maazel is to conduct at the Metropolitan Opera” *The New York Times*, 22 Φεβρουαρίου 2007, <https://www.nytimes.com/2007/02/22/arts/music/22maaz.html?rref=collection%2Fti mestopic%2FNew+York+Philharmonic> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).
- Daniel J. Wakin, “For Maestro Maazel, it’s on the coda”, *The New York Times*, 12 Ιουνίου 2009, <https://www.nytimes.com/2009/06/14/arts/music/14waki.html> (τελευταία πρόσβαση: 17.04.2019).
- Mark Warren, *Democracy and Trust*, Cambridge University Press, Cambridge 1999.

- Lucas Wiegmann, “Star-Dirigent Lorin Maazel tritt zurück”, *Welt*, 12 Ιουνίου 2014, <https://www.welt.de/kultur/buehne-konzert/article128985771/Star-Dirigent-Lorin-Maazel-tritt-zurueck.html> (τελευταία πρόσβαση: 16.04.2019).
- Victor Zarnowitz, *Business cycles: Theory, history, indicators, and forecasting*, University of Chicago Press, Chicago 1992.
- [Αδηλος], λήμμα “Lorin Maazel”, στο: *Enacademic: Academic dictionaries and encyclopedias*, 2010, <http://enacademic.com/dic.nsf/enwiki/189977> (τελευταία πρόσβαση: 15.04.2019).
- [Αδηλος] “Lorin Maazel, ‘inspiring’ conductor who led New York Philharmonic, dies at 84”, *The Star*, 13 Ιουλίου 2014, https://www.thestar.com/entertainment/2014/07/13/lorin_maazel_inspiring_conductor_who_led_new_york_philharmonic_dies_at_84.html (τελευταία πρόσβαση: 17 Απριλίου 2019).
- Έφη Αγραφιώτη, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Αφιέρωμα σε έναν ασκητή του ήχου”, *TAR*, Νοέμβριος 2007, <http://www.tar.gr/content/content.php?id=988> (τελευταία πρόσβαση: 25.03.2019).
- Άρης Γαρουφάλης και Χάρης Ξανθουδάκης, *Ο Δημήτρης Μητρόπουλος και το ωδείο Αθηνών: Το χρονικό και τα τεκμήρια*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2011.
- “Παρασκήνιο: Μικρό αφιέρωμα στον Δημήτρη Μητρόπουλο”, 1979 [οπτικοακουστικό αρχείο], <https://archive.ert.gr/7283/> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).
- Δημήτρης Μητρόπουλος: Η αλληλογραφία του με την Καίτη Κατσογιάννη*, Ίκαρος, Αθήνα 1966.
- Τάσος Κολυδάς, “Το ρεπερτόριο της Φιλαρμονικής Ορχήστρας της Νέας Υόρκης με μαέστρο τον Δημήτρη Μητρόπουλο”, στο: Ιωάννης Φούλιας κ.ά. (επιμ.), *Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Πενήντα χρόνια μετά* (Πρακτικά Συνεδρίου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, 12-13 Νοεμβρίου 2010), Edition Orpheus, Αθήνα 2011, σ. 204-216.
- Δημήτρης Κουγιουμτζής, “Περιγραφική στατιστική”, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης / Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Θεσσαλονίκη 2019, <http://users.auth.gr/~dkugiu/Teach/ElectricEngineer/descriptive.pdf> (τελευταία πρόσβαση 18.05.2019).
- Δημήτρης Μητρόπουλος, “Μια γιορτή του καλού και του ωραίου: Εντυπώσεις και εξομολογήσεις του Δημήτρη Μητρόπουλου”, εφ. *Νέα Εστία* 680, Αθήνα, 1 Νοεμβρίου 1955.

- Απόστολος Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος* (δεύτερη έκδοση) [πρώτη έκδοση: 1985],
Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1995.
- Απόστολος Κώστιος, *Δημήτρης Μητρόπουλος: Κατάλογος έργων*, Ορχήστρα των χρωμάτων,
Αθήνα 1996.
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Έργα για πιάνο και ορχήστρα”,
3 Μαΐου 2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info3repertoriosolist.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Ορχήστρες που έπαιξαν υπό τη
διεύθυνση του Μητρόπουλου”, 3 Μαΐου 2010,
<https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info2orchistresypo.html>
(τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Παγκόσμιες πρώτες
εκτελέσεις”, 3 Μαΐου 2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info4pagosmiesprotes.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Χρονολογικός κατάλογος έργων”, 3 Μαΐου
2010, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/info1synoptikoskatalogos.html> (τελευταία πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος: Βιογραφικό (α’)”, 5 Μαΐου 2011,
<https://www.dimitrimitropoulos.gr/biographical/why-where-when.html> (τελευταία
πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Βιογραφικό (β’)”, 4 Μαΐου
2011, <https://www.dimitrimitropoulos.gr/biographical/unique-why.html> (τελευταία
πρόσβαση: 23.03.2019).
- Απόστολος Κώστιος, “Δημήτρης Μητρόπουλος (1896-1960): Ο συνθέτης”, 4 Μαΐου 2011,
<https://www.dimitrimitropoulos.gr/2010-04-11-08-14-38/gia5osynthetis.html>
(τελευταία πρόσβαση: 24.03.2019).
- Καίτη Ρωμανού, *Έντεχνη Ελληνική μουσική στους νεότερους χρόνους*, Κουλτούρα, Αθήνα
2006.

Παράρτημα 1

**Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης:
δεδομένα από τον αρχιμουσικό Δημήτρη Μητρόπουλο**

Όλα τα δεδομένα

Type	Έργο	Συνθέτης	Είδος	Εποχή	Date	City	Room	Conductor	Concerts
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία	Romanticism Classicism Romanticism	03/05/1947	Milwaukee, WI	Milwaukee Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	3
Tour	Don Giovanni: Overture, K.527 Symphony No. 2, D major, Op. 43 Rosenkavalier, Der: Suite Escales	Mozart, Wolfgang Amadeus Sibelius, Jean Strauss, Richard Ibert, Jacques	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Σουίτα	Classicism 20th Century Romanticism 20th Century	04/05/1947	Chicago, IL	Symphony Center (Orchestra Hall)	Mitropoulos, Dimitri	2
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία	Romanticism Classicism Romanticism	05/05/1947	Detroit, MI	Masonic Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	
Tour	Don Giovanni: Overture, K.527 Symphony No. 2, D major, Op. 43 Rosenkavalier, Der: Suite Escales	Mozart, Wolfgang Amadeus Sibelius, Jean Strauss, Richard Ibert, Jacques	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Σουίτα	Classicism 20th Century Romanticism 20th Century	06/05/1947	Dayton, OH	Memorial Hall	Mitropoulos, Dimitri	
Tour	Don Giovanni: Overture, K.527 Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 2 in D major, Op. 43	Mozart, Wolfgang Amadeus Beethoven, Ludwig van Sibelius, Jean	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία	Classicism Classicism 20th Century	07/05/1947	Charleston, WV	Municipal Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία	Romanticism Classicism Romanticism	08/05/1947	Columbus, OH	Memorial Hall	Mitropoulos, Dimitri	
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Escales Rosenkavalier, Der: Suite	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Ibert, Jacques Strauss, Richard	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Σουίτα	Romanticism Classicism 20th Century Romanticism	09/05/1947	Akron, OH	The Armory	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Don Giovanni: Overture, K.527 Symphony No. 2, D major, Op. 43 Rosenkavalier, Der: Suite Meistersinger, Die, Wwv 96	Mozart, Wolfgang Amadeus Sibelius, Jean Strauss, Richard Wagner, Richard	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Οβερτούρα	Classicism 20th Century Romanticism Romanticism	10/05/1947	Buffalo, NY	Kleinhans Music Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Escales Meistersinger, Die, Wwv 96 Rosenkavalier, Der: Suite	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Ibert, Jacques Wagner, Richard Strauss, Richard	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Οβερτούρα Σουίτα	Romanticism Classicism 20th Century Romanticism Romanticism	11/05/1947	Pittsburgh, PA	Syria Mosque	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Coriolan Overture, Op. 62 Symphony No. 4 In B Flat Major, Op.60 Symphony No. 5, Op. 100	Beethoven, Ludwig van Beethoven, Ludwig van Prokofiev, Sergei	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία	Classicism Classicism 20th Century	23/08/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Overture, Scherzo, And Finale, Op.52 Sinfonia Concertante, B-Flat Major, H. I:105 Symphonic Elegy Concerto, Piano, No. 4, G Major, Op. 58	Schumann, Robert Haydn, Franz Joseph Krenek, Ernst Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Κοντσέρτο Συμφωνία Κοντσέρτο	Romanticism Classicism 20th Century Classicism	25/08/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Ruler Of The Spirits: Overture, Op. 27 Symphony No. 4 In F Minor Concerto, Violin, D Major, Op.61	Weber, Carl Maria Von Vaughan Williams, Ralph Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Κοντσέρτο	Romanticism 20th Century Classicism	27/08/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Freischutz, Der: Overture Concerto, Piano, No. 5, E Flat Major, Op.73 Symphony No. 3, A Minor, Op.56 (Scottish) Philharmonic Waltzes	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Mendelssohn, Felix Gould, Morton	Οβερτούρα Κονσέρτο Συμφωνία Σουίτα	Romanticism Classicism Romanticism 20th Century	29/08/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Overture To A Picaresque Comedy Short Symphony Damnation De Faust, La, Op. 24 Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15	Bax, Sir Arnold Swanson, Howard Berlioz, Hector Brahms, Johannes	Οβερτούρα Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Κονσέρτο	20th Century 20th Century Romanticism Romanticism	31/08/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Les Deux Journees: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Concerto, Piano, A Minor, Op. 54 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos)	Cherubini, Luigi Beethoven, Ludwig van Schumann, Robert Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Κονσέρτο Σουίτα	Classicism Classicism Romanticism 20th Century	01/09/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) Concerto, Cello, No. 1, A Minor, Op. 33 Concerto, Piano, No. 4 Symphony No. 2, E Minor, Op. 27	Berlioz, Hector Saint-Saëns, Camille Malipiero, Gian Francesco Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Κονσέρτο Κονσέρτο Συμφωνία	Romanticism Romanticism Romanticism 20th Century	03/09/1951	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64 Homages Dances Of Galanta (Galántai Tánkok) Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Berlioz, Hector Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Kodaly [Kodály], Zoltán Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Χοροί Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	29/03/1954	Huntington, WV	Keith-Albee Theatre	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98 Francesca Da Rimini, Op. 32 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64: Valse [Encore]	Berlioz, Hector Brahms, Johannes Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Σουίτα Συμφωνία [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism	30/03/1954	Lexington, KY	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Symphony No. 1 In C Major, Op.21 Appalachian Spring Suite (Full Orch.) Symphony No. 5, Op. 100 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos)	Beethoven, Ludwig van Copland, Aaron Prokofiev, Sergei Fallá, Manuel De	Συμφωνία Σουίτα Συμφωνία Σουίτα	Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	31/03/1954	Knoxville, TN	Alumni Memorial Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	La Bella Grecia (The Beautiful Grecian) Symphony No. 5, Op. 100 Appalachian Spring Suite (Full Orch.) Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64: Valse [Encore]	Cimarosa, Domenico Prokofiev, Sergei Copland, Aaron Fallá, Manuel De Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Σουίτα Σουίτα Συμφωνία [Encore]	Classicism 20th Century 20th Century 20th Century Romanticism	01/04/1954	Chattanooga, TN	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Ruy Blas, Op.95: Overture Symphony No. 5, Op. 100 Francesca Da Rimini, Op. 32 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 1 In C Major, Op.21: Finale [Encore]	Mendelssohn, Felix Prokofiev, Sergei Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Σουίτα Συμφωνία [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century Classicism	02/04/1954	Birmingham, AL	Municipal Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	La Bella Grecia (The Beautiful Grecian) Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 5, Op. 100 Symphony No. 5, E Minor, Op. 64: Valse [Encore]	Cimarosa, Domenico Beethoven, Ludwig van Prokofiev, Sergei Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Συμφωνία [Encore]	Classicism Classicism 20th Century Romanticism	03/04/1954	Montgomery, AL	Sidney Lanier Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Symphony No. 5, Op. 100 Francesca Da Rimini, Op. 32 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64: Valse [Encore]	Prokofiev, Sergei Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Σουίτα Συμφωνία [Encore]	20th Century Romanticism 20th Century Romanticism	04/04/1954	New Orleans, LA	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Ruy Blas, Op.95: Overture Symphony No. 5, Op. 100 Francesca Da Rimini, Op. 32 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64 [Encore] Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) [Encore]	Mendelssohn, Felix Prokofiev, Sergei Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Berlioz, Hector	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Σουίτα Συμφωνία [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century Romanticism Romanticism	05/04/1954	Atlanta, GA	Municipal Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	La Bella Grecia (The Beautiful Grecian) Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Appalachian Spring Suite (Full Orch.) Francesca Da Rimini, Op. 32 Symphony No. 1 In C Major, Op.21: Finale [Encore]	Cimarosa, Domenico Mendelssohn, Felix Copland, Aaron Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία [Encore]	Classicism Romanticism 20th Century Romanticism Classicism	06/04/1954	Clemson, SC	Clemson College	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	La Bella Grecia (The Beautiful Grecian) Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Appalachian Spring Suite (Full Orch.) Francesca Da Rimini, Op. 32 Symphony No. 1 In C Major, Op.21: Finale [Encore]	Cimarosa, Domenico Beethoven, Ludwig van Copland, Aaron Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία [Encore]	Classicism Romanticism 20th Century Romanticism Classicism	07/04/1954	Columbia, SC	Township Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) Symphony No. 5, Op. 100 Dances Of Galanta (Galántai Tánkok) Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 5, E Minor, Op. 64: Valse [Encore]	Berlioz, Hector Prokofiev, Sergei Kodaly [Kodály], Zoltán Fallá, Manuel De Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Οβερτούρα Συμφωνία Χοροί Σουίτα Συμφωνία [Encore]	Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century Romanticism	08/04/1954	Charlotte, NC	Armory Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Ruy Blas, Op.95: Overture Symphony No. 5, Op. 100 Francesca Da Rimini, Op. 32 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos) Symphony No. 1 In C Major, Op.21: Finale [Encore]	Mendelssohn, Felix Prokofiev, Sergei Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Fallá, Manuel De Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Σουίτα Συμφωνία [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century Classicism	09/04/1954	Greensboro, NC	Aycock Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	La Bella Grecia (The Beautiful Grecian) Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Homages Dances Of Galanta (Galántai Tánkok) Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain) Symphony No. 1 In C Major, Op.21: Finale [Encore]	Cimarosa, Domenico Mendelssohn, Felix Fallá, Manuel De Kodaly [Kodály], Zoltán Berlioz, Hector Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Χοροί Οβερτούρα Συμφωνία [Encore]	Classicism Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism Classicism	10/04/1954	Roanoke, VA	American Legion Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Ruy Blas, Op.95: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Homages Dances Of Galanta (Galántai Tánkok) Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Mendelssohn, Felix Mendelssohn, Felix Fallá, Manuel De Kodaly [Kodály], Zoltán Berlioz, Hector	Οβερτούρα Συμφωνία Σουίτα Χοροί Οβερτούρα	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism	11/04/1954	Washington, DC	Constitution Hall	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Colas Breugnon: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a 36 Greek Dances Symphony No. 10, Op. 93 Roi Malgre Lui, Le: Fête Polonaise [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Brahms, Johannes Skalkottas, Nikos Shostakovich, Dmitri Chabrier, Emmanuel	Οβερτούρα Παραλλαγές Χοροί Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	20th Century Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism	18/04/1955	Detroit, MI	Masonic Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a Showpiece Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Brahms, Johannes Gould, Morton Schumann, Robert Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Παραλλαγές Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century	19/04/1955	Lafayette, IN	Purdue Hall of Music	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Vocalise Showpiece: Toccata [Encore] Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Roi Malgre Lui, Le: Fête Polonaise [Encore]	Weber, Carl Maria Von Rachmaninoff, Sergei Gould, Morton Brahms, Johannes Chabrier, Emmanuel	Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism 20th Century	21/04/1955	Kansas City, MO	Music Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Camacho's Wedding: Overture Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Symphony No. 5, Op. 100 Vocalise [Encore]	Mendelssohn, Felix Brahms, Johannes Prokofiev, Sergei Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	24/04/1955	Albuquerque, NM	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Showpiece 36 Greek Dances Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Roi Malgre Lui, Le: Fête Polonaise [Encore]	Weber, Carl Maria Von Gould, Morton Skalkottas, Nikos Brahms, Johannes Chabrier, Emmanuel	Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Χοροί Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism 20th Century	27/04/1955	Phoenix, AZ	Montgomery Stadium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Colas Breugnon: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a 36 Greek Dances Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Brahms, Johannes Skalkottas, Nikos Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Παραλλαγές Χοροί Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	20th Century Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	28/04/1955	Pasadena, CA	Civic Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Colas Breugnon: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 10, Op. 93 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Mendelssohn, Felix Shostakovich, Dmitri Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	20th Century Romanticism 20th Century Romanticism	01/05/1955	Santa Barbara, CA	Granada Theater	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Camacho's Wedding: Overture Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Symphony No. 5, Op. 100 Vocalise [Encore]	Mendelssohn, Felix Brahms, Johannes Prokofiev, Sergei Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	02/05/1955	Fresno, CA	Warners Fresno Theatre	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Colas Breugnon: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a 36 Greek Dances Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Brahms, Johannes Skalkottas, Nikos Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Παραλλαγές Χοροί Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	20th Century Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	04/05/1955	San Francisco, CA	War Memorial Performing Arts Center	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Camacho's Wedding: Overture Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Symphony No. 5, Op. 100 Vocalise [Encore]	Mendelssohn, Felix Brahms, Johannes Prokofiev, Sergei Rachmaninoff, Sergei	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	06/05/1955	Eugene, OR	McArthur Court Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Vocalise Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a Symphony No. 5, Op. 100 Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Rachmaninoff, Sergei Brahms, Johannes Prokofiev, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Παραλλαγές Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century 20th Century	08/05/1955	Seattle, WA	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a Showpiece Symphony No. 2, C Major, Op. 61	Weber, Carl Maria Von Brahms, Johannes Gould, Morton Schumann, Robert	Οβερτούρα Παραλλαγές Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism	09/05/1955	Portland, OR	Public Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37 Symphony No. 5, Op. 100 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Prokofiev, Sergei Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Κοντσέρτο Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	12/05/1955	Provo, UT	Smith Fieldhouse (George Albert)	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a Showpiece Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Brahms, Johannes Gould, Morton Schumann, Robert Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Παραλλαγές Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism Romanticism	15/05/1955	Omaha, NE	Ak-Sar-Ben Coliseum	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	United States Colas Breugnon: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Anthem Kabalevsky, Dmitri Mendelssohn, Felix Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Verdi, Giuseppe	Εθνικός Ύμνος Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism	17/05/1955	Minneapolis, MN	Northrop Memorial Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 5, Op. 100 Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Mendelssohn, Felix Prokofiev, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	19/05/1955	Milwaukee, WI	Milwaukee Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Colas Breugnon: Overture Showpiece 36 Greek Dances Symphony No. 10, Op. 93 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Gould, Morton Skalkottas, Nikos Shostakovich, Dmitri Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Χοροί Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	20th Century 20th Century 20th Century 20th Century Romanticism	22/05/1955	Ann Arbor, MI	Hill Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Showpiece Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37 Symphony No. 4 In F Minor	Gould, Morton Beethoven, Ludwig van Vaughan Williams, Ralph	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Κοντσέρτο Συμφωνία	20th Century Classicism 20th Century	05/09/1955	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) 36 Greek Dances Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Mendelssohn, Felix Skalkottas, Nikos Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Συμφωνία Χοροί Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism Romanticism	10/09/1955	Edinburgh, SCOTLAND	Usher Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Forza Del Destino, La: Overture Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos)	Verdi, Giuseppe Schumann, Robert Brahms, Johannes Falla, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Σουίτα	Romanticism Romanticism Romanticism 20th Century	12/09/1955	Vienna, AUSTRIA	Wiener Konzerthaus (Grosser Saal)	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Prelude And Allegro Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Couperin, Francois [Francois] Mendelssohn, Felix Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Baroque Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	13/09/1955	Vienna, AUSTRIA	Wiener Konzerthaus (Grosser Saal)	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Symphony No. 5, Op. 100 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Brahms, Johannes Prokofiev, Sergei Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	14/09/1955	Brussels, BELGIUM	Palais des Beaux-Arts	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Germany United States Prelude And Allegro Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 5, Op. 100 Colas Breugnon: Overture [Encore]	Anthem Anthem Couperin, Francois [Francois] Mendelssohn, Felix Prokofiev, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Classicism Romanticism Baroque Romanticism 20th Century 20th Century	15/09/1955	Berlin, GERMANY	Titania Palast	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Schumann, Robert Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism Romanticism	16/09/1955	Berlin, GERMANY	Titania Palast	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Concerto, Piano, No. 5, E Flat Major, Op.73 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Κονσέρτο Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	18/09/1955	Paris, FRANCE	Theâtre des Champs-Élysées	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Colas Breugnon: Overture Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Kabalevsky, Dmitri Beethoven, Ludwig van Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Falla, Manuel De	Οβερτούρα Κονσέρτο Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Σουίτα [Encore]	20th Century Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	21/09/1955	Basel, SWITZERLAND	Musiksaal des Kasinos	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Forza Del Destino, La: Overture Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Verdi, Giuseppe Beethoven, Ludwig van Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Falla, Manuel De	Οβερτούρα Κονσέρτο Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Σουίτα [Encore]	Romanticism Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	22/09/1955	Berne, SWITZERLAND	Casino	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Prelude And Allegro Showpiece 36 Greek Dances Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Couperin, Francois [Francois] Gould, Morton Skalkottas, Nikos Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri Falla, Manuel De	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Χοροί Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore] Σουίτα [Encore]	Baroque 20th Century 20th Century 20th Century 20th Century 20th Century 20th Century	23/09/1955	Zurich, SWITZERLAND	Tonhalle	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Forza Del Destino, La: Overture Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Verdi, Giuseppe Schumann, Robert Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	26/09/1955	Milan, ITALY	Teatro alla Scala	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Forza Del Destino, La: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica) Vocalise [Encore] Prelude And Allegro [Encore]	Verdi, Giuseppe Mendelssohn, Felix Beethoven, Ludwig van Rachmaninoff, Sergei Couperin, Francois [Francois]	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore]	Romanticism Romanticism Classicism 20th Century Baroque	27/09/1955	Perugia, ITALY	Teatro Morlacchi	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) 36 Greek Dances Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Weber, Carl Maria Von Mendelssohn, Felix Skalkottas, Nikos Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe Falla, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Χοροί Συμφωνία Οβερτούρα [Encore] Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism Romanticism 20th Century	28/09/1955	Rome, ITALY	Teatro Argentina	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Forza Del Destino, La: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a Showpiece Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Colas Breugnon: Overture [Encore]	Verdi, Giuseppe Brahms, Johannes Gould, Morton Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Kabalevsky, Dmitri	Οβερτούρα Παραλλαγές Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century 20th Century	29/09/1955	Naples, ITALY	Teatro di San Carlo	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Prelude And Allegro Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Couperin, Francois [Francois] Schumann, Robert Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Falla, Manuel De	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Σουίτα [Encore]	Baroque Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	01/10/1955	Athens, GREECE	Orpheus Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation) 36 Greek Dances Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Colas Breugnon: Overture [Encore] 36 Greek Dances: Dance No. 5 [Encore]	Weber, Carl Maria Von Mendelssohn, Felix Skalkottas, Nikos Brahms, Johannes Kabalevsky, Dmitri Skalkottas, Nikos	Οβερτούρα Συμφωνία Χοροί Συμφωνία Οβερτούρα [Encore] Χοροί [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism 20th Century 20th Century	02/10/1955	Athens, GREECE	Orpheus Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Forza Del Destino, La: Overture Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a 36 Greek Dances Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica) 36 Greek Dances: Dances No. 4&5 [Encore]	Verdi, Giuseppe Brahms, Johannes Skalkottas, Nikos Beethoven, Ludwig van Skalkottas, Nikos	Οβερτούρα Παραλλαγές Χοροί Συμφωνία Χοροί [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century Classicism 20th Century	02/10/1955	Athens, GREECE	Orpheus Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, C Major, Op. 61 Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15	Weber, Carl Maria Von Schumann, Robert Brahms, Johannes	Οβερτούρα Συμφωνία Κοντσέρτο	Romanticism Romanticism Romanticism	04/10/1955	London, ENGLAND	Festival Hall	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Forza Del Destino, La: Overture Concerto, Violin, A Minor, Op.53 Symphony No. 10, Op. 93 Vocalise [Encore] Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Verdi, Giuseppe Dvorak, Antonín Shostakovich, Dmitri Rachmaninoff, Sergei Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Κονσέρτο Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια [Encore] Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	05/10/1955	London, ENGLAND	Festival Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Don Juan, Op. 20 Symphony No. 8 In F Major, Op.93 Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Strauss, Richard Beethoven, Ludwig van Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe	Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Classicism Romanticism Romanticism	08/04/1957	Kingston, NY	Community Theater	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Creole Faust Overture, Op. 9 Don Juan, Op. 20 Capriccio Italien, Op.45 Symphony No. 5, Op. 100 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Ginastera, Alberto Strauss, Richard Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Prokofiev, Sergei Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Σουίτα [Encore]	20th Century Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	09/04/1957	Schenectady, NY	Unknown Venue	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Don Juan, Op. 20 Symphony No. 5, B Flat Major, D.485 Creole Faust Overture, Op. 9 Symphony No. 5 In C Minor, Op.67 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Strauss, Richard Schubert, Franz Ginastera, Alberto Beethoven, Ludwig van Verdi, Giuseppe	Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Οβερτούρα Συμφωνικό Ποίημα Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Classicism Romanticism	10/04/1957	Utica, NY	Stanley Theater	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Creole Faust Overture, Op. 9 Don Juan, Op. 20 Capriccio Italien, Op.45 Symphony No. 5, Op. 100 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Ginastera, Alberto Strauss, Richard Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Prokofiev, Sergei Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Σουίτα [Encore]	20th Century Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	11/04/1957	Syracuse, NY	Loew's State Theater	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Don Juan, Op. 20 Symphony No. 5, B Flat Major, D.485 Symphony No. 5, Op. 100 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Strauss, Richard Schubert, Franz Prokofiev, Sergei Fallá, Manuel De	Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Συμφωνία Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	12/04/1957	Buffalo, NY	Kleinhans Music Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Symphony No. 8 In F Major, Op.93 Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24 Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Beethoven, Ludwig van Strauss, Richard Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe	Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Classicism Romanticism Romanticism Romanticism	13/04/1957	Toronto, CANADA	Massey Hall	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24 Symphonie Fantastique, Op.14 Capriccio Italien, Op.45	Strauss, Richard Berlioz, Hector Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism Romanticism Romanticism	14/04/1957	Rochester, NY	Eastman Theatre	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Creole Faust Overture, Op. 9 Don Juan, Op. 20 Capriccio Italien, Op.45 Symphony No. 5, Op. 100 Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Ginastera, Alberto Strauss, Richard Tchaikovsky, Pyotr Ilyich Prokofiev, Sergei Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Σουίτα [Encore]	20th Century Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century	15/04/1957	Corning, NY	Glass Center	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Creole Faust Overture, Op. 9 Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Verklaerte Nacht (Transfigured Night), Op. 4 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Ginastera, Alberto Beethoven, Ludwig van Schoenberg, Arnold Barber, Samuel Fallá, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Σουίτα [Encore]	20th Century Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	31/05/1958	Buenos Aires, ARGENTINA	Teatro Colón	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Uruguay United States Academic Festival Overture, Op.80 Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Verklaerte Nacht (Transfigured Night), Op. 4 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Anthem Anthem Brahms, Johannes Beethoven, Ludwig van Schoenberg, Arnold Barber, Samuel Fallá, Manuel De	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	01/06/1958	Montevideo, URUGUAY	Estudio Auditorio	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Encounter Don Juan, Op. 20 Symphony No. 5, Op. 100 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Weber, Carl Maria Von Turner, Charles Strauss, Richard Prokofiev, Sergei Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century Romanticism	02/06/1958	Buenos Aires, ARGENTINA	Teatro Colón	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Prologo E Fuga Symphony No. 3 In F Major, Op. 90 Verklaerte Nacht (Transfigured Night), Op. 4 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Anthem Anthem Guarnieri, Camargo Brahms, Johannes Schoenberg, Arnold Barber, Samuel Fallá, Manuel De	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	03/06/1958	Porto Alegre, BRAZIL	University Auditorium	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Prologo E Fuga Symphony No. 3 In F Major, Op. 90 Verklaerte Nacht (Transfigured Night), Op. 4 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Anthem Anthem Guarnieri, Camargo Brahms, Johannes Schoenberg, Arnold Barber, Samuel Fallá, Manuel De	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century 20th Century 20th Century	05/06/1958	Sao Paulo, BRAZIL	Teatro Municipal	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Academic Festival Overture, Op.80 Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Symphony No. 2 In D Major, Op. 73 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Anthem Anthem Brahms, Johannes Beethoven, Ludwig van Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism Classicism Romanticism Romanticism	06/06/1958	Sao Paulo, BRAZIL	Teatro Municipal	Mitropoulos, Dimitri	1

Όλα τα δεδομένα

Tour	Brasil United States Don Juan, Op. 20 Freischutz, Der: Overture Encounter Academic Festival Overture, Op.80 Forza Del Destino, La: Overture Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance Brasil	Anthem Anthem Strauss, Richard Weber, Carl Maria Von Turner, Charles Brahms, Johannes Verdi, Giuseppe Falla, Manuel De Anthem	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Συμφωνικό Ποίημα Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Οβερτούρα Οβερτούρα Σουίτα Εθνικός Ύμνος	Romanticism Romanticism Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism	07/06/1958	Sao Paulo, BRAZIL	Anhangabau	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Freischutz, Der: Overture Encounter Don Juan, Op. 20 Symphony No. 5, Op. 100 Vespri Siciliani, I: Overture [Encore]	Anthem Anthem Weber, Carl Maria Von Turner, Charles Strauss, Richard Prokofiev, Sergei Verdi, Giuseppe	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Οβερτούρα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century Romanticism	07/06/1958	Sao Paulo, BRAZIL	Teatro Municipal	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Prologo E Fuga Encounter Don Juan, Op. 20 Symphony No. 5, Op. 100 Forza Del Destino, La: Overture [Encore]	Anthem Anthem Guarnieri, Camargo Turner, Charles Strauss, Richard Prokofiev, Sergei Verdi, Giuseppe	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Συμφωνικό Ποίημα Συμφωνία Οβερτούρα [Encore]	Romanticism Romanticism 20th Century 20th Century Romanticism 20th Century Romanticism	09/06/1958	Rio De Janeiro, BRAZIL	Teatro Municipal	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Brasil United States Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Verklaerte Nacht (Transfigured Night), Op. 4 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Anthem Anthem Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Schoenberg, Arnold Barber, Samuel Falla, Manuel De	Εθνικός Ύμνος Εθνικός Ύμνος Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Σουίτα [Encore]	Romanticism Romanticism Romanticism Classicism 20th Century 20th Century 20th Century	10/06/1958	Rio De Janeiro, BRAZIL	Teatro Municipal	Mitropoulos, Dimitri	1
Tour	Freischutz, Der: Overture Symphony No. 2, D Major, Op. 36 Don Juan, Op. 20 Medea's Meditation And Dance Of Vengeance, Op. 23a Forza Del Destino, La: Overture Three-Cornered Hat (El Sombrero De Tres Picos): Final Dance [Encore]	Weber, Carl Maria Von Beethoven, Ludwig van Strauss, Richard Barber, Samuel Verdi, Giuseppe Falla, Manuel De	Οβερτούρα Συμφωνία Συμφωνικό Ποίημα Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια Οβερτούρα Σουίτα [Encore]	Romanticism Classicism Romanticism 20th Century Romanticism 20th Century	15/06/1958	Mexico City, MEXICO	Auditorio Nacional	Mitropoulos, Dimitri	1

Είδη

	Κομμάτι 1	Κομμάτι 2	Κομμάτι 3	Κομμάτι 4	Κομμάτι 5	Κομμάτι 6	Κομμάτι 7	Κομμάτι 8	Κομμάτι 9	Σύνολο Εκτελέσεων	Εκτελέσεις ως encore
Συμφωνία	3	47	31	30	10	3				124	11
Οβερτούρα	65	1	5	9	16	7	3			106	27
Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	4	6	14	17	10	4				55	23
Σουίτα (ή μέρος της)		1	12	14	10	2	5	1		45	17
Συμφωνικό Ποίημα	4	5	8	3	6					26	
Εθνικός Ύμνος	10	9							1	20	
Χοροί			11	3	1	1				16	2
Κοντσέρτο		8	4	2						14	
Παραλλαγές		8	1							9	
Συμφωνία Κοντσέρτο		1								1	
										416	80

Συναυλίες ανά περιοχή

Ημερομηνίες	Αριθμός Συναυλιών	Περιοχή
Μάιος, 1947: Η.Π.Α.	9	Ηνωμένες Πολιτείες
Αύγουστος-Σεπτέμβρης, 1951: Σκωτία	7	Σκωτία
Μάρτιος-Απρίλιος, 1954: Η.Π.Α.	14	Ηνωμένες Πολιτείες
Απρίλιος-Μάιος, 1955: Η.Π.Α.	17	Ηνωμένες Πολιτείες
Σεπτέμβρης-Οκτώβρης, 1955: Ευρώπη	20	Ευρώπη
Απρίλιος, 1957: Η.Π.Α.	8	Ηνωμένες Πολιτείες
Μάιος-Ιούνιος, 1958: Λατ. Αμερική	11	Λατινική Αμερική
	86	

Συνθέτες

Composer	Περίοδος	Σύνολο Εκτελέσεων	Encores
Beethoven	Classicism	35	5
Brahms	Romanticism	31	
De Falla	20th Century	31	17
Weber	Romanticism	27	
Prokofiev	20th Century	24	
Verdi	Romanticism	23	14
Rachmaninoff	20th Century	21	18
Tchaikovsky	Romanticism	21	5
Mendelssohn	Romanticism	20	
Anthems		20	
Kabalevsky	20th Century	19	12
Strauss	Romanticism	18	
Shostakovich	20th Century	15	
Skalkotas	20th Century	12	2
Gould	20th Century	10	1
Schumann	Romanticism	10	1
Berlioz	Romanticism	9	1
Barber	20th Century	6	
Ginastera	20th Century	5	
Schoenberg	20th Century	5	
Cimarosa	Classicism	5	
Couperin	Baroque	5	1
Copland	20th Century	4	
Turner	20th Century	4	
Kodaly	20th Century	4	
Ibert	20th Century	4	
Mozart	Classicism	4	
Sibelius	20th Century	4	
Guarnieri	20th Century	3	
Chabrier	Romanticism	3	3
Schubert	Romanticism	2	
Wagner	Romanticism	2	
Vaughan Williams	20th Century	2	
Krenek	20th Century	1	
Swanson	20th Century	1	
Cherubini	Classicism	1	
Haydn	Classicism	1	
Dvorak	Romanticism	1	
Malipiero	Romanticism	1	
Saint-Saëns	Romanticism	1	
Bax, Sir Arnold	20th Century	1	
Εποχή συνθετών	Εκτελέσεις		
20ός αιώνας	20		
Ρομαντισμός	14	εκτός των ύμνων	
Κλασικισμός	5		
Μπαρόκ	1		
	40		

Έργα

Work	Συνολικός Αριθμός Εκτελέσεων	Encores
Three-Cornered Hat - De Falla	28	17
Freischutz: Overture -Weber	26	
Symphony No. 5 - Prokofiev	24	
Forza Del Destino: Overture - Verdi	22	13
Vocalise - Rachmaninoff	20	18
Colas Breugnon: Overture - Kabalevsky	19	12
Symphony No. 10 - Shostakovich	15	
Symphony No. 2 - Beethoven	14	
Symphony No. 2 - Brahms	14	
36 Greek Dances - Skalkotas	12	2
Symphony No. 5 - Mendelssohn	12	
Don Juan - Strauss	11	
United States - Anthem	10	
Symphony No. 5 - Tchaikovsky	10	6
Showpiece - Gould	9	1
Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a - Brahms	9	
Brasil - Anthem	8	
Symphony No. 2, C Major, Op. 61 - Schumann	8	
Francesca Da Rimini, Op. 32 - Tchaikovsky	7	
Roman Carnival Overture - Berlioz	7	1
Medea's Meditation And Dance Of Vengeance - Barber	6	
Symphony No. 1 In C Major, Op.21 - Beethoven	6	5
Creole Faust Overture - Ginastera	5	
Verklaerte Nacht - Schoenberg	5	
Prelude And Allegro - Couperin	5	1
La Bella Grecia - Cimarosa	5	
Rosenkavalier, Der: Suite - Strauss	5	
Appalachian Spring Suite - Copland	4	
Encounter - Turner	4	
Escales - Ibert	4	
Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37 - Beethoven	4	
Don Giovanni: Overture, K.527 - Mozart	4	
Capriccio Italien, Op.45 - Tchaikovsky	4	
Dances Of Galanta - Kodaly	4	
Ruy Blas, Op.95: Overture - Mendelssohn	4	
Symphony No. 2 In D major, Op. 43 - Sibelius	4	
Prologo E Fuga - Guarneri	3	
Academic Festival Overture, Op.80 - Brahms	3	
Camacho's Wedding: Overture - Mendelssohn	3	
Roi Malgre Lui, Le: Fête Polonaise [Encore] - Chabrier	3	3
Homages - De Falla	3	
Concerto, Piano, No. 5, E Flat Major, Op.73 - Beethoven	2	
Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica) - Beethoven	2	
Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15 - Brahms	2	
Death And Transfiguration, Op. 24 - Strauss	2	
Meistersinger, Die, Wwv 96 - Wagner	2	
Symphony No. 3 In F Major, Op. 90 - Brahms	2	
Symphony No. 5, B Flat Major, D.485 - Schubert	2	
Symphony No. 8 In F Major, Op.93 - Beethoven	2	

Έργα

Symphony No. 4 In F Minor - Vaughan Williams	2	
Les Deux Journees: Overture - Cherubini	1	
Overture To A Picaresque Comedy - Bax	1	
Philharmonic Waltzes - Gould	1	
Short Symphony - Swanson	1	
Symphonic Elegy - Krenek	1	
Concerto, Piano, No. 4, G Major, Op. 58 - Beethoven	1	
Concerto, Violin, D Major, Op.61 - Beethoven	1	
Coriolan Overture, Op. 62 - Beethoven	1	
Sinfonia Concertante, B-Flat Major, H. I:105 - Haydn	1	
Symphony No. 4 In B Flat Major, Op.60 - Beethoven	1	
Symphony No. 5 In C Minor, Op.67 - Beethoven	1	
Concerto, Cello, No. 1, A Minor, Op. 33 - Saint-Saëns	1	
Concerto, Piano, A Minor, Op. 54 - Schumann	1	
Concerto, Piano, No. 4 - Malipiero	1	
Concerto, Violin, A Minor, Op.53 - Dvorak	1	
Damnation De Faust, La, Op. 24 - Berlioz	1	
Germany - Anthem	1	
Overture, Scherzo, And Finale, Op.52 - Schumann	1	
Ruler Of The Spirits: Overture, Op. 27 - Weber	1	
Symphonie Fantastique, Op.14 - Berlioz	1	
Symphony No. 3, A Minor, Op.56 (Scottish) - Mendelssohn	1	
Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98 - Brahms	1	
Uruguay - Anthem	1	
Vespri Siciliani, I [Encore] - Verdi	1	1
Symphony No. 2, E Minor, Op. 27 - Rachmaninoff	1	
	416	
Έργα ως encore	Συνολικές Εκτελέσεις	Εκτελέσεις ως encore
Vocalise - Rachmaninoff	20	18
Three-Cornered Hat: Final Dance - De Falla	28	17
Forza Del Destino: Overture - Verdi	22	13
Colas Breugnon: Overture - Kabalevsky	19	12
Symphony No. 5: Valse - Tchaikovsky	8	6
Symphony No. 1(: Finale) - Beethoven	6	5
Roi Malgre Lui: Fête Polonaise - Chabrier	3	3
36 Greek Dances: Dance No. 5 - Skalkotas	12	2
Prelude And Allegro - Couperin	5	1
Roman Carnival Overture - Berlioz	7	1
Showpiece: Toccata - Gould	9	1
Vespri Siciliani - Verdi	1	1

Παράρτημα 2

**Φιλαρμονική Ορχήστρα της Νέας Υόρκης:
δεδομένα από τον αρχιμουσικό Lorin Maazel**

Type	2ο Μέρος	Έργο	Συνθέτης	Είδος	Εποχή	Encore	Date	City	Room	Conductor	Concerts
Tour		Night On Bald Mountain	Musorgsky, Modest	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism		16/10/2002	Beijing, CHINA	Poly Theatre	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Floating Clouds	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	*					
	2	Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Philippines	Anthem	Εθνικός Ύμνος			18/10/2002	Manila, THE PHILIPPINES	Cultural Center of the Philippines	Maazel, Lorin	1
		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος							
		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism						
		Mer, La	Debussy, Claude	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
	2	Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Philippines	Anthem	Εθνικός Ύμνος			19/10/2002	Manila, THE PHILIPPINES	Cultural Center of the Philippines	Maazel, Lorin	1
		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος							
		Night On Bald Mountain	Musorgsky, Modest	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century		21/10/2002	Hong Kong, CHINA	Hong Kong Cultural Centre (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Floating Clouds	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	*					
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		22/10/2002	Hong Kong, CHINA	Hong Kong Cultural Centre (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Mathis Der Maler (Symphony)	Hindemith, Paul	Συμφωνία	20th Century						
	2	Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		23/10/2002	Macau	Macau Cultural Center	Maazel, Lorin	1
		Mer, La	Debussy, Claude	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		25/10/2002	Kuala Lumpur, MALAYSIA	Petronas Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Mer, La	Debussy, Claude	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
	2	Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century		26/10/2002	Kuala Lumpur, MALAYSIA	Petronas Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Staccato Beans	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	*					
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Night On Bald Mountain	Musorgsky, Modest	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism		28/10/2002	Singapore	Concert Hall Esplanade	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Night On Bald Mountain	Musorgsky, Modest	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism		29/10/2002	Singapore	Concert Hall Esplanade	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Sunrain	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	*					
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος			04/02/2003	Miami Beach, FL	Jackie Gleason Theater	Maazel, Lorin	1
		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture, 7. Nocturne, 1. Scherzo	Mendelssohn, Felix	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism						
		Symphony No. 38, D Major, K.504, Prague	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op. 67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						

		Egmont, Op.84: Overture & Incidental Music	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture, 7. Nocturne, 1. Scherzo	Mendelssohn, Felix	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism		05/02/2003	West Palm Beach, FL	Kravis Center for the Performing Arts (Alexander W. Dreyfoos, Jr. Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 38, D Major, K.504, Prague	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Όβερτούρα	Romanticism		06/02/2003	Orlando, FL	Bob Carr Performing Arts Centre	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism	*					
Tour		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος			08/02/2003	Atlanta, GA	Donna and Marvin Schwartz Center for the Performing Arts (Emerson Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Όβερτούρα	Romanticism						
		Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism	*					
		Pomp And Circumstance No. 4 In G Major, Op. 39: March No. 4	Elgar, Sir Edward	Εμβατήριο	20th Century	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture, 7. Nocturne, 1. Scherzo	Mendelssohn, Felix	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism		09/02/2003	Charlotte, NC	Blumenthal Performing Arts Center	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 38, D Major, K.504, Prague	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism	*					
Tour		Concerto, Violin, D Major, Op.35	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism		26/06/2003	Cagliari, SARDINIA, ITALY	Teatro Lirico di Cagliari	Maazel, Lorin	1
		Violin Sonata No. 3, C Major, BWV 1005: Adagio	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	*					
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Eugene Onegin, Op. 24: Polonaise	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Χοροί	Romanticism	*					
		New York, New York (Orch)	Kander, John	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century		27/06/2003	Cagliari, SARDINIA, ITALY	Teatro Lirico di Cagliari	Maazel, Lorin	1
		Myrthen, Op. 25, No. 1: Widmung (Dedication)	Schumann, Robert	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*					
	2	Symphony No. 3, A Minor, Op. 44	Rachmaninoff, Sergei	Συμφωνία	20th Century						
		Vocalise, Op. 34, No. 14	Rachmaninoff, Sergei	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
		New York, New York (Orch)	Kander, John	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		Concerto, Piano, No. 2, C Minor, Op. 18	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century		28/06/2003	Cagliari, SARDINIA, ITALY	Teatro Lirico di Cagliari	Maazel, Lorin	1
		Notturmo No. 3 From Liebestraume	Liszt, Franz	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*					
	2	Symphony No. 3, A Minor, Op. 44	Rachmaninoff, Sergei	Συμφωνία	20th Century						
		Vocalise, Op. 34, No. 14	Rachmaninoff, Sergei	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
		New York, New York (Orch)	Kander, John	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		That's a Plenty [Cooper, Steve]	Pollack, Lew	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
		Cuban Overture	Gershwin, George	Όβερτούρα	20th Century		29/06/2003	Cagliari, SARDINIA, ITALY	Teatro Lirico di Cagliari	Maazel, Lorin	1
		American In Paris, An	Gershwin, George	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
	2	Porgy And Bess	Gershwin, George	Τμήμα Όπερας	20th Century						
Tour		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος			18/07/2003	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Όβερτούρα	Classicism						
		Concerto, Violin, D Major, Op.35	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 3, A Minor, Op. 44	Rachmaninoff, Sergei	Συμφωνία	20th Century						
		Vocalise, Op. 34, No. 14	Rachmaninoff, Sergei	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		Forza Del Destino, La: Overture	Verdi, Giuseppe	Όβερτούρα	Romanticism		20/07/2003	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, A Minor, Op.16	Grieg, Edvard	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century						
		Eugene Onegin, Op. 24: Polonaise	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture, 7. Nocturne, 1. Scherzo	Mendelssohn, Felix	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism		25/07/2003	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, E Minor, Op. 64	Mendelssohn, Felix	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Vespri Siciliani, I	Verdi, Giuseppe	Όβερτούρα	Romanticism		26/07/2003	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
		Don Carlo	Verdi, Giuseppe	Όβερτούρα	Romanticism						
		Simon Boccanegra	Verdi, Giuseppe	Τμήμα Όπερας	Romanticism						
		Ernani	Verdi, Giuseppe	Τμήμα Όπερας	Romanticism						
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		New York, New York (Orch)	Kander, John	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
		That's a Plenty [Cooper, Steve]	Pollack, Lew	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		Romeo And Juliet: Suite No. 2, Op. 64ter	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century		14/10/2004	Seoul, KOREA	Sejong Center for the Performing Arts	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 3, Op. 26, C Major	Prokofiev, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Presto For Piano, B Flat Major	Poulenc, Francis	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	*					
	2	Symphony No. 5, Op. 100	Prokofiev, Sergei	Συμφωνία	20th Century						

Όλα τα δεδομένα

		Romeo And Juliet: Suite No. 1, Op. 64bis: The death of Tybalt	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century	*					
		Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		15/10/2004	Seoul, KOREA	Seoul Arts Center (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, No. 1, G Minor, Op.26	Bruch, Max	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Concerto, Piano, No. 1, E Flat Major	Liszt, Franz	Κοντσέρτο	Romanticism		17/10/2004	Seoul, KOREA	Seoul Arts Center (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Grandes Études De Paganini: No. 3 "La Campanella"	Liszt, Franz	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*					
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	*					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		18/10/2004	Daejeon, SOUTH KOREA	Daejeon Culture and Arts Center	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 1, E Flat Major	Liszt, Franz	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Grandes Études De Paganini: No. 3 "La Campanella"	Liszt, Franz	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*					
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Tannhauser, Wvv 70: Overture	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism		21/10/2004	Tokyo, JAPAN	NHK Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, No. 1, G Minor, Op.26	Bruch, Max	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		22/10/2004	Tokyo, JAPAN	NHK Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 1, E Flat Major	Liszt, Franz	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Etudes: Op. 25, No. 11, A minor	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*					
		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Romeo And Juliet: Suite No. 2, Op. 64ter	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century		24/10/2004	Fukui, JAPAN	Hamony Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, No. 1, Op. 19, D Major	Prokofiev, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
		Partita, Violin	Barkauskas, Vytautas	Κομμάτι για Βιολί	20th Century	*					
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Romeo And Juliet: Suite No. 2, Op. 64ter	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century		26/10/2004	Tokyo, JAPAN	Suntory Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, No. 1, Op. 19, D Major	Prokofiev, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Symphony No. 5, Op. 100	Prokofiev, Sergei	Συμφωνία	20th Century						
		Romeo And Juliet: Suite No. 1, Op. 64bis: The death of Tybalt	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century	*					
		That's a Plenty [Cooper, Steve]	Pollack, Lew	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*					
Tour		Tannhauser, Wvv 70: Overture and Bacchanale	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism		27/10/2004	Tokyo, JAPAN	Suntory Hall	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	*					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Tannhauser, Wvv 70: Overture and Bacchanale	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism		28/10/2004	Nagoya, JAPAN	Aichi Concert Hall	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	*					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 29, A Major, K.186a (Old K.201)	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism		02/02/2005	Chicago, IL	Symphony Center (Orchestra Hall)	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	*					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism		03/02/2005	South Bend, IN	Leighton Concert Hall	Maazel, Lorin	1
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century		04/02/2005	Kalamazoo, MI	Miller Auditorium	Maazel, Lorin	1
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 29, A Major, K.186a (Old K.201)	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism		05/02/2005	Ann Arbor, MI	Hill Auditorium	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	*					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism		06/02/2005	Ann Arbor, MI	Hill Auditorium	Maazel, Lorin	1
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		Victors, The (Excerpts)	Elbel, Louis	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism	*					
Tour		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος			22/07/2005	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism						

Όλα τα δεδομένα

		Concerto No. 2, Cello, B Minor, Op.104	Dvorak, Antonin	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Don Quixote, Op. 35	Strauss, Richard	Παραλλαγές	Romanticism		23/07/2005	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Polka: Thunder And Lightning, Op. 324	Strauss, Johann, Jr.	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 29, A Major, K.186a (Old K.201)	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism		24/07/2005	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism		01/09/2005	Frankfurt, GERMANY	Alte Oper	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism		02/09/2005	Baden-Baden, GERMANY	Festspielhaus und Festspiele Baden-Baden GmbH	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century		03/09/2005	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, D Minor, Op. 47	Sibelius, Jean	Κοντσέρτο	20th Century						
		Violin Sonata No. 2, A minor, BWV 1003: Allegro	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	*					
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Seven Early Songs	Berg, Alban	Τραγούδι	20th Century		04/09/2005	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Don Quixote, Op. 35	Strauss, Richard	Παραλλαγές	Romanticism		05/09/2005	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Polka: Thunder And Lightning, Op. 324	Strauss, Johann, Jr.	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Don Quixote, Op. 35	Strauss, Richard	Παραλλαγές	Romanticism		07/09/2005	Essen, GERMANY	Philharmonie (Alfried-Krupp Hall)	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century		09/09/2005	Essen, GERMANY	Philharmonie (Alfried-Krupp Hall)	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, D Minor, Op. 47	Sibelius, Jean	Κοντσέρτο	20th Century						
		Partita No. 2, E Major, BWV 1006: Gavotte and Rondeau	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	*					
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism		10/09/2005	Bonn, GERMANY	Beethovenhalle	Maazel, Lorin	1
	2	Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
		Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism						
		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	*					
Tour		Concerto, Violin, D Minor, Op. 47	Sibelius, Jean	Κοντσέρτο	20th Century		11/09/2005	Braunschweig, GERMANY	Stadthalle	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
Tour		Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century		12/09/2005	Braunschweig, GERMANY	Stadthalle	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 1, B-Flat Minor, Op. 23	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
Tour		Seven Early Songs	Berg, Alban	Τραγούδι	20th Century		13/09/2005	Berlin, GERMANY	Philharmonie	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century		10/11/2005	Brussels, BELGIUM	Palais des Beaux-Arts	Maazel, Lorin	1
		Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
	2	Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism		11/11/2005	Amsterdam, NETHERLANDS	Concertgebouw	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Euryanthe, Op. 81, J. 291: Overture	Weber, Carl Maria Von	Οβερτούρα	Romanticism		12/11/2005	Amsterdam, NETHERLANDS	Concertgebouw	Maazel, Lorin	1

		Knaben Wunderhorn, Des (12 Songs)	Mahler, Gustav	Τραγούδι	Romanticism						
		Kindertotenlieder	Mahler, Gustav	Τραγούδι	Romanticism						
	2	Symphony No. 2, C Major, Op. 61	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Concerto, Piano No. 23, A Major, K.488	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism	13/11/2005	Dusseldorf, GERMANY	Tonhalle	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
Tour		Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism	14/11/2005	Luxembourg, LUXEMBOURG	Philharmonie Luxembourg (Joséphine-Charlotte)	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
Tour		Euryanthe, Op. 81, J. 291: Overture	Weber, Carl Maria Von	Οβερτούρα	Romanticism	17/11/2005	Dresden, GERMANY	Frauenkirche	Maazel, Lorin	1	
παγκόσμια πρεμιέρα		Berceuse For Dresden	Matthews, Colin	Κοντσέρτο	20th Century						
		Concerto, Cello, A Minor, Op. 129	Schumann, Robert	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism						
Tour		Egmont, Op.84: Overture	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	18/11/2005	Dresden, GERMANY	Frauenkirche	Maazel, Lorin	1	
		Kindertotenlieder	Mahler, Gustav	Τραγούδι	Romanticism						
		Symphony No. 2, C Major, Op. 61	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism						
Tour		Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	19/11/2005	Dresden, GERMANY	Frauenkirche	Maazel, Lorin	1	
		Tristan Und Isolde, Wwv 90: Prelude and Liebestod	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism						
		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
Tour		Concerto, Piano No. 23, A Major, K.488	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism	20/11/2005	Munich, GERMANY	Gasteig Philharmonie	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 5 In C Sharp Minor	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	08/06/2006	Rome, ITALY	Auditorium Parco della Musica	Maazel, Lorin	1	
		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century						
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism						
		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	09/06/2006	Rome, ITALY	Auditorium Parco della Musica	Maazel, Lorin	1	
		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century						
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	11/06/2006	Florence, ITALY	Teatro Comunale	Maazel, Lorin	1	
		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century						
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 41, C Major, K.551, Jupiter	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	13/06/2006	Milan, ITALY	Teatro alla Scala	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 1 In D Major (Titan)	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 41, C Major, K.551, Jupiter	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	14/06/2006	Parma, ITALY	Teatro Regio	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 1 In D Major (Titan)	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
Tour		Harold In Italy, Op.16	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism	16/06/2006	Parma, ITALY	Teatro Regio	Maazel, Lorin	1	
	2	Vespri Siciliani, I	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism						
		Corsaro, II	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism						
		Traviata, La	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism						
		Forza Del Destino, La: Overture	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism						
		Gazza Ladra, La: Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Harold In Italy, Op.16	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism	17/06/2006	Ravenna, ITALY	Palazzo Mauro de André	Maazel, Lorin	1	
	2	Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism						
		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism	18/06/2006	Ravenna, ITALY	Palazzo Mauro de André	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 5, E Minor, Op. 64	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Forza Del Destino, La: Overture	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism *						

Όλα τα δεδομένα

Tour		Symphony No. 41, C Major, K.551, Jupiter	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	19/06/2006	Ljubljana, SLOVENIA	Cankajev Dom (Gallus Hall)	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 1 In D Major (Titan)	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Symphony No. 41, C Major, K.551, Jupiter	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	20/06/2006	Trieste, ITALY	Teatro Verdi	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 1 In D Major (Titan)	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	31/10/2006	Costa Mesa, CA	Segerstrom Concert Hall (Renée and Henry)	Maazel, Lorin	1
		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century					
	2	Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica)	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism					
		Meistersinger, Die, Wwv 96: Prelude to Act I	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	01/11/2006	Costa Mesa, CA	Segerstrom Concert Hall (Renée and Henry)	Maazel, Lorin	1
		Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century					
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	05/11/2006	Tokyo, JAPAN	Tokyo Opera City Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, D Major, Op.35	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism					
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	06/11/2006	Oita, JAPAN	Lichiko Culture Center (Grand Theatre)	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, D Major, Op.35	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism					
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
Tour		Oberon: Overture	Weber, Carl Maria Von	Οβερτούρα	Romanticism	08/11/2006	Tokyo, JAPAN	Tokyo Opera City Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37	Beethoven, Ludwig van	Κοντσέρτο	Classicism					
	2	Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century					
		Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	09/11/2006	Tokyo, JAPAN	Tokyo Opera City Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Cello, E Minor, Op. 85	Elgar, Sir Edward	Κοντσέρτο	20th Century					
	2	Suite No. 3 for Cello, C Major, BWV 1009: Bourees I & II	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Τσέλο	Baroque	*				
		Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism					
		Francesca Da Rimini, Op. 32	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*				
Tour		Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century	10/11/2006	Tokyo, JAPAN	Tokyo Opera City Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, No. 1, E Flat Major	Liszt, Franz	Κοντσέρτο	Romanticism					
	2	Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica)	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism					
		Meistersinger, Die, Wwv 96: Prelude to Act I	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Vespri Siciliani, I: Overture	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism	11/11/2006	Tokyo, JAPAN	Tokyo Opera City Concert Hall	Maazel, Lorin	1
		Variations On A Rocco Theme, Op.33 (Fitzenhagen)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Παραλλαγές	Romanticism					
		Suite No. 1 for Cello, G Major, BWV 1007: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Τσέλο	Baroque	*				
	2	Symphony No. 5, D Minor, Op. 47	Shostakovich, Dmitri	Συμφωνία	20th Century					
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*				
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*				
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	13/11/2006	Hyogo, JAPAN	Hyogo Performing Arts Center (Grand Hall)	Maazel, Lorin	1
		Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century					
	2	Symphony No. 5, D Minor, Op. 47	Shostakovich, Dmitri	Συμφωνία	20th Century					
		A Pearl, A Girl	Maazel, Lorin	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	15/11/2006	Seoul, KOREA	Seoul Arts Center (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Rhapsody On A Theme Of Paganini, Op. 43	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρταντε	20th Century					
		Songs, Polish, Six, From Op. 74, S. 480	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	*				
	2	Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica)	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism					
		Meistersinger, Die, Wwv 96: Prelude to Act I	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*				
Tour		Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	16/11/2006	Seoul, KOREA	Seoul Arts Center (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1

Όλα τα δεδομένα

		Dances Of Galanta (Galántai Táncok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century						
	2	Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Adagietto	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Rhapsody On A Theme Of Paganini, Op. 43	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτάντε	20th Century	17/11/2006	Daejeon, SOUTH KOREA	Daejeon Culture and Arts Center	Maazel, Lorin	1	
		Songs, Polish, Six, From Op. 74, S. 480	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism *						
	2	Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica)	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
Tour		Poland	Anthem	Εθνικός Ύμνος		03/05/2007	Warsaw, POLAND	Filharmonia Narodowa	Maazel, Lorin	1	
		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος							
		Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Waltzes: No. 2, A minor	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism *						
	2	Rhapsody On A Theme Of Paganini, Op. 43	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτάντε	20th Century						
		Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	04/05/2007	Budapest, HUNGARY	Palace of Arts (Bela Bartók National Concert Hall)	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin And Cello, Op. 102 (Double)	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	05/05/2007	Budapest, HUNGARY	Palace of Arts (Bela Bartók National Concert Hall)	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin, D Major, Op.77	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Partita No. 2 for Violin, D minor, BWV 1004: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque *						
	2	Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century						
		Daphnis And Chloe: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism	06/05/2007	Vienna, AUSTRIA	Wiener Konzerthaus (Grosser Saal)	Maazel, Lorin	1	
		Nocturnes: No. 4, F Major, Op. 15 No.1	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism *						
	2	Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	08/05/2007	Vienna, AUSTRIA	Wiener Konzerthaus (Grosser Saal)	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin, D Major, Op.77	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Violin Sonata No. 2, A minor, BWV 1003: Andante	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque *						
	2	Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century						
		Daphnis And Chloe: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	09/05/2007	Vienna, AUSTRIA	Wiener Konzerthaus (Grosser Saal)	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin And Cello, Op. 102 (Double)	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism	10/05/2007	Frankfurt, GERMANY	Alte Oper	Maazel, Lorin	1	
	2	Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Carnival Overture, Op.92	Dvorak, Antonin	Οβερτούρα	Romanticism	11/05/2007	Frankfurt, GERMANY	Alte Oper	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin, D Major, Op.77	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
		Violin Sonata No. 2, A minor, BWV 1003: Andante	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque *						
	2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism	12/05/2007	Mannheim, W. GERMANY	Kultur- und Kongresszentrum am Rosengarten	Maazel, Lorin	1	
	2	Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century						
		Daphnis And Chloe: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		La Ritirata Notturna Di Madrid for Orchestra	Berio, Luciano	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	14/05/2007	Cologne, GERMANY	Kölner Philharmonie	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Violin, D Major, Op.77	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						

	24 Caprices: No. 2, B minor	Paganini, Nicolò	Κομμάτι για Βιολί	Romanticism	*					
	Partita No. 1, B minor, BWV 1002: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	*					
2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism		15/05/2007	Cologne, GERMANY	Köln Philharmonie	Maazel, Lorin	1
2	Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century						
	Daphnis And Chloë: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century						
	Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
	L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour	Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism	*	16/05/2007	Paris, FRANCE	Théâtre des Champs-Élysées	Maazel, Lorin	1
2	Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century						
	Daphnis And Chloë: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century						
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
	L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour	Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		17/05/2007	Luxembourg, LUXEMBOURG	Philharmonie Luxembourg (Joséphine-Charlotte)	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Violin And Cello, Op. 102 (Double)	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism						
2	Concerto For Orchestra, Sz 116, Bb 123	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century						
	Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism		18/05/2007	Luxembourg, LUXEMBOURG	Philharmonie Luxembourg (Joséphine-Charlotte)	Maazel, Lorin	1
2	Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
	Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century						
	L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
	Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	*	27/07/2007	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Cello, E Minor, Op. 85	Elgar, Sir Edward	Κοντσέρτο	20th Century						
2	Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism						
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		11/02/2008	Taipei, TAIWAN	National Concert Hall	Maazel, Lorin	1
	Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
2	Symphony No. 7, D Minor, Op.70 (Old No. 2)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
	Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
	L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour	Scala Di Seta, La (The Silken Ladder): Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism		12/02/2008	Taipei, TAIWAN	National Concert Hall	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Violin, Op.14	Barber, Samuel	Κοντσέρτο	20th Century						
2	Symphony No. 6, B Minor, Op. 74 (Pathétique)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
	Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		13/02/2008	Kaohsiung, TAIWAN	Kaohsiung Cultural Center (Chih-Teh Hall)	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Horn No. 2, E-Flat Major, K.417	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism						
2	Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism						
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		15/02/2008	Hong Kong, CHINA	Hong Kong Cultural Centre (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Violin, Op.14	Barber, Samuel	Κοντσέρτο	20th Century						
2	Symphony No. 7, D Minor, Op.70 (Old No. 2)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
	Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
	L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour	Scala Di Seta, La (The Silken Ladder): Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism		16/02/2008	Hong Kong, CHINA	Hong Kong Cultural Centre (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Cello, E Minor, Op. 85	Elgar, Sir Edward	Κοντσέρτο	20th Century						
	Suite No. 3 for Cello, C Major, BWV 1009: Bourees I & II	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Τσέλο	Baroque	*					
2	Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Marriage Of Figaro, The, K.492W: Overture	Mozart, Wolfgang Amadeus	Οβερτούρα	Classicism		18/02/2008	Hong Kong, CHINA	Hong Kong Cultural Centre (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
	Concerto, Oboe, D major	Strauss, Richard	Κοντσέρτο	Romanticism						
2	Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism						
	Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
	Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
Tour	Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism		20/02/2008	Shanghai, CHINA	Shanghai Grand Theatre Performing Arts Centre (Lyric)	Maazel, Lorin	1
	Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						

	2	Symphony No. 6, B Minor, Op. 74 (Pathétique)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Scala Di Seta, La (The Silken Ladder): Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism	21/02/2008	Shanghai, CHINA	Shanghai Grand Theatre Performing Arts Centre (Lyric)	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Horn No. 2, E-Flat Major, K.417	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism						
	2	Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Scala Di Seta, La (The Silken Ladder): Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism	23/02/2008	Beijing, CHINA	National Centre for the Performing Arts (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1	
		Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Symphony No. 6, B Minor, Op. 74 (Pathétique)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Symphony No. 7, D Minor, Op.70 (Old No. 2)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism	24/02/2008	Beijing, CHINA	National Centre for the Performing Arts (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1	
	2	Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dances No. 1&5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Korea	Anthem	Εθνικός Ύμνος		26/02/2008	Pyongyang, DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF KOREA	East Pyongyang Grand Theatre	Maazel, Lorin	1	
		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος							
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism						
		Symphony No. 9, E Minor, Op.95 (From The New World)	Dvorak, Antonin	Συμφωνία	Romanticism						
		American In Paris, An	Gershwin, George	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Candide: Overture	Bernstein, Leonard	Οβερτούρα	20th Century *						
		Arirang	Traditional	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	*						
Tour		Korea	Anthem	Εθνικός Ύμνος		28/02/2008	Seoul, KOREA	Seoul Arts Center (Concert Hall)	Maazel, Lorin	1	
		United States	Anthem	Εθνικός Ύμνος							
		Egmont, Op.84: Overture & Incidental Music	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism						
		Concerto, Piano, No. 2, B Flat Major, Op.19	Beethoven, Ludwig van	Κοντσέρτο	Classicism						
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
		Arirang	Traditional	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	*						
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	24/07/2008	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1	
		Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
Tour		School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century	25/07/2008	Vail, CO	Gerald R. Ford Amphitheater	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Piano, F Major	Gershwin, George	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Rhapsodies	Stucky, Steven	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	28/08/2008	London, ENGLAND	Royal Albert Hall	Maazel, Lorin	1	
		Concerto, Piano, F Major	Gershwin, George	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	29/08/2008	London, ENGLAND	Royal Albert Hall	Maazel, Lorin	1	
		Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism *						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *						
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	30/08/2008	Frankfurt, GERMANY	Alte Oper	Maazel, Lorin	1	
		Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *						
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	31/08/2008	Hamburg, GERMANY	Laeiszhalle	Maazel, Lorin	1	

		Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Lohengrin: Act I-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Rhapsodies	Stucky, Steven	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century		02/09/2008	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, F Major	Gershwin, George	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Lohengrin: Act I-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century		03/09/2008	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
		Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 8, C Minor	Bruckner, Anton	Συμφωνία	Romanticism		04/09/2008	Luzerne, SWITZERLAND	Kultur- und Kongresszentrum Luzern	Maazel, Lorin	1
Tour		Symphony No. 8, C Minor	Bruckner, Anton	Συμφωνία	Romanticism		05/09/2008	Essen, GERMANY	Philharmonie (Alfried-Krupp Hall)	Maazel, Lorin	1
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century		06/09/2008	Essen, GERMANY	Philharmonie (Alfried-Krupp Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Rhapsodies	Stucky, Steven	Άλλο	20th Century		08/09/2008	Paris, FRANCE	Salle Pleyel	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Piano, F Major	Gershwin, George	Κοντσέρτο	20th Century						
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century						
		Slavonic Dances, Op. 72: No. 1, B Major	Dvorak, Antonin	Χοροί	Romanticism	*					
		Lohengrin: Act I-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century		09/09/2008	Paris, FRANCE	Salle Pleyel	Maazel, Lorin	1
		Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Ma Mère L'oye (Mother Goose): Suite (Orchestra)	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century		10/09/2008	Stuttgart, W. GERMANY	Beethoven-Saal	Maazel, Lorin	1
		Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century						
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Symphony No. 8, C Minor	Bruckner, Anton	Συμφωνία	Romanticism		11/09/2008	Baden-Baden, GERMANY	Festspielhaus und Festspiele Baden-Baden GmbH	Maazel, Lorin	1
Tour		Symphony No. 8, C Minor	Bruckner, Anton	Συμφωνία	Romanticism		12/09/2008	Bonn, GERMANY	Beethovenhalle	Maazel, Lorin	1
Tour		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism		03/10/2008	Philadelphia, PA	Verizon Hall at Kimmel Center	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Czardas	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism						
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Vivace (Act III)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Waltz (Act I)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism		04/10/2008	Washington, DC	John F. Kennedy Center for the Performing Arts	Maazel, Lorin	1
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism						
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Czardas	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism						
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Vivace (Act III)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
		Swan Lake: Suite, Op. 20a: Waltz (Act I)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	*					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism		21/02/2009	Atlanta, GA	Donna and Marvin Schwartz Center for the Performing Arts (Emerson Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism						
		Lohengrin: Act I-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	*					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism		22/02/2009	West Palm Beach, FL	Kravis Center for the Performing Arts (Alexander W. Dreyfoos, Jr. Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Σουίτα	Romanticism	*					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism		23/02/2009	Naples, FL	Philharmonic Center for the Arts	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism						
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism						
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	*					

Όλα τα δεδομένα

		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	25/02/2009	Sarasota, FL	Van Wezel Performing Arts Hall	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism					
	2	Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	26/02/2009	Miami, FL	Adrienne Arsht Center for the Performing Arts (Knight Concert Hall)	Maazel, Lorin	1
		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism					
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century	28/02/2009	San Juan, PUERTO RICO	Centro de Bellas Artes Luis A. Ferré (Sala Antonio Paoli)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism					
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism	01/03/2009	San Juan, PUERTO RICO	Teatro de la Universidad de Puerto Rico	Maazel, Lorin	1
		Concerto, Violin, No. 1, G Minor, Op.26	Bruch, Max	Κοντσέρτο	Romanticism					
	2	Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism	03/03/2009	Chapel Hill, NC	University of North Carolina (Memorial Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism					
	2	Symphony No. 4, F Minor, Op. 36	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
Tour		School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century	04/03/2009	Chapel Hill, NC	University of North Carolina (Memorial Hall)	Maazel, Lorin	1
		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism					
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	05/03/2009	Danville, KY	Norton Center for the Arts (Newlin Hall)	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism					
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism	07/03/2009	Ann Arbor, MI	Hill Auditorium	Maazel, Lorin	1
		Symphony No. 4, D Minor, Op. 120	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism					
	2	Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 1	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	08/03/2009	Ann Arbor, MI	Hill Auditorium	Maazel, Lorin	1
		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism					
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
Tour		Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	09/03/2009	Chicago, IL	Symphony Center (Orchestra Hall)	Maazel, Lorin	1
		Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism					
	2	Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century					
		Lohengrin: Acti III-Introduction	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism *					
		Hungarian Dances (Orch.): Dance No. 5	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism *					
		L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism *					

Συναυλίες ανά περιοχή

Έτος	Συνολικός Αριθμός Συναυλιών ανά Έτος	Ηνωμένες Πολιτείες	Ευρώπη	Ασία
Έτος 2002	10			10
Έτος 2003	13	9	4	
Έτος 2004	10			10
Έτος 2005	28	8	20	
Έτος 2006	22	2	10	10
Έτος 2007	15	1	14	
Έτος 2008	30	4	14	12
Έτος 2009	13	13		
Συνολικός Αριθμός Συναυλιών	141	37	62	42

Έργα

Έργο	Συνθέτης	Είδος	Εποχή	Συνολικός Αριθμός Εκτελέσεων	Encores
Sacre Du Printemps, Le	Stravinsky, Igor	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	8	
Offrandes Oubliées, Les	Messiaen, Olivier	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	5	
Rapsodie Espagnole	Ravel, Maurice	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	5	
Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture, 7. Nocturne, 1. Scherzo	Mendelssohn, Felix	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism	4	
New York, New York (Orch)	Kander, John	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	4	4
Mer, La	Debussy, Claude	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	3	
That's a Plenty [Cooper, Steve]	Pollack, Lew	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	3	3
Vocalise, Op. 34, No. 14	Rachmaninoff, Sergei	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	3	3
American In Paris, An	Gershwin, George	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	2	
Arirang	Traditional	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια		2	2
A Pearl, A Girl	Maazel, Lorin	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	1	1
La Ritirata Notturna Di Madrid for Orchestra	Berio, Luciano	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	1	
Victors, The (Excerpts)	Elbel, Louis	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	Romanticism	1	1
Rhapsodies	Stucky, Steven	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	3	
Pomp And Circumstance No. 4 In G Major, Op. 39: March No. 4	Elgar, Sir Edward	Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	20th Century	1	1
United States - Anthem	Anthem	Εθνικός Ύμνος		9	
Korea	Anthem	Εθνικός Ύμνος		2	
Philippines	Anthem	Εθνικός Ύμνος		2	
Poland	Anthem	Εθνικός Ύμνος		1	
Lohengrin: Acti III-Introduction - Wagner	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	38	37
Meistersinger, Die, Wwv 96: Prelude to Act I	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	3	3
Tannhauser, Wwv 70: Overture and Bacchanale	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	2	
Tristan Und Isolde, Wwv 90: Prelude and Liebestod	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	1	
24 Caprices: No. 2, B minor	Paganini, Nicolò	Κομμάτι για Βιολί	Romanticism	1	1
Violin Sonata No. 2, A minor, BWV 1003: Andante	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	2	2
Partita No. 1, B minor, BWV 1002: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	1	1
Partita No. 2 for Violin, D minor, BWV 1004: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	1	1
Partita No. 2, E Major, BWV 1006: Gavotte and Rondeau	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	1	1
Partita, Violin	Barkauskas, Vytautas	Κομμάτι για Βιολί	20th Century	1	1
Violin Sonata No. 2, A minor, BWV 1003: Allegro	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	1	1
Violin Sonata No. 3, C Major, BWV 1005: Adagio	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Βιολί	Baroque	1	1
Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Floating Clouds	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	2	2
Songs, Polish, Six, From Op. 74, S. 480	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	2	2
Myrthen, Op. 25, No. 1: Widmung (Dedication)	Schumann, Robert	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	1	1
Nocturnes: No. 4, F Major, Op. 15 No.1	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	1	1
Notturmo No. 3 From Liebestraume	Liszt, Franz	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	1	
Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Staccato Beans	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	1	1
Pieces (8) In Hunan Accent, Op. 1: Sunrain	Tan, Dun	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	1	1
Presto For Piano, B Flat Major	Poulenc, Francis	Κομμάτι για Πιάνο	20th Century	1	1
Grandes Études De Paganini: No. 3 "La Campanella"	Liszt, Franz	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	2	2

Έργα

Etudes: Op. 25, No. 11, A minor	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	1	1
Waltzes: No. 2, A minor	Chopin, Frédéric	Κομμάτι για Πιάνο	Romanticism	1	1
Suite No. 3 for Cello, C Major, BWV 1009: Bourees I & II	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Τσέλο	Baroque	2	2
Suite No. 1 for Cello, G Major, BWV 1007: Sarabande	Bach, Johann Sebastian	Κομμάτι για Τσέλο	Baroque	1	1
Rhapsody On A Theme Of Paganini, Op. 43	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτάντε	20th Century	3	
Concerto For Orchestra - Bartok	Bartok [Bartók], Béla	Κοντσέρτο	20th Century	8	
Concerto, Piano, No. 2 - Rachmaninoff	Rachmaninoff, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century	8	
Concerto, Piano, F Major	Gershwin, George	Κοντσέρτο	20th Century	4	
Concerto, Piano, No. 1, E Flat Major	Liszt, Franz	Κοντσέρτο	Romanticism	4	
Concerto, Violin, D Major, Op.35	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism	4	
Concerto, Violin, D Major, Op.77	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism	4	
Concerto, Cello, E Minor, Op. 85	Elgar, Sir Edward	Κοντσέρτο	20th Century	3	
Concerto, Violin And Cello, Op. 102 (Double)	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism	3	
Concerto, Violin, D Minor, Op. 47	Sibelius, Jean	Κοντσέρτο	20th Century	3	
Concerto, Violin, No. 1, G Minor, Op.26	Bruch, Max	Κοντσέρτο	Romanticism	3	
Concerto, Horn No. 2, E-Flat Major, K.417	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism	2	
Concerto, Piano No. 23, A Major, K.488	Mozart, Wolfgang Amadeus	Κοντσέρτο	Classicism	2	
Concerto, Piano, No. 1, D Minor, Op.15	Brahms, Johannes	Κοντσέρτο	Romanticism	2	
Concerto, Violin, No. 1, Op. 19, D Major	Prokofiev, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century	2	
Concerto, Violin, Op.14	Barber, Samuel	Κοντσέρτο	20th Century	2	
Berceuse For Dresden	Matthews, Colin	Κοντσέρτο	20th Century	1	
Concerto No. 2, Cello, B Minor, Op.104	Dvorak, Antonín	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Concerto, Cello, A Minor, Op.129	Schumann, Robert	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Concerto, Oboe, D major	Strauss, Richard	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Concerto, Piano, A Minor, Op.16	Grieg, Edvard	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Concerto, Piano, No. 1, B-Flat Minor, Op. 23	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Concerto, Piano, No. 2, B Flat Major, Op.19	Beethoven, Ludwig van	Κοντσέρτο	Classicism	1	
Concerto, Piano, No. 3, C Minor, Op. 37	Beethoven, Ludwig van	Κοντσέρτο	Classicism	1	
Concerto, Piano, No. 3, Op. 26, C Major	Prokofiev, Sergei	Κοντσέρτο	20th Century	1	
Concerto, Violin, E Minor, Op.64	Mendelssohn, Felix	Κοντσέρτο	Romanticism	1	
Carnival Overture - Dvorak	Dvorak, Antonín	Οβερτούρα	Romanticism	9	
Leonore Overture No. 3, Op. 72b	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	7	
Roman Carnival Overture (Le Carnaval Romain)	Berlioz, Hector	Οβερτούρα	Romanticism	7	1
Ruslan And Ludmilla: Overture	Glinka, Mikhail	Οβερτούρα	Romanticism	6	6
Coriolan Overture, Op. 62	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	5	
School For Scandal Overture	Barber, Samuel	Οβερτούρα	20th Century	5	
Scala Di Seta, La (The Silken Ladder): Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism	4	
Forza Del Destino, La: Overture	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism	3	1
Vespri Siciliani, I: Overture	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism	3	
Euryanthe, Op. 81, J. 291: Overture	Weber, Carl Maria Von	Οβερτούρα	Romanticism	2	
Candide: Overture	Bernstein, Leonard	Οβερτούρα	20th Century	1	1
Cuban Overture	Gershwin, George	Οβερτούρα	20th Century	1	

Έργα

Don Carlo	Verdi, Giuseppe	Οβερτούρα	Romanticism	1	
Gazza Ladra, La: Overture	Rossini, Gioachino	Οβερτούρα	Romanticism	1	1
Marriage Of Figaro, The, K.492W: Overture	Mozart, Wolfgang Amadeus	Οβερτούρα	Classicism	1	
Oberon: Overture	Weber, Carl Maria Von	Οβερτούρα	Romanticism	1	
Tannhauser, Wwv 70: Overture	Wagner, Richard	Οβερτούρα	Romanticism	1	
Egmont: Overture (and Incidental Music) - Beethoven	Beethoven, Ludwig van	Οβερτούρα	Classicism	12	6
Midsummer Night's Dream, Op. 61: Overture	Mendelssohn, Felix	Οβερτούρα	Romanticism	7	
Variations On A Theme By Haydn, Op. 56a	Brahms, Johannes	Παραλλαγές	Romanticism	7	
Don Quixote, Op. 35	Strauss, Richard	Παραλλαγές	Romanticism	3	
Variations On A Rococo Theme, Op.33 (Fitzenhagen)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Παραλλαγές	Romanticism	1	
Ma Mère L'oye: Suite (Orch.) - Ravel	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	8	
Suite No. 3, G Major, Op. 55	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Σουίτα	Romanticism	8	
Pictures At An Exhibition	Musorgsky, Modest	Σουίτα	Romanticism	7	
Firebird: Suite (1919 Version)	Stravinsky, Igor	Σουίτα	20th Century	6	
Rosenkavalier, Der: Suite	Strauss, Richard	Σουίτα	Romanticism	6	
Daphnis And Chloe: Suite No. 2	Ravel, Maurice	Σουίτα	20th Century	5	
Miraculous Mandarin, Suite	Bartok [Bartók], Béla	Σουίτα	20th Century	5	
Romeo And Juliet: Suite No. 2, Op. 64ter	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century	3	
Romeo And Juliet: Suite No. 1, Op. 64bis: The death of Tybalt	Prokofiev, Sergei	Σουίτα	20th Century	2	2
Symphony No. 9 (From The New World) - Dvorak	Dvorak, Antonín	Συμφωνία	Romanticism	18	
Symphony No. 5 - Mahler	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	13	
Symphony No. 4 - Schumann	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism	9	
Symphony No. 4 - Tchaikovsky	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism	9	
Symphony No. 5 - Tchaikovsky	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism	9	
Symphonie Fantastique, Op.14	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism	7	
Symphony No. 4, A Major, Op. 90 (Italian)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism	7	
Symphony No. 5 In C Minor, Op.67	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism	7	
Symphony No. 1 In C Minor, Op. 68	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism	5	
Symphony No. 2, D Major, Op. 43	Sibelius, Jean	Συμφωνία	20th Century	5	
Symphony No. 4 In E Minor, Op. 98	Brahms, Johannes	Συμφωνία	Romanticism	5	
Symphony No. 1 In D Major (Titan)	Mahler, Gustav	Συμφωνία	Romanticism	4	
Symphony No. 3 In E Flat Major, Op. 55 (Eroica)	Beethoven, Ludwig van	Συμφωνία	Classicism	4	
Symphony No. 41, C Major, K.551, Jupiter	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	4	
Symphony No. 8, C Minor	Bruckner, Anton	Συμφωνία	Romanticism	4	
Symphony No. 29, A Major, K.186a (Old K.201)	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	3	
Symphony No. 3, A Minor, Op. 44	Rachmaninoff, Sergei	Συμφωνία	20th Century	3	
Symphony No. 38, D Major, K.504, Prague	Mozart, Wolfgang Amadeus	Συμφωνία	Classicism	3	
Symphony No. 5, D Major, Op.107 (Reformation)	Mendelssohn, Felix	Συμφωνία	Romanticism	3	
Symphony No. 6, B Minor, Op. 74 (Pathétique)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνία	Romanticism	3	
Symphony No. 7, D Minor, Op.70 (Old No. 2)	Dvorak, Antonín	Συμφωνία	Romanticism	3	
Harold In Italy, Op.16	Berlioz, Hector	Συμφωνία	Romanticism	2	
Symphony No. 2, C Major, Op. 61	Schumann, Robert	Συμφωνία	Romanticism	2	

Έργα

Symphony No. 5, D Minor, Op. 47	Shostakovich, Dmitri	Συμφωνία	20th Century	2	
Symphony No. 5, Op. 100	Prokofiev, Sergei	Συμφωνία	20th Century	2	
Mathis Der Maler (Symphony)	Hindemith, Paul	Συμφωνία	20th Century	1	
Don Juan, Op. 20	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism	7	
Song Of The Nightingale	Stravinsky, Igor	Συμφωνικό Ποίημα	20th Century	5	
Death And Transfiguration (Tod Und Verklarung), Op. 24	Strauss, Richard	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism	4	
Night On Bald Mountain	Musorgsky, Modest	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism	4	
Francesca Da Rimini, Op. 32	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Συμφωνικό Ποίημα	Romanticism	1	
L'arlesienne: Suite No. 2: Farandole & Adagietto - Bizet	Bizet, Georges	Μέρος Σουίτας	Romanticism	62	62
Swan Lake: Suite, Op.20a: Czardas	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	2	
Swan Lake: Suite, Op.20a: Vivace (Act III)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	2	2
Swan Lake: Suite, Op.20a: Waltz (Act I)	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Μέρος Σουίτας	Romanticism	2	2
Kindertotenlieder	Mahler, Gustav	Τραγούδι	Romanticism	2	
Seven Early Songs	Berg, Alban	Τραγούδι	20th Century	2	
Knaben Wunderhorn, Des (12 Songs)	Mahler, Gustav	Τραγούδι	Romanticism	1	
Corsaro, Il	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism	1	
Traviata, La	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism	1	
Ernani	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism	1	
Porgy And Bess	Gershwin, George	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	20th Century	1	
Simon Boccanegra	Verdi, Giuseppe	Φωνητικό Τμήμα Όπερας	Romanticism	1	
Hungarian Dances (Orch.): No. 1 & 5 - Brahms	Brahms, Johannes	Χοροί	Romanticism	53	53
Slavonic Dances: No. 1 - Dvorak	Dvorak, Antonín	Χοροί	Romanticism	32	32
Dances Of Galanta (Galántai Tánkok)	Kodaly [Kodály], Zoltán	Χοροί	20th Century	7	
Eugene Onegin, Op. 24: Polonaise	Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	Χοροί	Romanticism	2	2
Polka: Thunder And Lightning, Op. 324	Strauss, Johann, Jr.	Χοροί	Romanticism	2	2

Μουσικά Είδη

	Κομμάτι 1	Κομμάτι 2	Κομμάτι 3	Κομμάτι 4	Κομμάτι 5	Κομμάτι 6	Κομμάτι 7	Κομμάτι 8	Κομμάτι 9	Σύνολο εκτελέσεων	Σύνολο ως encores
Συμφωνία	26	38	50	19	4					137	
Οβερτούρα	55	6	14	31	10	4	1			121	56
Σουίτα (ή μέρος της)	13	10	26	18	34	14	2		1	118	68
Χοροί	1	5	4	36	34	10	5	1		96	89
Κοντσέρτο	8	45	7	3	1					64	
Άλλα Ορχηστρικά Κομμάτια	12	7	10	4	7	3	1	2		46	15
Συμφωνικό Ποίημα	5	10	1	4	1					21	
Εθνικός Ύμνος	9	5								14	
Κομμάτια για Πιάνο		5	8	1						14	14
Παραλλαγές	9	2								11	
Κομμάτια για Βιολί		1	7	1						9	9
Τραγούδι	2	2	1							5	
Φωνητικό Τμήμα Όπερας			3	2						5	
Κοντσερτάντε	1	1			1					3	
Κομμάτια για Τσέλο			3							3	3
										667	

Συνθέτες

Συνθέτες	Σύνολο Εκτελέσεων	Encores	Εποχή
Brahms, Johannes	79	53	Romanticism
Dvorak, Antonín	63	32	Romanticism
Bizet, Georges	62	62	Romanticism
Wagner, Richard	45	40	Romanticism
Tchaikovsky, Pyotr Ilyich	44	6	20th Century
Beethoven, Ludwig van	37	6	Classicism
Mendelssohn, Felix	22		Romanticism
Strauss, Richard	21		Romanticism
Mahler, Gustav	20		Romanticism
Stravinsky, Igor	19		20th Century
Ravel, Maurice	18		20th Century
Rachmaninoff, Sergei	17	3	20th Century
Berlioz, Hector	16	1	Romanticism
Mozart, Wolfgang Amadeus	15		Classicism
Εθνικοί Ύμνοι	14		Romanticism
Bartok [Bartók], Béla	13		20th Century
Schumann, Robert	13	1	Romanticism
Musorgsky, Modest	11		Romanticism
Verdi, Giuseppe	11	1	Romanticism
Prokofiev, Sergei	10	2	20th Century
Bach, Johann Sebastian	10	10	Baroque
Gershwin, George	8		20th Century
Sibelius, Jean	8		20th Century
Barber, Samuel	7		20th Century
Kodaly [Kodály], Zoltán	7		20th Century
Liszt, Franz	7	2	Romanticism
Glinka, Mikhail	6	6	Romanticism
Messiaen, Olivier	5		20th Century
Chopin, Frédéric	5	5	Romanticism
Rossini, Gioachino	5	1	Romanticism
Kander, John	4	4	20th Century
Tan, Dun	4	4	20th Century
Elgar, Sir Edward	4	1	20th Century
Bruckner, Anton	4		Romanticism
Debussy, Claude	3		20th Century
Pollack, Lew	3	3	20th Century
Stucky, Steven	3		20th Century
Bruch, Max	3		Romanticism
Weber, Carl Maria Von	3		Romanticism
Berg, Alban	2		20th Century
Shostakovich, Dmitri	2		20th Century
Strauss, Johann, Jr.	2	2	Romanticism
Παραδοσιακό	2	2	
Barkauskas, Vytautas	1	1	20th Century
Berio, Luciano	1		20th Century
Bernstein, Leonard	1	1	20th Century
Hindemith, Paul	1		20th Century

Συνθέτες

Maazel, Lorin	1	1	20th Century
Matthews, Colin	1		20th Century
Poulenc, Francis	1	1	20th Century
Elbel, Louis	1	1	Romanticism
Grieg, Edvard	1		Romanticism
Paganini, Nicolò	1	1	Romanticism
	667		